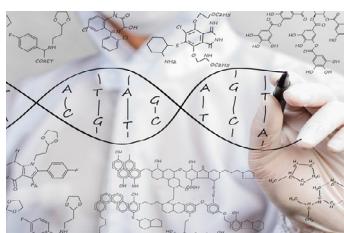

POEZII**LITERATURĂ**

Poezie, proză și eseuri p.4

ESEURI**ȘTIINȚĂ**

Articole din Biologie, Fizică, Chimie și Matematică p.48

ARTICOLE**TEHNOLOGIE**

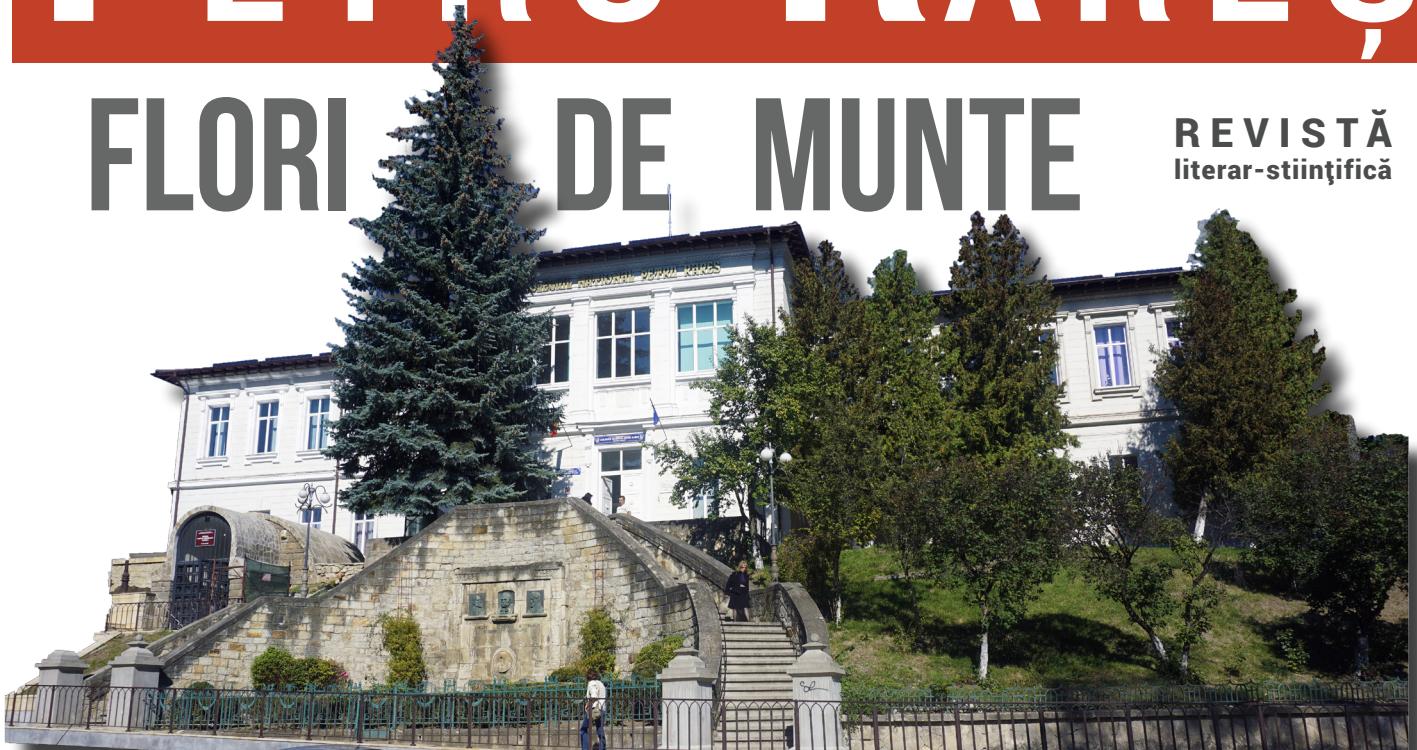
Articole despre produse și concepții IT p.54

ILUSTRATII**ACTIVITĂȚI**

Proiecte, evenimente, activități p.59

Colegiul Național **PETRU RAREŞ**

FLORI DE MUNTE

REVISTĂ
literar-stiințifică**ȘI ALTELE:**

Lecția Erasmus +

⇒ p.59

Belgia în timpul Marei Război

⇒ p.40

O problemă mai multe soluții

⇒ p.48

O altă Chimie

⇒ p.52

Cu ce mă îmbrac azi

⇒ p.68

Profesia de Cadru Didactic în Europa

⇒ p.64

Galerie

⇒ p.70

JOCUL CU GENELE UMANE

Tehnologia zilelor noastre evoluează continuu, iar singura întrebare pe care o putem adresa este: până unde putem ajunge?

PAGINA 53

DIN CULISELE TEENACT-ULUI

Trupa de teatru 'TeenAct' a liceului a jucat pentru copiii celor două centre de plasament piesa 'Ai grijă pe unde mergi', creată și regizată chiar de liceeni. Piesa a avut premiera la Teatrul Tineretului.

PAGINA 66

REALITATEA VIRTUALĂ

Cum va arăta viitorul și cum va schimba Realitatea Virtuală omenirea? Sau a început deja sa o facă...

PAGINA 54

54

Noiembrie 2016

Nr.17(41) serie nouă

EDITORIAL

ȘI MENTIUNI

ALIN CIUCHI
Redactor Șef

SEBASTIEN VANHAERAN
Redactor

CATINCA ILISEI
Illustrator

VLAD HĂRNUT
Tehnoredactor

IORDĂCHESCU LUCIAN

NĂSOI ELENA
IFTIMIE MAGDA
COSTEA MONICA
PISTOL LILIANA-DANIELA
GRIGORI CRISTINA

Redacția

Coordonator

Profesori

Tipografie

Adresă

Bun de tipar: Noiembrie 2016
Data Apariției: Noiembrie 2016

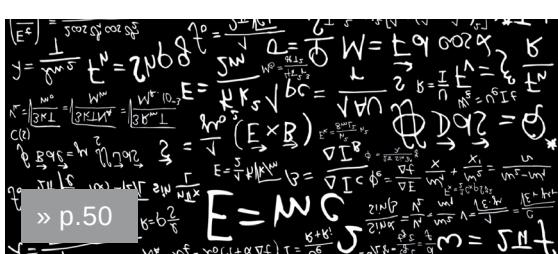
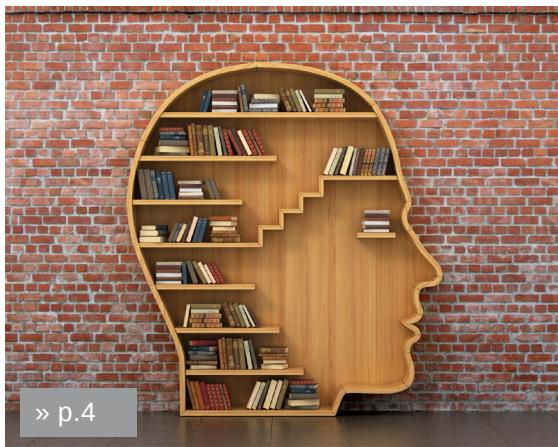
Ştefan cel Mare, nr. 4, Piatra Neamț,
România, 610101
Telefon: 40.233.213751

Copyright (c) 2016, Colegiul Național Petru Rareș
ISSN: 1584-8620

Responsabilitatea pentru textele care apar
în această revistă aparține Autorilor.

CUPRINS

CNPR

4 POEZIE

Poezii compuse de elevii liceului.

16 PROZĂ

Cugetări din Purgatoriu, Sentința Răzbunării, Timpul, Un Cerc ...

26 ESEU

Acting European 3, Henry VII, Progres sau Autodistrugere ...

32 DE LA SCRERI LA ECRANE

Colaj de Articole

40 BELGIA ÎN TIMPUL MARELUI RĂZBOI

Articol Istorie

46 MOȘUL GHEORGHE LAZĂR

Articol Religie

50 OCHELUL - INSTRUMENT OPTIC

Articol Biologie

54 REALITATEA VIRTUALĂ

Articol Tehnologie

56 O CARTE CARE MERITĂ CITITĂ

Recenzie

62 ECO-ȘCOALA

Proiect Biologie

59 LECȚIA ERASMUS+

Proiect

64 PROFESIA DE CADRU DIDACTIC ÎN EUROPA

Practici, Percepții și Politici

66 DIN CULISELE TEENACT-ULUI

Impresii

70 GALERIE

P O F L I T

NIŞTE MÂINE

SACRIFICIUL CÂINILOR

Mâine mai băgăm la spălat niște prosoape
Tu poți să nu vîi

Tu poți să nici nu vîi

Oricum programul la care mă spăl de tine ține prea mult
Iar eu nu sunt dispusă decât să spăl niște prosoape
mâine

Mâine o să fiu încărcioasă
Pentru că și azi am fost și mi-a plăcut

Mâine n-o să-mi mai placă

Sunt de o inconștiență teribilă
Și mâine

Oricum o să te amăgesc și mâine

Mâine e ziua în care-o să socotesc în
țășnitarea cu munți

Din bucătăria lâncedă pe care se prelungie
albul afumat și defectuos

Și-o să-ncerc să le ghicesc

În imaginea pixelată a întâlnirii lor cu
castronul de vată-nsorită

Mâine o să plouă cu acetonă cu miros
teribil de căpșuni

Iar eu sunt oja lumii

Și simt cum mă crap pe unghiile
existenței exfoliate

Cu degete de pianistă pasivă

Care își spală prea des prosoapele
Așa că mâine-mi bag soarele în

frigider

Și poate-mi spăl prosoapele la lumina noastră
Într-un alt mâine poate-nghesui și munții printre

rafturi

Vata fugitivă oricum n-o să încapă

Ar fi gaura neagră a microuniversului din frigider

Care-ar absorbi pianista din frigider

Care-ar absorbi pianista din lume

Care-ar absorbi pianista ojată din mine
pasiv

Pe schelele lumii schelălăie câinii
de culoarea proaspătă a pâinii,
mușcă din degetele mâinii
care îi spală.

Căci nu vor nici curăție, nici hrană,
ci au o singură rană
veșnic deschisă, amară :
prisosul de fală.

Cu zgromot se tencuiește o cărămidă
în zid;
scrâșnetul macaralei - macabru, negru, insipid;
câinii asurziți latră în vid
la nicio ureche.

Dar nimeni nu îi crede, nimeni nu îi
aude,
nu le aduce binemeritate laude
că din ochi revoltați au țisnit lacrimi
ude
pentru lumea veche.

Nemângîiați, hămăie până cad de
plamân
și de gât și de dinți și rămân
să îi culeagă groparul-arhitect, surd și
stăpân;
recoltă de trupuri de gheăță.

La temelie aşază hectomba câinească
căci construcția este firească,
dar de jos în sus începe să trosnească;
se năruie zidul și rămâne viață.

George Ciangu, clasa a XI-a C

ILUZII ȘI ALUZII

SĂ FIE OARE... ?!

Ne dorim să fim altcineva
Și decădem mai tare.
Vrem să fim cei mai cei
Însă uităm adevărata valoare.
Suntem și sus și jos
Suntem paradoxuri.
Suntem haini.
Si când greșim tot mai avem dreptate.
Suntem inconștienți că le facem rău tuturor.
În afara de cel care se bucură,
Suntem iluzii și ne facem iluzii
Aș vrea ca totul să fie spus verde
Să nu mai fim opaci.
Căci ne facem și facem foarte mult rău.
Sper să mă fi schimbat durerea în mai bine.

UN NUME

Vrem să fim ascultați
Să fim băgați în seamă
Dar cum să cerem ceva ce noi nu oferim?
Suntem o pietricică pe fundul oceanului
Dar în același timp poate suntem prinși în sufletul cuiva
De abia atunci suntem eterni!
Sufletul e singurul nemuritor în rest doar un nume pe cruce.

UN MODEL

Mamă ai grijă ce model îmi dai.
Nu-mi da păpuși și eroi din exterior!

Mamă, nu uita ce mi-ai zis!
Degeaba m-ai îngrijit la exterior,
Dacă sufletul mi l-ai lăsat să se murdăreasă,
Ştii, există salvatori de suflete.
Nu m-ai învățat să-mi curăț sufletul,
Dar ai lăsat să vină trăiri.
Îmi spuneai mereu să am grijă pe cine aleg.
Însă, m-ai lăsat în voia sortii.

Nu pot să-ti reproșez nimic
Când am venit aici știam adevărul
Însă treptat l-am uitat

Recunosc că greșesc.
Mă simt a nimănui când nici tu nu mă ascultă!

Mă doare, îl simt ca un junghi!

Mă schimb cât vezi cu ochii!

Modelele pe care i-le voi da eu sper să fie salvatorii de suflete

Doar moartea mă poate printre cei vii.
Doar ea...
Si dacă ar mai fi și-altcineva ?!

Să fie oare plânsul ? Sau poate-un trandafir cu miroslor morții inhibăt în el...? !
Să fie oare cântul ce mi-l cântă de-atâtea ierni încocace ?!
Să fie oare... ?!
Dar nu mai zic nimic... și tac.

Visez că zbor,
Că mă-nlaț în văzduhul necuprins al Terrei,
Și iar cobor pe-ntinderi mult mai blânde decât ieri.

Iustina Șoancă
Clasa a X-a C

ELIBERARE

O, tu, Coco Chanel care ai eliberat,
Tare rău ai mai făcut,
Ai dezbinat familii,
În care fiecare se crede superior celuilalt
Suntem unul sau nimic, unul din o sută de mii
Luăm modelele părintilor pe care le vedeam la grădiniță
Însă luăm și părțile rele
Vrem să fim liberi?!
O, tu, perioadă care a schimbat mentalitate
Unde-i mândra cea de altădată,
Care se uita pe sine, iar tainele erau la cel mai înalt nivel
O, tu, perioadă care ai încătușat suflete
O, tu, perioadă „eliberatoare”
Îți mulțumesc pentru încercări!

LA MIJLOC

Mă simt ca o marionetă
Sunt pusă la mijloc
Mă doare sufletul
Urlu dar nimeni nu mă aude
E greu să treci peste necazuri când ești mare
Am nevoie să fiu ascultat
Dar poate aşa e mai bine
Am nevoie de cineva căruia mă pot destăinui
Dar care să nu mă judece
Of, tu soartă
Dă-mi o mică rază de soare
Sau nu fi dură
Ca să nu mai fiu timidă
Vreau să pot să mă uit în ochii oamenilor
Îți mulțumesc!

Autor
Laura Ciaușu
Clasa a XI-a F

IERI, ASTĂZI, MÂINE

Astăzi am fost mai rea ca ieri

Lumea din jurul meu poate la fel ca mine

Sau poate mai bine

Eu nu m-am simțit în regulă,

Am simțit că s-a rupt ceva în interiorul meu

Nu știu ce

Ieri m-am simțit mai bine

Însă nu la fel de bine ca în copilărie

Oare ce facem atunci?

Poate inocența îmi oprea cădereea.

Da sigur asta era,

Acum zic că tot ce mi se întâmplă e...

E cel mai bun lucru

Fiecare zi ne dă o șansă la ceva mai bun

Însă acolo e prea multă lumină

Am orbit!

Simt ceva lângă mine!

O fi de bine sau de rău?

VELINĂ

Vedem doar ce este frumos.

Știm să vorbim fără să gândim și

Călcăm lumea în picioare pentru defectele sale

Criteriile sunt spusele altora, nu faptele sale

Vrem să ne ascundem prin veline

Însă continuăm să judecăm

Unde ești tu, focule, să regenerezi și era aceasta?

Oare când vei veni, ne vom trezi?

EU

Pata asta de vopsea vrea să se evapore

Acoperă tot ce nu-mi datorează, iar apoi fug

Cuvintele se scurg din ale mele mâini și degete

Fac totul pentru mine dar netrebnicele merită arse pe rug.

Basme, povești cu zâne, urși sau cu femei

Concordanța istoriei cu gurile lor sparte

Sunt pe-un lac și au pierdut barca cu care eu vaslei

Iar acum încerc să calmez toate inimile voastre supărate.

SOARTA OMULUI

Doare, mă gândesc cum greșesc.

Aș vrea să aleg și să urmez o cale mai grea

Urmez drumul spre „succes”,

Numai că merg pe marginea.

Uneori găsesc miere.

E dulce dar insuficientă.

Simt că vine după mine,

Doare, vrea să mă îngheță.

Uneori mă prinde pentru o fracțiune de secundă.

Atunci văd negru.

Fuge și urlă.

Văd mierea dar e departe.

Trebuie să ajung la ea.

Nu mă pot opri.

Să speli trandafiri e greu.

Aș vrea să fiu transparent,

Pe lângă drum văd felurile de patimi.

Trec repede pe lângă ele și trag cu ochiul.

În unele rămân captive.

Imaginiile mă termină

Autor

Laura Ciaușu
Clasa a XI-a F

UN PUNCT

Ce grea e viața!

Unii spun că e usoară
Ce contează punctul din care uiți?

Doamna Referențialitate ne joacă fește

Suntem unul sau niciunul
Este mai ușor să fi nepăsător decât să-ți storci pentru toți.

Și totuși o fac.

Vreau să spăl trandafiri.

Vreau să salvez scoicile.

Suntem răi și vrem binele.

Suntem oameni fără a fi oameni.

Pictez asta sau pictez aia

Cuibul, pomul sau puiuțul

Dați o privire și poate unui altuia

Vreau să dorm acum, mama, voi mânca grâul și voi bea vinuțul.

Autor

Sebastien Vanhaeran
Clasa a XII-a B

CUPTOR

Autor

Laura Ciaușu
Clasa a XI-a F

Suntem închiși
Nu ne recunoaștem vina
Și vrem ca toată lumea să ne fie
inferioară
Suntem plini de vicii
Și ne jucăm alba-neagra
E ușor de acolo de sus
Însă pentru cei care-și cunosc lungul nasului
Este mult mai dureros
Cum te poți juca cu sufletul unui copil?
Nu vă gândiți și la el
E înconjurat de surdo-muți
Nu primește ce-i dă putere
Și tot aveți standarde înalte
Știu, nu sunt perfect!
Însă modelul mi l-am ales singur
E greu de crezut că sufletul poate
duce atât
Însă Dumnezeu ne ține sufle-
tele în durere,
Cum ține olarul oala în foc fără
să se ardă
Uneori mă mir de puterea mea
Dar tare aş vrea să vină mai repede
o cale de rezolvare
E greu de înțeles
Dar uneori simt că nu mai pot
Sufletul zbiară!
Mai vârs o lacrimă și scriu
Numai aşa mai scap de povară
Puțină lume înțelege, alții spun
că știau
Of, ce mai contează punctul de

SĂ CREZI ÎN TINE, COPILE!

Să nu crezi în moarte, copile!
Să-ți fie conștiința- mpăcată cu tine!
Să crezi în ale tale gânduri curate,
Să fii mai buni decât toți!

Să ai un curaj aparte,
Pe care nimeni n-are curajul a-l doboră.

Să crezi în tine de fiecare dată când cazi.
Să fii încrezător în tine și să ai putere
Să te ridici în fața morbidelor nemuriri.

Să crezi în tine , copile!

Iustina Șoancă
Clasa a X-a C

SPIRIT DE ROMÂN

Suntem cu toții frați
Uniți pe o mână de pământ.
Prin războaie,de sânge pătați
Tot cu capu-nainte mergând

Chiar despărțiti de-am fost,
Trecând prin vitregii,
Viața nu mai are rost.
Dacă trecem la spahii!?

Suntem frați de suflet și folclor,
Să stăm mereu,mereu uniți,
La Alba,de Hora Unirii ni-i dor
Țara sfântă s-o slăviți!

Autor
Raoul Burculet
Clasa a X-a E

SPERANȚE

Fiind lumea aglomerată,
Într-o societate birocrată,
Inima elevilor e tulburată,
Dragile lor rânduri
Rămânând doar simple gânduri,
Necitite,nerostite
Să suflete amar umbrite.
Oare ce de făcut!?
Să scrii mai departe,
Să crezi în dreptate
Sau să te oprești
Și să aștepți
Ca cineva cândva să îți spună:
Haide ,continuă și-adună!

NATURA

Sub soarele ca iarna,rece
Azurul apei lin,nu trece
Cuvinte dulci,înmiresmate.
Păsările arii fredonează
Fluturii gingași fredonează,
Al vietii suflu se oprește.
Floarea de viață obosește,
Smerite petale privesc spre lumină.
Iar tu,mărите om,
Fii bun și ocrotitor.
Înclină-te și tu,
Căci totul e rece și dur.

CALEA

Văd,simt și aud uneori lucruri bune
Mi se pun multe piedici
Familia care nu demult îmi stătea alături
Presupușii prieteni care stăteau nu demult cu
mine
De la cei care nu mă așteptam
Am primit sprijinul căutat
Sunt oare pe calea cea bună?

Autor
Laura Ciaușu
Clasa a XI-a F

ILUZIE

Văd ceva frumos
Simt o legătură frumoasă
Ating cu privirea,pun mâna
Așteaptă! Tot ce era ușor s-a transformat într-o iluzie
Plăcerile corpului, tot ce era ușor de transformat
Numai lucrurile care mi se păreau grele au acum o
lumină pe ele
Totul în jurul meu a fost o iluzie!

OTRĂVĂ

Am ceva frumos în interior
Însă ceva care cu vremea s-a împărtimit
Când îl despărtimesc simt un junghiu
în mine
Îl doare! Urlă dar știe că de acum
îl va fi mai bine
Lumea din jur îl pune pe o tavă,
Tot ce-i poate oferi
Corpul alege însă ce i se pare
ușor
Patima a venit!
Oare de ce nu mi-am învățat sufletul
să-i spună corpului: „Nu mă mai otrăvi!”

SUNT

Sunt un om oarecare
Și aş dori să știu
Aud lucruri răutăcioase și
Văd lumea din jur
Vreau să învăț
Dar mă îngrijorează persoana mea
Eu sunt un om cu plăcintă
Mă prefac că sunt bine
Ating lumea din jur
Plâng uneori
Sunt ceva
Știu că spun prostii
Visez la ceva nou și
Mă străduiesc să-mi îndeplinească misiunea și
Spun că mă voi trezi
Sunt un păcătos

AM SĂ TE LAS...!

Am să te las!
Și chiar de mi-ar fi greu,
Am să te las!

Autor
Laura Ciaușu
Clasa a XI-a F

Și-ți mai promit că nu-mi va mai păsa de tine.
Am să-ți urăsc și amintirea,
Voi arde pozele cu noi,
Și voi tăia copacul pe care este scriselit numele
tău.
Am să te las...!
Iustina Șoancă
Clasa a X-a C

FIRIMITURĂ

Știi, uneori sunt zile în care uit de suflet.
Atunci trupul prosperă,
Patimile vin încet, încet,
După asta potopul,
Zbiară și pălește,
Știe că va veni și momentul viceversa.
Îl este greu să ducă atât
Însă este ca o furnică
Ce duce o firmitură mult mai mare
Firmitura este lumina
Așa că uneori se poticnește
Face o pauză și atunci își dă seama
Că a făcut o mișcare infimă
Acesta este drumul spre smerenie
Raportul dintre suflet și trup(și altele) contând?

Autor
Sebastien Vanhaeran
Clasa a XII-a B

TIRESIAS VĂZĂTOR

Pe strada odată ocupată de-o singură tarabă
 Găsim acum sub clar de lună o babă ce în grabă vrea să tragă

De-un cărucior de copil ,gol și gol copil
 Luna e acum un punct pe cerul albastru de metil
 Mai încolo baba intră în haimanaua-i casă
 Si căruciorul il rupe și-l pune pe masă
 Bocește acum după o ciudată elevă-n clasă
 O copilă ce a urcat de pe iarbă pe terasă

Ucigașul de copii nu știe cine-i cine sau ce-i cum
 Se plimbă cu răbdare în spate-i miroslui de parfum
 Regretă faptul că n-ai găsit căruciorul său
 Iși inhibă acum toate părerile de rău
 Grupă de copii la care era invățăcel s-a destrămat
 Tot sufletu-i pierdut și fărămitat
 Gura sa ruginită predică protocolul refăcut
 Aveți grijă la copil, aveți grijă la trecut .

SI LE TEMPS PASSE ...

Si le temps passe, moi, je passe aussi
 vers la tombe de mon père
 qui était si grande et si triste
 hier
 et qui est aujourd'hui
 pas triste et presque jolie.
 Si le temps passe, moi, je passe aussi
 devant les yeux de ma mère
 qui me caressait dans le berceau
 hier
 et qui me voit au lycée aujourd'hui.
 Si le temps passe, moi, je passe aussi
 en me rappelant du miroir d'hier
 devant laquelle la fillette habillait la robe de la
 mère
 et celui d'aujourd'hui
 qui reflète la mariée qui vient de dire "oui".
 Si le temps passe, moi, je passe aussi
 dans ce seconde
 qui est de l'autrui.
 Si le temps passe, il passe sur mon visage,
 dès les yeux d'enfant
 jusqu' aux tempes d'homme sage
 où le souris de l'adolescence se fait oublié
 et on doit expliquer toutes les minutes passées.

Autor
Pașparugă Cosmina Elena
Clasa a XI-a C

Premiul I la Concursul Național de Creație "Calistrat Hogas", secțiunea Creație literară, subsecțiunea Poezie

L'ARBRE

Un arbre gros et vieux reste coupé en deux sur
 une p'tite colline
 Avec le regard mort, il gêne les mort-vivants des
 trenchées malignes
 Le petit arbre pleure pas pour les hommes, mais
 pour sa branche.
 Il la trouve à côté d'un lit et d'un cadavre, c'est
 vraiment étrange.
 Mais le lit et le cadavre sont ces seuls compa-
 gnons, car il y a plus personne.
 Tout les hommes sont partis enver les ciels, ils
 quittes enfin ce beau champ de crânes
 Les dents du dragon Cadmén, cette fois ci, avale
 les guerries, aussi que leurs vies connes.
 Leurs vies ont été données pour l'arbre! Il a voulu
 leurs âmes pour sa branche,
 quel âne!

Autor
Sebastien Vanhaeran
Clasa a XII-a B

CARTEA LUI ȘTEFAN CEL MARE

Într-o cărciumă de țară
Unde vulturii, păcătuind
Aduc jale și piatr-amară
Aduc corbii croncănid
Se află în zi de iarnă
Pe cerdacul ruginit
Jucând cu un ghem de haină
Un om, meșter ișcusit
Fiul său trimise vorba
- Turcii ne-au biruit
- Ne-au împins în colb de chiori, bă
Sacrilegiul e făcătuit
Oastea lui Ștefan, căciulile din
sate
Au învins ieniceri și iatagane.
Dar Bunul Dumnezeu dă toate
Victorii cât și sultanate
Meșterul ridică ochi și suflet ca
zăpada
Pe sub luciul ei de gheață moldo-
venii stau năvadă
Sate și târguri convertite cătră
Poartă
În zare, cetățuia Neamțului stă
moartă
Când va muri Mușatul multă jale
va mai fi.
Totuși, azi, acum, copiii lui zglobii
Cum vor putea ține cuvântul pen-
tru ingloriosul nostru tată?
De aceea, maică să îl trimită
înapoi pe poartă
Din corn sună Moldoveanul, iar toți
cei de pe cerdac
Vin mulțimi și se adună pentru turcul
cel malac
Așteaptă cu răbdare și cu zdrobite-i sale
Să zdrobească și ei turcul, să fie oastea lui
Ştefan cel Mare !

Autor

Sebastien Vanhaeran
Clasa a XII-a B

AU DEBUT IL N'Y AVAIT RIEN

Tu ne le sais pas comment est-il
De te retrouver tout seul, dans un pur et simple péril !
De trouver ta tête vide de tout amour
De trouver ton coeur vide de toute conscience
De renverser tout ce qu'il y a dont l'Âme est de retour
Tu ne trouves plus aucune de tes patiences !

Sebastien Vanhaeran, clasa a XII-a B

CĂTĂRILE SUFLETULUI

Bravul meu, bland cavaler!
Privind cu ochii-i de fier,
Ca azurul din oceane
Și cerul din depărtare...

Eu, la rându-mi te privesc,
Ca și cum ar fi firesc
Să-mi pierd firea lângă tine,
Orice simt, orice gândire.

În paza noptii, când mă plimbai,
Eu cugetam, iar tu vorbeai.
Dar, dac-ai ști ce-n suflet port
Ai mai fi, oare, al meu comfort?

Ar fi oare, cu puțință
Să cunoști a mea voință?
Iarăși vorbești. Fără să știi
Și iar tăcând, tu vei vorbi.

Catinca Ilisei, clasa a XI-a C

SPITAL

Mă simt captivă undeva unde nu pot
fi eu...
Undeva unde și liniștea e prea
asurzitoare pentru mine,
Undeva unde și întunericul e prea
luminos pentru mine.

Nu știu unde mă aflu.
Miroslul de spital mă înebunește.
Mi se face atât de rău, încât cred că voi
leșina.

Îmi pierd cunoștință preț de câteva
secunde,
Trăind ceva ce nu-i al meu.
Revin la realitate,
Și-mi dau seama că acel coșmar va mai
dăinui pentru ceva timp ...

Iustina Șoancă
Clasa a X-a C

CEVA

Vrem să fim ascultați
Să fim băgați în seamă
Dar cum să cerem ceva ce noi nu oferim?
Suntem o pietricică pe fundul oceanului
Dar în același timp poate suntem prinși în sufletul cuiva
De abia atunci suntem eterni!
Sufletul e singurul nemuritor în rest doar un nume pe
cruce.

Autor
Laura Ciaușu
Clasa a XI-a F

DISPREȚ

Dacă nu vorbești cu o persoană într-o zi,
Ea va spune că ai un „comportament ciudat”
Însă acea persoană nu știe că te-ai trezit
Tipă la tine. Își arată colții
Chiar dacă în urmă cu o săptămână te lăuda
Și-ți arăta discret câte o urmă de dispreț
Persoana pe care o judecam m-a ajutat
Nu a făcut la fel ca mine, a fost un om drept
Cât au avut nevoie alții am fost bun
Dar acum când sufletul mi se sfărâmă
Doar unii îmi stau alături
Lumea s-a schimbat sau eu ?

ÎNCERCĂRI DE VINDECARE

Ne punem muzică.
Încercăm să uităm ceva ce ne-a rănit,
Făcându-ne mai mult rău
Sufletul vrea muzica chiar dacă știe că nu-l ajută
Vindecarea e persoana care știe să
asculte și să nu judece
Ne-am făcut mai răi, mai păsători de
problemele noastre decât ale altora
Ştim din toate câte nimic.
Sufletul urlă.
Încercăm să zâmbim și să vorbim
cu persoana care ne-a făcut și ne
face în continuare rău,
Ca să nu o supărăm
Nu putem nici măcar să
recunoaștem că suntem falși,
Iar pe zi ce trece decădem mai mult
în ochii celui de Sus
Suntem răi!

DESPRE GALAXII

Mereu s-a întrebat poporul
Cum plouă cu flori de cireș
Peste coroana ta , de fildeș

E cam peste putințele unui erou
Care nu-și cunoaște numele
Plăsmuit dintr-o țărancă ești
Dintr-o țărancă și Zeus
Progenitură proastă și divină.

Ești zeu, te-ntrebi?
Nu.
Ești quasar,
Căci ochii tăi strălucesc mai tare
dacă galaxiile.

Emilia Toma
Clasa a X-a C

MĂ PLIMB

Mă perindez pe holul lung și-n gust.
Mă plimb de colo-colo.

Mă plimb pe pătratele negre și albe ce-s în
zig-zag.
Nu mai cred în iubire...

„De ce?!” m-a întrebat cineva.
„De ce?!” i-am răspuns eu.

Mă plimb . Știu că el e personajul eponim din
bovenea mea.
O, Doamne... Ce mi-i dat să trăiesc...

AUR, LACRIMĂ ȘI CROM

Aur, lacrimă și crom
Scopul omenirii noastre?
Ai uitat să mai fii om
Pentru amărâte-ți piastre?

Luciu galben arămuș
Te orbește ca un soare.
Eu degeaba tot mai scriu
Dacă restul nu prind raze.

Prin a ta nesăbuire
Și prin ale tale patimi
Lacrimi varsă cei ce
ascultă

Glasul tău secat de lacrimi
Sarea din gura dumitale
Care tot nu-ți mai ajunge
Te îndopi ca râul din vale
Nu-ți ajunge atâta sânge?

Verde-i grasul de tine și
prostul de eu
Aur ai văzut în noi
Lacrimă am vărsat de greu
Ce-i cromul din lanțurile
noi.

Autor
Sebastien Vanhaeran
Clasa a XII-a B

POEZIA CARE ȘI-A LĂSAT TITLUL ÎN COȘUL DE GUNOI

cred că autoflagelarea a venit odată cu poeziile bune
poezii de care nu trebuia să mă mai debarasez aşa
că
am aruncat firmiturile de la biscuiți în recycle bin
de dor.
și mi-am lipit și bonul de subway în caiet, crezând că-i
o poezie
un micropoem de sine stătător
mi-ai spus că teama adevărată survine atunci când
nu știi unde-ți săr unghiile după tăiere
și încerci să-ți spui că le-ai dat avânt să plece
în călătoria vieții lor
că să-ți domolești atacul de panică &
singurătatea

LA MIEZUL NOȚII FRIGIDERUL & MOMENTE TANDRE

12 pm e singura oră
când ne permitem să fim tandri
ar fi culmea să mă dezbraci pe versurile
unei melodii care se cheamă oblivion
și apoi să râzi de mine că îmi e frig
pentru că am pus toate caloriferele
într-o căruță
ce a plecat în dimineață
asta
probabil deja le-au de-
pozitat
în locul în care se adăpostesc
și celealte gunoaie sociale
precum femeia care mergea
la masaj antcelulitic
și după fugea la o shaormă

/mi-aș fi dorit să mai fi stat dar e și-un
minut

cardio/

RĂZBOI

Suntem însângerăți de săgeți înflăcărare,
și vorbim de iubire
Pe timp de război.

Trandafiri-s vopsiți în negru,
iar câmpurile-s arse,
De oameni ce ne sunt potrivnici;
De dușmani.

Iustina Șoancă
Clasa a X-a C

ŠAKRA DEVĀNĀM

sunt sigur că există un loc unde se duc energiile
necreate
să servească cocktail-uri pe bază de lichid pla-
centar
la bar sunt energii care combină alte energii
energii mobster cu pistoale reîncărcabile
(bineînțeles)
care devin agresive dacă le furi femeia
de parcă energiile ar putea fi posesive
așa că în fiecare seara sunt schimburi de focuri
cum crezi că s-a creat universul?

Autor
Emilian Lungu
Clasa a XII-a C

E DUMINICĂ ȘI TE VEDE DUMNEZEU

mama ascultă casete cu paula sel-
ing când aspiră
husa aspiratorului s-a umplut deja
cu zeci de cântece vechi probabil
la timpul ei paula seling era un star
care acum a ajuns să cânte doar
prin aspiratoare
laolaltă cu praful, scamele și
câteva particule din pielea mea
voicele unei generații sunt
acum inevitabil îngropate
în sacii de aspirator, dar
nu-i nimic
se bucură de o mai mare
popularitate acolo, în
locul din care provin de
fapt
nu mă mai miră faptul că tre-
buie să schimbăm aspiratorul
în fiecare an

DOI OAMENI

Pe strada odată ocupată de-o singură tarabă
Găsim acum sub clar de lună o babă ce în
grabă vrea să tragă
De-un cărucior de copil, gol, și gol copil.
Luna e acum un punct pe cerul albastru de metil.
Mai încolo, baba intră în haimanaua-i casă
și căruciorul îl rupe și-l pune pe masă
Bocește acum după o ciudată elevă în clasă
O copilă ce a urcat de pe iarbă pe terasă.
Ucigașul de copii nu știe cine-i cine sau ce-i cum
Se plimbă cu răbdare în spate-i miroslului de parfum
Regretă faptul că n-a găsit căruciorul său
își inhibă acum toate părerile de rău
Grupa de copii la care era învățăcel s-a destrămat
Tot sufletu-i pierdut și fărâmîțat
Gura sa ruginită predică protocolul refăcut
„Aveți grijă la copil, aveți grijă la cel trecut.”

Sebastien Vanhaeran
Clasa a XII-a B

ÎN MIOVENIUL MUNCITORESC

zgomotul unei lopeți se lipește de ceafa unei bătrâne
totul e mai bun și mai frumos când vine din spate căci nu
trăiești cu griji

și crucea ți-o faci cu limba ca să eviți orice mișcare

în plus care ar putea strica sincronizarea și simetria
într-o bătaie de ceas care parcă nu se mai termină se aude
un declic și te gândești cum e posibil ca lucrurile cele mai tari
să se sfărâme atât de ușor

senzația este asemănătoare cu discuțiile pe care le avem noi
în spatele unui bloc

la câteva sute de kilometri distanță
e uimitor cât de repede se poate transmite energia dintre un

loc și un altul fără un releu
antena de pe trabantul gri vibreează

un băbat ieșe în pantaloni scurți la trei dimineață ca să își ia
tigări

unul dintre noi își trage mâna ca și când ar fi văzut un şobolan

în capul meu se crapă de ziua
lumina cade mereu pe marginea întrerupătoarelor
în întunericul din baie văd copii

care-și frământă dinții
mușcă limba

mestecămeticulos pasta de dinți
ca și când totul ar fi pentru prima dată

Autor

Emilian Lungu

Clasa a XII-a C

BECIUL

În beci stă singur el și tu te aşezi
Respectuos atunci când îl vezi

Muzica suflului de vânt o auzi iar în furtună
Te rogi, te rogi și iar te rogi, pentru pătura cea bună

Beciul domnesc stă să te acopere
Când tu stai la suprafață el adăpostește pălinca de
pere

Dar când o furtună zdravănă te zdruncină-n oase
Bei și tu o dușcă să te scoată-n raze.

Zmeul zboară pe deasupra cu ai săi mari ochi

Văd orice iar tu nu-i vezi cu ochii tăi miopi
în furtuna blandă din luna cea de Mai

Cauți în furtună un suflu crud de nai

Tu ești deștept pe cât îi el de prost

Tu nu știi să cauți când nu-i nimeni în post?

Postul 'ăl cel mare, Postul 'ăl cel negru

Mă, cu fulger te zdrobește, îți pierzi cușma de fetru.

ABOUT WORDS

There it goes a little story
Of a dragon who's now sorry.
As I told you, there's a story
All begun when he was lonely,
So he turned his head so calmly
To catch a glimpse of that old town
Whose existence was far down.
But during a wonderful summer haze
Fighting back the mountain's maze
A traveller who reached it's peak
Saw the dragon very bleak.
And from all the living creatures existing in this world,
You chose to be the servant, loyal to this word.
As invited you have been to live a happy life,
With hatred and repulsion the inquisition has arrived.
And should the dragon had known that he would be
exiled,
Secluded in that cavern still he would have been.
Unseen by all those buildings, those people and those
lands
For he knew the peril concerning his "sweet" friends.
Now, my dear dragon, tell me, who's to blame?
Them, who have betrayed you, or yours who
trusted them?

Autor

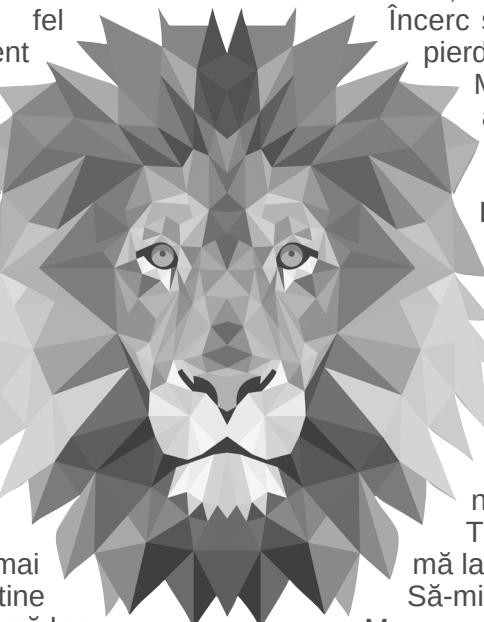
Andrei Vasiliu
Clasa a XI-a F

Autor

Sebastien Vanhaeran
Clasa a XII-a B

VRAU SĂ MĂ SIMT BINE

Vreau să uit de condițiile impuse de lumea din jur
 Încerc prin oameni apropiati, dar nu reușesc
 Încerc prin oameni, efectul e același
 Este o luptă în mine bine contra rău, eu și societatea, suflet și corp
 Vreau să aud numai lucruri frumoase dar știu că sunt minciuni banale,
 Care îmi agravează starea deja afectată cu virusul
 Încerc prin cărți- mă ajută dar, nu la fel ca un om care vrea să mă asculte
 Mă cufund în cărți dar, știu că deși nu-mi voi rezolva problema care este ca un cancer.
 Îmi voi vindeca altă problemă care va deveni la fel
 Iau morfină, devin dependent conștientizând asta
 Încerc să-mi vindec rănilor sufletului
 lui prin pierderea conștiinței
 Mă uit pe geam, aştept și privesc în același timp la persoanele de pe stradă
 Par fericite.
 Dar, aşa par și eu dar sufletul îmi arde ca pe jar
 Vreau să uit dar, îmi fac mai rău
 Încerc să o tai de la rădăcină
 dar, o sămânță rămâne acolo și crește mai rea, mai puternică
 Trebuie să vorbesc și să fiu ascultat
 Atâtă cer, dar lumea te judecă numai uitându-se la tine
 Trebuie să fiu singur undeva și să mă las pe spate,
 Să-mi arăt că nimeni nu mă prindre.
 M-am axat atât de mult pe corp și exterior încât am uitat că ceva, acolo, în interiorul meu este nemuritor
 În interiorul meu este nemuritor
 Știi ce-i?
 Sufletul meu și lucrurile care l-au marcat.
 Tu când m-ai jignit
 Eu am simțit
 Tu te-ai calmat
 Și mie mi-ai dat un virus
 Când mi-ai spus un compliment sau m-ai vindecat
 Am dorit să vin mai aproape de tine
 Dar când mi l-am deschis și ai văzut ce-i acolo, m-am lăsat de izbeliște
 Caut persoana care să facă lumină sau evenimentul care mi-l va lumina
 Aștept, dar, m-am plăcuit, cred că sufăr de plăcuit
 Vreau ceva rapid

VRAU SĂ MĂ VINDEC

Vreau să uit de condițiile impuse de lumea din jur
 Încerc prin oameni apropiati, dar nu reușesc
 Încerc prin oameni, efectul e același
 Este o luptă în mine bine contra rău, eu și societatea, suflet și corp
 Vreau să aud numai lucruri frumoase dar știu că sunt minciuni banale,
 Care îmi agravează starea deja afectată cu virusul
 Încerc prin cărți- mă ajută dar, nu la fel ca un om care vrea să mă asculte
 Mă cufund în cărți dar, știu că deși nu-mi voi rezolva problema care este ca un cancer.
 Îmi voi vindeca altă problemă care va deveni la fel
 Iau morfină, devin dependent conștientizând asta
 Încerc să-mi vindec rănilor sufletului prin pierderea conștiinței
 Mă uit pe geam, aştept și privesc în același timp la persoanele de pe stradă
 Par fericite.
 Dar, aşa par și eu dar sufletul îmi arde ca pe jar
 Vreau să uit dar, îmi fac mai rău
 Încerc să o tai de la rădăcină
 dar, o sămânță rămâne acolo și crește mai rea, mai puternică
 Trebuie să vorbesc și să fiu ascultat
 Atâtă cer, dar lumea te judecă numai uitându-se la tine
 Trebuie să fiu singur undeva și să mă las pe spate,
 Să-mi arăt că nimeni nu mă prindre.
 M-am axat atât de mult pe corp și exterior
 încât am uitat că ceva, acolo, în interiorul meu este nemuritor
 Știi ce-i?
 Sufletul meu și lucrurile care l-au marcat.
 Tu când m-ai jignit
 Eu am simțit
 Tu te-ai calmat
 Și mie mi-ai dat un virus
 Când mi-ai spus un compliment sau m-ai vindecat
 Am dorit să vin mai aproape de tine
 Dar când mi l-am deschis și ai văzut ce-i acolo, m-am lăsat de izbeliște
 Caut persoana care să facă lumină sau evenimentul care mi-l va lumina
 Aștept, dar, m-am plăcuit, cred că sufăr de plăcuit
 Vreau ceva rapid
 Dar am aflat o Taină care m-a făcut să luminez un pic
 Tot mă doare
 Am ceva Sfânt ce umblă prin mine
 Mă linioșesc și intră mai rău în mine
 Dar știu ca lăsându-mă pe spate m-a prins o lumină
 Scap și revine, un ciclu al vieții

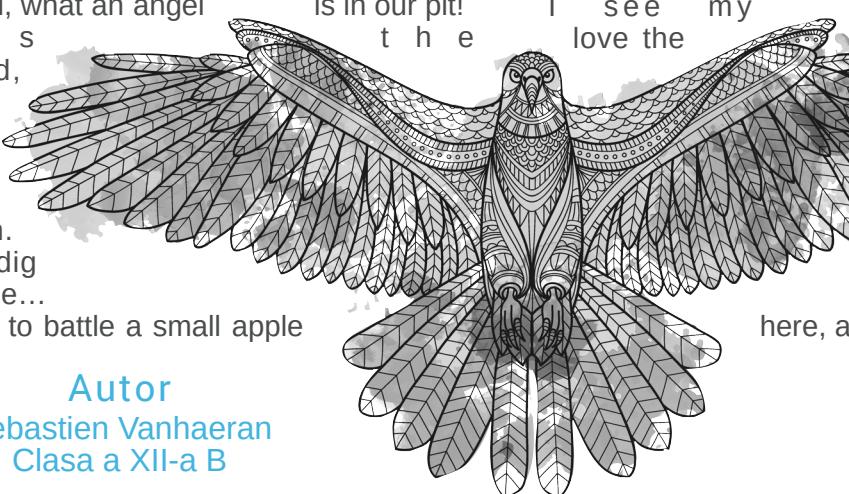
Autor
Laura Ciușu
Clasa a XI-a F

EPITAPH OF A PEASANT

It's been one year since I last took a fresh breath
 Now, the only thing I breath is the sweet smell of death
 In my village, the fresh breath where I took last,
 Is my nothing, but a small view in my past...
 Death smiles everytime she sees my eyes
 After all, I reek of sweat and lyce.
 My dear comrades, O, we're all the same!
 We're all pawns in the Fatherland's game!...
 Even so, I'm glad that I'm part of this
 Even if I've left behind my wife, and all our memories.
 My field, my small house, in a village in Moldavia.
 Nobody said I was leaving in a pit of mania...
 My priest saw me leave, and he prayed for my soul
 My soul, now a relic, weeds all over grown.
 O, dear God, is this your true will?
 We just jump in a pit, and pray not to kill?
 My motherland, Romania, has shouted my name.
 Are we all so pitiful, are we all so lame?
 These things that we do are indeed inhumane!
 But is this worth all the blood left there to rain?...
 O, dear, the answer is of course, aye.
 The alien oppressor is up to the fight.
 But it is we, my comrades, that we've lost.
 We've lost Wallachia, a place that we love most...
 But now it's august 1917. The sun is burning my skin.
 The barrel of my rifle blinds me whit its grin.
 The officer aligned us all. Someone special's here
 for our fall.
 My beloved king, my beloved father, looks at me with
 awe...
 "What's your name, soldier?", the bearded man asks.
 I tell him my name. A deep impression of carelessness
 he masks.
 He gives me a medal, then, my hand he shakes.
 The piece of tin's for the Ban of Craiova, Michael's
 Braves...
 The medal's at my chest. Queen Mary sees it.
 Oh, my God, what an angel is in our pit!
 She's the
 Motherland,
 she's our
 bravery
 whole.
 For her we
 fight in filth.
 For her I dig
 myself a hole...
 On the way to battle a small apple
 I pick.

Autor
 Sebastien Vanhaeran
 Clasa a XII-a B

The sweet flesh rots in my mouth; it's worms are like a tick.
 I throw it away in horror, my mouth is now dead.
 Eyes of my comrades cry in fear, mine are now bright red...
 But now here comes the battle!
 We're in Mărășești. The Germans form a cradle.
 Between puddles of guts I find myself a shelter.
 My helmet is a sun, the bright star. I felt her!...
 I kill a poor Austrian. He wasn't guilty.
 The murderer's his emperor. His men are filthy
 Just like me; And now I pull the trigger
 The Ausrian's in Heaven, looking down his kinder...
 I charge among you, comrades! I shout among us all:
 "Death upon you, Fritz! Death upon you all!"
 We all chant "Cross Romanian Battalions the Carpathians!"
 The enemies are flock to the wolves of us, Romanians...
 I get shot... A bullet pierced my chest.
 I feel the clean air from a cloud's crest.
 Mother, Father, please remember my shout:
 "I'm sorry I die, but please hear out brothers mouths!"...
 "Cross Romanian Battalions The Carpathians
 With flowers and leaves, to arms!"
 You, comrades, from Moldavia and Wallachia
 Fight in the name of Transylvania!...
 But I see you all: German steel eats your flesh
 Your guts see the light of day, your eyes are now in the trash
 Darkness covers this game; Wolves and crows feast
 Of what was once a though European from the East...
 Damn all wars! I sit beside my beloved Motherland
 I see she didn't want this; she's grieving as well!
 Death ain't grand!
 But we did it. The sacrifice wasn't in vain!
 The battle is won! Fritz's fleeing, he cowers in pain...
 It's 1918. it's the first of December
 I see my parents. They're sa, but they
 love the
 grandeur.
 I died in their
 name. I died
 for my
 village. I
 died for my
 wife.
 Romania. Now
 united. The happiness is
 here, all the bees are in one hive...

PROZĂ

CUGETĂRI DIN PURGATORIU

NUVELĂ

Se pare că am murit. Bănuiesc că în urma unui atac destul de bine plănit și letal, exercitat de un ștreang asupra mea, s-a întâmplat minunea ... Nu mai știu când ... Azi, sau ieri sau mâine.... Oricum, bine că am scăpat și nedreapta „viață”. De când am ajuns aici(dacă se poate numi „locație”), în locul sau starea sau timpul în care mă situez am avut impresia că acel timp în care „eram”, nu a durat mai mult de o fracțiune de secundă pentru persoana care sunt de față...Am trăit degeaba... Doar de un singur lucru îmi pare rău:că mult iubita mea jumătate nu este aici cu mine.Dar, de fapt, ce înseamnă iubire? Definiția, definiția... iubirea este... este... sentimentul? ... sau instinctul? Nu,nu,nu! Iubirea este iubire! Nu se poate defini... E ca și cum ai întreba un fumător „de ce fumează”?... Este pur și simplu,... Indefinibil! Dar eu,totuși, mai simt iubire? De ce oare tot ziceam că îmi iubeam jumătatea? De fapt, nu asta era întrebarea...Întrebarea este: Dacă ea era jumătatea mea, eu de ce să nu fi fost jumătatea altcuiva care putea fi jumătatea jumătății mele? La un moment dat te plăcusești aici dacă nu știi să-ți dresezi timpul astfel încât să nu te mai muște de minte...

Mâine...Stai! Nu există mâine. Nici azi,nici ieri...Atunci, nu există nici trecut,nici prezent,nici viitor.Este doar...tot timpul și mereu.Nu știu de ce, dar am un sentiment de „deja-vu”, cu toate că nu recunosc nimic, nu simt nimic,... Nimic. Dar văd...Deocamdată negru deschis, dar mai... comun, decât albul închis...Totuși gândesc, înseamnă că exist, înseamnă că eu sunt ceva, înseamnă că sunt o parte din materie. Totuși, dacă sunt materie rezultă, după principiul tranzitivității, că materia este compusă la rândul ei din mine. Cum pot ști că nu eu am creat materia, ci ea pe mine? Poate fi invers. Revin la situația cu gândirea...Gândesc... Gândesc, gândesc, gândesc...Ceva gândește...Ce e acel ceva ?Eu... Dar eu sunt energie sau materie, iar materia ori energia este compusă din mine... Înseamnă că materia sau energia gândește... Dar nu oricum, ci amândouă, pe rând,la fel ca mine... Totuși îmi amintesc câte ceva... Împreună cu cele de mai sus înseamnă că materia sau energia are memorie și conștiință...

Mi-a zis cineva odată,când eram „în viață”, că omul se împarte în trei entități : fizicul (materia),spiritul (energie) și sufletul (materie pură în colaborare cu energia pură)... Acel cineva mi-a mai spus că spiritul sau duhul,e totuști și că acesta rămâne pe Pământ pentru o anumită perioadă de timp. Atunci, eu ce sunt? Având în vedere faptul că „spiritul rămâne pe Pământ” și că fizicul a murit, rezultă că eu sunt suflet... Eu sunt sufletul meu. Deci, până la urmă, acest aşa-zis triunghi are un singur vârf predominant, anume sufletul meu. Spun asta deoarece sufletul domină și fizicul și spiritul,componentele acestuia. Totuși, am pierdut orice legătură cu spiritul, care până la urmă reprezintă emotivitatea, dar și fizicul care reprezintă durerea, boala, dizabilitatea și neputința, dar și puterea, îndemânarea, plăcerea trupească.Pe scurt, din punctul meu de vedere, viața a fost, paradoxal, o pierdere de timp... Dar parcă nu este chiar așa... A trăi pentru a trăi! Nu! A trăi pentru a muri! Nu! A trăi pentru a dăinui! Da!

În tinerețe când trăiam, mi se spunea adesea să nu fac păcate că voi ajunge în lad, iar dacă voi asculta de mama mea și voi fi cuminte, voi ajunge în Rai, la „Doamne-Doamne”.

Mie, cel puțin mi se părea foarte dubioasă situația noastră, a oamenilor, în „Rai –fără conștiință, fără minte, fără gânduri. Din acest punct de vedere, pot să-i mulțumesc lui Lucifer că m-a ajutat să desprind gândirea și restul...

Se spunea în Biblie că Dumnezeu a creat ființele vii... Am cunoscut un savant cândva, la Salk Institute din La Jolla în California, ce mi-a propus un răspuns care va fi condus la regândirea întregii istorii a omenirii. Cu scopul de a-l provoca să-și expună teoria l-am întrebat dacă e corectă afirmația mea prin care expun faptul că apariția primei molecule de viață de pe Pământ se datorează combinării întâmplătoare de substanțe chimice,provocată de o explozie solară sau fulger. Mi-a răspuns, înclinând spre următoarea ipoteză, că este posibil ca viața să fi apărut spontan pe Pământ, dar în absența unor certe dovezi științifice, era dator să rămână deschis și altor teorii. O a doua ipoteză ce ar trebui luată și ea în considerare ar fi cea că viața terestră își are originile în cosmos. A mai zis că în secolul al XIX-lea, lordul Calvin, în Marea Britanie, susținea că viața a fost adusă pe Pământ sub formă de spor, de către un meteorit. În Suedia, un chimist pe nume Svante Arrhenius sugera că la originea vieții s-ar afla un spor (Panspermia) provenit de pe altă planetă dintr-un alt sistem solar care, traversând spațiul, s-a modificat din punct de vedere cromozomal (genetic) până a ajuns

pe Terra, cauza fiind intersecția cu razele ultraviolete sau cu alte radiații, fie din razele X sau de alte particule încărcate, cum ar fi centurile lui Van Allen care încorajoară Pământul. Totuși, părerea mea ar fi că e greu de crezut ca un meteorit să poată părăsi un sistem solar doar pentru a trece într-un altul, intact fără să suporte nicio modificare materială. Iar un spor care călătorește prin spațiu ar fi distrus înainte de a ajunge pe Terra, deci ar fi trebuit să aibă un sistem de protecție, deci trebuie să fi fost dirijat. Panspermia dirijată, după cum am numit-o, este într-o oarecare măsură, încercarea disperată de a readuce în atenție teoria potrivit căreia viața terestră are origini extraterestre. Se crede că a fost utilizată o rachetă pentru acest transport. Evident, mă interesau toate elementele noi ce apărău în sprijinul acestei teze și chiar am și unele dovezi. În primul rând, molibdenul este un element esențial pentru viața animală și vegetală și indispensabil realizării multor reacții biochimice. Cu toate acestea, molibdenul este un element rar pe Terra, mult mai puțin abundant decât cromul sau nichelul, care au o importanță mai mare sau mai mică în menținerea proceselor vieții. După părerea mea de mort, originea vieții ar trebui căutată pe o planetă bogată în molibden.

Îmi amintesc, fiind în timpul vieții, că fizicul meu reușea să se deplaseze pe o anumită distanță într-un plan, bineînțeles ajutat mai mult sau mai puțin de spirit. Știam că omul în perioada dintre sfârșitul preistoriei și începutul Antichității, poseda anumite „puteri”, cum ar fi telechinezia, levitația, pirochinezia, care s-au pierdut treptat până în zilele în care am murit (acesta fiind corespondentul pentru „zilele noastre”), din cauza deconectării de la natură. Oare sufletul se poate deplasa? Oare eu mă pot deplasa? Hmm... Nu prea știu cum să procedez pentru a face acest lucru... Mdea... Nu mă pot mișca. Dar, de fapt, e și logic:dacă nu am greutate, centru de greutate sau vreo parte din mine care să funcționeze pe post de piston, este absolut normală neputința mea de a exercita o forță asupra materiei astfel încât mișcarea să aibă loc.

Tocmai am logicizat o problemă. Din acest fapt rezultă că energia sau materia nu are orice fel de gândire, ci una logică.

În minte că de la moartea mea, cu câteva luni în urmă, am avut un proces în care eram acuzat ca autor moral la sinuciderea bunului meu prieten Fritz Guntermann. Când am fost dus în fața instanței –un om mic de statură, foarte compact, cu niște ochi de pește mort și cu un ciocan de lemn în mâna, pe care de-abia îl ținea-au început acuzațiile. Pe-apoape de sfârșit am fost întrebăt dacă am de obiectat ceva. Le-am răspuns că am o singură rugămințe, anume să se aleagă zece cei mai deștepti dintre magistrați. La alegerea lor, s-au iscat o multitudine de certuri și insulте, dar după un timp, cei zece s-au ales. Al doilea pas a fost ca fiecare dintre cei zece să ia o foaie și un pix pentru a răspunde la întrebarea „Ce este materia?”. După ce au scris răspunsul i-am rugat să mi-l citească și mie. Unii au scris „Nu știu.”, alții „Un obiect.”, câțiva dintre ei au scris „Materia reprezentă viața”. După ce am auzit toate bizarerile de răspunsuri am întrebăt: „Îndrăznăți să judecați psihicul, dacă voi nici nu știți ce este aceasta, apăi să îmi judecați mie psihicul?! ” Apoi am făcut recurs... Nu au apucat să mă judece din nou... Norocul lor...

Mereu m-am întrebăt de ce toți copiii vorbesc cu câte un prieten imaginari. Dar având în vedere faptul că aceștia sunt cei mai deschiși psihici, observă unele fenomene, cum ar fi, de exemplu: apariția unei entități mai mult sau mai puțin protectoare, anumite umbre, etc., cu care reușesc să-și lege prietenii. Din proprie experiență pot spune că am avut și eu o asemenea „entitate” în postul de prieten... Îl chama Pazuzu, iar în timp ce îmbătrâneam, îmi era din ce în ce mai dor de el deoarece începeam să îl pierd din vedere...

-Tu de fapt nu eşti!

-Cine a vorbit? am răspuns.

Tăcere...

Autor
Murariu Virgil
Clasa a X-a F

GLUMA DE MILAN KUNDERA

COMENTARIU

„Gluma”, lui Milan Kundera, oglindește caracterul și personalitatea personajului Ludvik care în urma unor întâmplări ce i-au marcat existanța, își construiește un scop precis în viață, și anume răzbunarea. Prin această operă, Milan Kundera încearcă să dezvăluie cititorului pluriperspectivismul pentru a-l determina să înțeleagă diferența majoră între viziuni, caractere și concluzii. Ludvik este personajul în jurul căruia se conturează întreaga acțiune, dar este în același timp și bărbatul care-și subjugă destinul sentimentului răzbunării. Fiind în timpul studenției, Ludvik era o persoană destul de cunoscută prin faptul că își dedica mare parte a vieții sale comunismului. Marketa, o Tânără adeptă a comunismului, și tot studentă, era tipologia femeii care prin seriozitatea sa nu putea înțelege vreo glumă, iar anturajul din care făcea parte a înțeles că în preajma ei glumele de orice fel nu aveau impactul dorit. Lui Ludvik îi plăcea acest tip de om, iar relația lor de prietenie evoluă. Însă alegerile făcute în momente neinspirate pot să-ți afecteze viața și să îți o schimbe radical atunci când nu te aștepți. Marketa era într-o tabără comunistă, iar Ludvik întreținea corespondență cu aceasta. La un moment dat, Tânărul face o glumă trimițându-i o scrisoare în care afirma „Optimismul e opiumul omenirii! Spiritul sănătos putea a prostie. Trăiască Troțki!”, însă aceste cuvinte ce aveau inițial rolul de a o amuza pe Marketa, îi vor aduce lui Ludvik sentința privării sale de libertate.

Întâmplarea descrisă mai sus reprezintă scopul pentru care un om va înfrunta timpul și inexorabilitatea sa. Merită oare să îți dedici anii vieții tale trăind doar pentru a te răzbuna pe cei care au aprobat condamnarea ta? Romanul „Gluma” expune ideea că intensitatea dorinței de răzbunare este aprinsă până în momentul în care te confrunți cu

nepăsarea celui pe care te răzbuni. Pentru a-și alege un scop, Ludvik încelegea prin comunism un stil de viață, activ fiind și încrezător în partidul la care ținea atât de mult. Omul trebuie să se adapteze situațiilor, indiferent de cât de des se schimbă acestea, deoarece lucrurile și, cu atât mai mult întâmplările, nu se caracterizează printr-o infinită permanență. Gluma banală pe care o făcuse avea să-i schimbe radical destinul acestui Tânăr care nu a știut să selecteze persoanele cu care să poată glumi. Prin scrisoarea, fata se sperie de conținutul acesteia și apare frica de a nu-și compromite viitorul, așa că a ales să predea scrisoarea mai marilor funcționari ai comunismului. Au urmat apoi ședințe și întrebări ce aveau rolul de a-l investiga pe Ludvik; iar în ultima ședință s-a luat decizia finală. Excluderea din partid împreună cu ani de muncă în mină și de instrucție dură, l-au determinat pe Ludvik să-și dedice existența unei singure dorințe – răzbunarea, aceasta venind ca un fel de pansament ale rănilor lui interioare. Imaginea sălii în care s-a judecat cazul său i-a rămas întipărită în minte, iar mulțimea de oameni care ridică mâinile împotriva sa l-a dezechilibrat moral pe acest Tânăr student, deoarece valorile, credințele și statutul său au fost supuse neîncrederei și prejudicărilor.

Viața s-a schimbat, ascensiunea a devenit inferioară glumei, iar banalitatea și ridiculul scrisorii au jucat o farsă însuși acelui care voia să ironizeze.

Prin intermediul acestui roman, Milan Kundera dorește să demonstreze omenirii faptul că viața ironizează în permanență destinul individual implacabil. Astfel, Ludvik este forțat, atât de împrejurări, cât și de reversul glumei sale, să se integreze unui colectiv al oamenilor „negri”, numiți așa deoarece au trădat partidul căruia îi juraseră credință. Deci, din adeptii înflăcărați ai comunismului, „negrii” s-au transformat în persoanele care, în cazul izbucnirii războiului, ar fi fost trimiși primii pe front.

Aspră instrucție, ieșirile rare în care soldații își satisfăceau dorințele, generalii mult prea transfigurați de propria lor superioritate, conturau ritmul haotic la care trebuia să se supună soldații, indiferent de ceea ce au reprezentat în trecut pentru partid.

„Gluma” ne dă ocazia, să putem urmări nu doar etapele metamorfozării studentului communist într-un matur încryptat în ideologia răzbunării, ci prin prisma pluriperspectivismului sunt redate trăirile personajelor: Helena, Kostka, Joroslav; opera abordează tipul jurnalului în care sunt dezvăluite trăiri ale fiecărui personaj care participă la acțiune și în același timp trăiri care asigură comuniunea personajelor. Astfel, fiecare moment al cărții este interpretat de personajele care sunt implicate, de unde rezultă sentimentele și stările fiecăruiu în raport cu întâmplarea, dar totodată mai este interpretat și de către lector, a cărui părere va fi scrisă în propria sa carte a vieții. Anii petrecuți sub o nouă identitate, cea a omului negru, îl determină pe Ludvik să-și accepte viața actuală cu tot cu așteptările ei; dar un plan bine întocmit al răzbunării îl alină întotdeauna suferințele pe care le ascunde trupul și inima sa. În scurtele permisiile în locuri deja impuse de superiorii lor, soldații se adunau în găști și mergeau în diferite localuri pentru a consuma băuturi alcoolice care le erau interzise și pentru a-și satisfacă nevoile trupești. Bineînțeles că lipsa sentimentului era strâns legată de cruzimea masculinității, iar femeile respective își dăruiau farmecele în schimbul banilor, doar pentru a se hrăni sau îmbrăca. Atât în marile opere ale literaturii universale, cât și în romanele autohtone, se întâlnesc foarte des fie ca temă sau motiv literar, ideea supunerii femeii în fața bărbatului din principii imorale.

Mi se pare josnică această idee prin faptul că în romanul „Gluma”, femeia poreclită Felinarul nu era doar catalogată de societate prin prisma modului de a obține bani, ci era respinsă și din cauza urâteniei sale. Dar totuși, considerată o femeie urâtă, ocazional, bărbății se foloseau de ea în scopuri personale, de unde rezultă cruzimea celor care făceau asta. Cruzimea asupra femeilor este un subiect controversat într-o lume în care se dorește egalitatea între cele două sexe, dar în romanul lui Milan Kundera, această cruzime este valorificată, desăvârșind actul inițierii lui Ludvik.

Fiind un roman cu mai multe fire epice, „Gluma” aduce în prim-plan nu doar consecințele unei ironii încetele greșit, ci dorește să captiveze cititorul într-o lume încâlcită, care să-l inducă în eroare și să-i verifice atenția. Viața lui Ludvik era plăcitoare și monotonă până într-o zi când, dorind să-și stabilească și analizeze propriile greșeli, Ludvik a ales să-și petreacă timpul liber în singurătatea sa. Plimbându-se, ajunge în fața unei clădiri ce purta numele „CINEMA”, dar văzând că piesa ce avea să se desfășoare nu era pe gustul lui, a ales să-și poarte pașii prin împrejurimi. Neîndepărându-se mult de clădire, Tânărul observă o fată care-i atrage atenția și trezindu-i-se în minte dorința de a o cunoaște, începe să o urmărească. Constată că fata intră la cinema și netinând cont de filmul care urma să se desfășoare, Ludvik își cumpără bilet și se aşază lângă aceasta. Cum este de așteptat, pe parcursul vizionării filmului, Ludvik urmărește trăsăturile fetei. Era atras îndeosebi de frumusețea și pioșenia ei, iar după ce fac cunoștință află că poartă numele de Lucia. Începe o frumoasă perioadă atât pentru Ludvik, cât și pentru Lucia. Atras fiind de farmecul și simplitatea fetei, soldatul „negru” încercă să se întâlnească mai des cu aceasta, cunoșcând-o din ce în ce mai mult. La un moment dat, Ludvik afirmă uneori dragostea trupească se confundă cu cea sufletească, afirmație care reflectă întocmai relația sa cu Lucia. Ideea de a fi așteptat cu ardoare de către cineva care nu se află în interiorul unității de antrenament, dorința de a evada împreună cu taina trupului femeiesc, îl ghidau pe Ludvik în mrejele unor gânduri care-l determinau să credă că iubirea pentru această fată ar reprezenta o portiță de ieșire spre o altfel de lume. Lucia era o fată modestă, care muncea cu sărăguință și locuia la un cămin. Aflând aceste lucruri, Ludvik avea impresia că o cunoaște pe Lucia, mai ales după ce i-a cumpărat niște haine. Discuțiile erau mai lungi, întâlnirile mai dese, dar Ludvik simțea „nevoia” ca Lucia să i se dăruiască, însă tocmai acest lucru întârzia să apară. Prima încercare eșuase, Lucia nu era încă pregătită să facă o schimbare; pentru ea dăruirea fizică era un sacrificiu al propriei vieți, iar acest sacrificiu cerea un ritual care să marcheze trecerea dintr-o viață curată, pură, într-o altă viață. La următoarea întâlnire, Ludvik evadează din cazarmă pentru a o putea vedea pe Lucia. Atingerile și gesturile lui Ludvik i se păreau fetei nefrești, agresive chiar, iar aceasta decide să plece pentru totdeauna din acel loc. Ludvik își dă seama de dispariția acesteia și pleacă din nou din unitate pentru a o căuta; la internat află informații vagi despre plecarea Luciei, acest fapt acutizând suferința lui Ludvik, astfel Lucia plecase din lumea și viața lui.

Iubirea este un sentiment nobil, care îți înalță sufletul pe culmile cele mai înalte ale extazului. Ea îți oferă linisteala și echilibrul, îți poate subjugă existența.

De fapt, acest sentiment își remarcă prezența în momentul în care simți lipsa persoanei iubite, deci tocmai timpul care desparte două persoane are rolul de a uni destinele și inimile acestora. Prin caracterul lui Ludvik, se aduce în prim plan tipologia bărbatului care acceptă propria solitudine, dar pe care în același timp o și detestă. Lucia plecase, acesta era un lucru cert, dar care-l punea sub semnul întrebării deoarece speranța încă mai era. Prezența și amintirile ce-l legau de existența ei îi măcineau starea lăuntrică a lui Ludvik, dar Lucia devinea în gândirea lui doar un ideal pe care l-a avut, dar nu mai putea să-l recapete.

Timpul este inexorabil, și odată cu trecerea acestuia, noi oamenii, suntem supuși schimbărilor. Eliberat, Ludvik încearcă să se adapteze libertății sale și să suprime pe cei care l-au asuprit.

Helena era soția lui Zemanek, celui care-i confirmase condamnarea, iar Ludvik reușește să o determine pe aceasta să fie dependentă de el. Victoria era sigură, dacă nu ar fi intervenit soțul Helenei, care era mulțumit de idila dintre cei doi; tocmai acest lucru îi dezamăgește răzbunarea celui care timp de mai bine de un deceniu trăise doar pentru asta. Helena este un foarte bun exemplu de analizat atunci când se vorbește despre naivitate. Căsătorita aparent din dragoste, își dă seama că bărbatul pe care și l-a ales nu este întocmai preferințelor ei, deși la început îl credea un om rafinat. Pentru a putea înțelege și mai bine acest tip de femeie, o vom analiza pe Helena în raport cu personajul principal al romanului "Enigma Otiliei", scris de George Călinescu. Helen și Otilia erau atrase de bărbătii din jurul lor doar pentru faptul că aceștia promiteau siguranța viitorului prin prestanța lor. În schimb, după o mai lungă perioadă de timp, cele două femei vor constata faptul că acești bărbăți plătesc prin conversațiile lor interminabile și unice totodată, care aduc în prim-plan de cele mai multe ori domeniile lor de activitate.

O diferență există. Otilia i-a oferit șansa lui Felix de a o avea doar renunțând la ideile în care era încriptat, dar Tânărul nu a știut și nici nu și-a dat silința să știe cum gândește o femeie și în cele din urmă a pierdut-o pe fata la care credea că ține cu adevărat. Ceea ce le diferențiază pe Otilia și Helena, este faptul că Otilia a știut să se opreasă înainte de a se îndrăgosti de Felix, pe când Helena, subjugată de propriile sale convingeri, iar mai apoi silită de gândirea societății, a fost nevoită să rămână într-o căsnicie pe care nu și-o dorea până când l-a întâlnit pe Ludvik, cel care s-a răzbunat prin prisma ei pe soțul acesteia.

Consider că Helena s-a aruncat, dacă putem să ne exprimăm astfel, în brațele lui Ludvik deoarece acesta îi dăruia atenția și alinarea de care avea nevoie. Deodată soțul său își face apariția cu o Tânără studentă pe care o prezintă ca fiind iubita lui, iar Helena pentru a-și apăra mândria, se autointitulează ca fiind iubita lui Ludvik și neașteptat Zemanek este încântat de această idee. După o scurtă discuție în care soțul Helenei îi explică lui Ludvik felul de a fi al soției sale, cel din urmă conștientizează eșecul răzbunării sale, dar era prea târziu. Ludvik îi comunică Helenei inexistența sentimentelor sale față de ea, iar aceasta încearcă să se sinucidă, fără sorți de izbândă.

În concomitent cu poveștile de viață ale lui Ludvik și Helenei, mai sunt relatate în roman și viețile personajelor Kostka și Joroslav. Joroslav are o viață interesantă, mai ales pe plan familial. Deși era un bun prieten cu Ludvik, drumurile serpuite ale vieții îi despart și totodată le răcesc din ce în ce mai mult relația de prietenie. Joroslav reprezintă dorința de ascensiune pe care o imprimă și copiilor săi. Discrepanța dintre generații este accentuată în momentul în care fiul lui Joroslav nu dorește să fie ales rege pentru Cavalcada Regilor. Revenind însă la începutul romanului, acesta începe prin a dezvăluи tot o relație de prietenie, între Kostka și Ludvik. Pentru a-și putea pune în aplicare planul de răzbunare, Kostka îi dă lui Ludvik propriul său apartament. O întâmplare banală îi va reduce pe Lucia și Ludvik din nou împreună pentru un scurt timp. În aceeași zi, Ludvik se duce la un salon recomandat de Kostka pentru a se bărbieri, iar din atingerile femeii care se ocupa de fața lui, Ludvik își dă seama că, deși schimbătă, femeia de lângă el era Lucia.

Este uimitor cum poate viața să încrucișeze atât de mult destinele unor oameni care, deși se cunosc, rămân străini unui față de alții. Înainte de a fi pedepsit, Ludvik era un om cu un caracter de-a dreptul remarcabil. Îi ajuta pe cei din jur, iar atunci când Kostka i-a cerut ajutorul în privința găsirii unui loc de muncă pentru el, Ludvik a făcut tot posibilul pentru a-l ajuta. Comunismul susținea îndeosebi munca, iar agricultura reprezenta o preocupare intensă a oamenilor. Repartizat într-un sat unde oamenii se ocupau în special cu agricultura, Kostka studiază varietatea plantelor. Totul era linistit până când copiii respectivilui sat au răspândit un zvon prin care oamenii erau înșinuati despre existența unei fete necunoscute care umbla prin acele locuri. La început oamenii erau neîncrezători, dar pe parcurs s-au convins singuri. Copii îi puneau mâncare în diferite locuri pentru a o hrăni, iar mâncarea dispărăea. Doi săteni care verificau exploatarea dealurilor și a câmpurilor, au fost prinși într-o zi de ploaie torrentială, iar în apropierea lor aflându-se o construcție de lemn, părăsită, aceștia s-au gândit să poposească acolo până la oprirea ploii. Înăuntru au găsit un culcuș în fân, iar mai apoi o valiză cu rochii noi. Pentru a descoperi cine era locuitoarea, aceștia au chemat poliția și s-au pus la pândă. Mai spre seară au descoperit o fată care se numea Lucia. Aceasta nu a vrut să dea detalii despre ea, dar le-a împărtășit oamenilor dorința de a munci. Cum era nevoie de oameni care să muncească, Kostka i-a asigurat fetei un loc de muncă la raionul comunista, iar cu trecerea timpului Lucia îi dezvăluia bărbatului trecutul său. Aceasta a fost bătută de tatăl său în copilărie iar, pentru a scăpa, s-a integrat într-o bandă numerosă de bărbăți care la început îi asigurau protecția. Atunci când consumau băuturi alcoolice bărbății profitau de ea și o abuzau. Umilită, Lucia a ajuns într-un internat unde și găsise un loc de muncă. Mai apoi cunoaște un soldat „negru” de care se îndrăgostește. La început ea credea că este mult mai diferit de bărbății pe care îi cunoscuse în trecut, deoarece o proteja într-un fel aparte. El îi dăruia cadouri, precum haine, iar ea îi aducea o diversitate de buchete de flori. Aceste flori le rupea în cimitir până într-o zi când a fost prinșă. La un moment dat, Lucia își dă seamă că de fapt și acest bărbat urmărea același interes, și ia decizia de a pleca pentru totdeauna. Kostka este înduioșat de întâmplările din viața fetei și își promite să-i va schimba modul de gândire al acesteia. Afirmația lui Kostka „aveam la Praga un fiu și o soție nerăbdătoare, care aștepta, cu înțelegere rarele mele vizite în căminul conjugal”, reprezinta o parte a realității lui deoarece, prin prisma convorbirilor sale cu Lucia acesta o determină pe fată să-i dăruiască întreaga sa iubire. Orgoliul masculin al lui Kostka era pătruns de trufie deoarece chiar o convingește pe Lucia să i se dăruiască din inițiativă proprie. Din cauza unor certuri la locul de muncă, Kostka se întoarce la Praga unde și găsește o altă preocupare, deci intervine și ruptura

dintre el și Lucia. După un timp aflat de căsătoria Luciei cu un bărbat, care nu o trata foarte bine. Venirea ei la Praga îl bucură pe Kostka care trăia cu iluzia că aceasta venise în mod special pentru el. La rândul său, Ludvik aflat că această poveste interesantă de la Kostka, surprins fiind de faptul că Lucia nu-i dezvăluise și numele „soldatului negru”, deci Ludvik este încântat de ideea că Lucia își păstrase secretul ei, un secret pe care nu-l dezvăluise nimănui.

Viețile acestor oameni s-au încrucisat într-un modizar, fiecare având impresia că știa totul despre celălalt, când de fapt știau doar lucruri de suprafață. Romanul se încheie apoteotic, Ludvik și Joroslav se întâlnesc și cântă împreună ca pe vremea tinereților lor. Căldura înăbușitoare a spațiului în care se aflau și aglomerația de acolo intensifică starea de rău lui Joroslav. Acesta suferă un infarct. Ludvik privește indiferența celor din jur și începe să acționeze de unul singur, dar era prea târziu. Totul s-a sfârșit.

Autor
Rîndașu Mălina Maria
Clasa a X-a E

SENTINȚA RĂZBUNĂRII

PROZĂ

In cele mai multe cazuri, atunci când viețile noastre nu ascund repetabilitatea, omul este forțat de anumite împrejurări să se implice într-o acțiune care să-l îndepărteze de orizontul în care era încryptat. Încă de la cele mai fragede vârste ne dorim să facem propriile alegeri, crezând că sunt originale, și vrem să instituim un univers propriu, autonom, în care să pătrundă persoane doar pe criteriul consumămantului sentimentelor pe care le avem față de ele; mai bine spus, dorim să creăm un scut care să ne îndepărteze de influențele exterioare. Astfel, distanța pe care o impunem între noi și ceilalți este oarecum benefică. Satisfacerea nevoii de ascensiune pe plan profesional este redată de autodepășire, iar în cazul femeilor aceasta este impusă prin ideea superiorității față de restul persoanelor.

Pentru a reveni însă la subiect, trebuie, în primul rând, să cunoaștem noțiunea de om repetitiv, noțiune care de altfel este cunoscută atât în societatea actuală, cât și din vremurile apuse ale secolului XVIII. Devenind o problemă de mare interes, fiecare om se gândește la propriile sale acțiuni pe care le-a înfăptuit de zeci de ori în același fel. Astfel, constatănd circuitul faptelor pe care le desfășoară, oamenii ori își pot schimba radical trăirile, încercând să-și impună noutatea și diversitatea; ori se pot afunda și mai mult în această repetabilitate, interpretând-o ca fiind o stare de bine prin care își asigură confortul. Dar ori de câte ori vom analiza oamenii repetitivi din jurul nostru, trebuie să ținem cont de un criteriu foarte important, și anume vîrstă. Adolescentul este cel care începe să cunoască puțin câte puțin realitatea și, de cele mai multe ori, este dezamăgit de discrepanța dintre realitatea înconjurătoare și desenele văzute la televizor. Oarecum, sensibilitatea adolescentilor este afectată de dorința persoanelor din jur de a le distrugă acel spațiu securizat în care se refugiază, de unde reiese atitudinea terifiată a adolescentilor atunci când se murdăresc de noroiul realității. Crescuți de mici într-un mediu în care sunt stăpânii tuturor, îndeplinindu-li-se orice dorință, adolescentii de mâine vor apela la gesturi disperate, dacă nu chiar distrugătoare, atunci când societatea mult prea dură pentru caracterul lor, va trebui să-i trezească brusc și într-un mod brutal la realitate.

Deplasându-se puțin din aria adolescentilor asupra căror repetitivitatea reprezintă o scurtă perioadă de adaptare și integrare în ritmurile epuizante ale lumii; maturul, indiferent de pătura socială din care face parte, este întotdeauna ancorat în ciclicitatea propriilor fapte, mai ales în cazul în care maturul este și părinte. Această atitudine influențează în mare măsură viața adolescentului. Tendința adolescentului de a descoperi lumea și cât mai multe lucruri noi, reprezentă pentru matur o ieșire nepermisă în afara dogmelor și interdicțiilor impuse, situație care adâncește prăpastia dintre generații. Deși pentru tineri poate reprezenta o normalitate ideea de a trăi diverse experiențe noi, pentru matur diversitatea pe care o oferă viața este caracterizată ca fiind dăunătoare, periculoasă și mult prea îndepărtată de principiile după care el însuși a fost crescut. Omul matur nu este încryptat doar în repetitivitatea propriilor sale fapte astfel; astfel, nu reprezintă un bun inițiator. Însă de presupus este faptul că, odată cu ireversibilitatea, adolescentul de ieri trecând la maturul de astăzi, prin ironia sortii va ajunge să repete și el aceleași lucruri, să-și impregneze gândirea într-o anumită tipologie; deci, va deveni la rându-i „dictatorul” propriilor săi copii.

Evenimentele, ideile, gândurile, se leagă între ele constituind o operă de ansamblu prin care se rescrie destinul, dorindu-se eliminarea momentelor care răscolesc amintiri dureroase. Cu grija de a evita inevitabilul, omul nu este conștient de înlanțuirea logică a lucrurilor, și de cele mai multe ori încercă să fragmenteze propria viață, deci să creioneze doar importanța și rolul său pe pământ.

Așa este omul, indiferent de rasă, religie, naționalitate; este de altfel o ființă într-o permanentă încercare de a se dezvinovați atunci când este vinovat. Indiferent la problemele altora, acuzator atunci când este vinovat, dar cu mult mai răzbunător decât ar trebui să fie atunci când este nedreptățit.

Autor
Rîndașu Mălina Maria
Clasa a X-a E

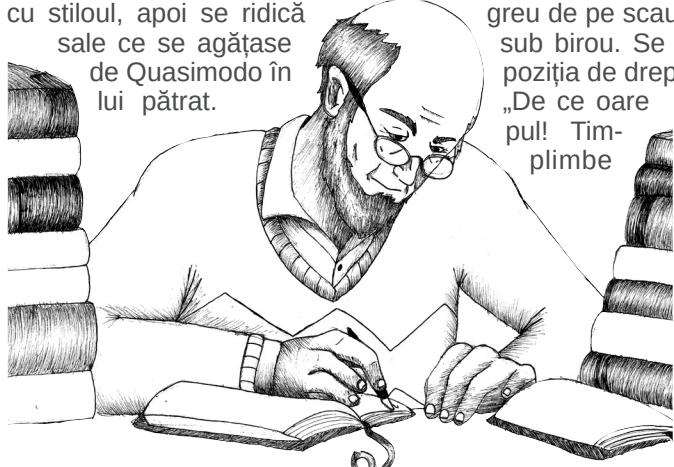
TIMPUL

SCHIȚĂ

Skijall stătea la biroul său de cedru, plin de foi de hârtie, firicele de tutun și măldare de cărți. Își făcuse loc pentru a putea scrie fără incomodări, punând foile de hârtie, foitele de țigări și multimea de pixuri peste muntele de lucruri inutile ce delimitau muchiile mesei, lucru ce-l făcea pe Skijall să arate ca un soldat apărat de sacii de nisip dintr-o cazemată a culturii. Acum centrul era liber și se putea observa cum lemnul plat prezenta tăieturi, scrijelituri indescifrabile și două pete mari, mai deschise la culoare decât restul lemnului, rezultat al coatelor distrugătoare, ce mai aveau mai puțin și găureau masa. Luă o foaie goală, de un galben pal, doavadă a faptului că putea fi la fel de bătrână ca omul ce avea să-o umple cu cifre și litere. Skijall își puse ochelarii vechi, ale căror brațe erau supralărgite. Se chinuie să și le aducă până după pavilioanele urechilor, fixându-i cu un deget pe șaua nasului borbănat și cărnos, în ale cărui nări creștea o cultură bogată de păr cărunt. Luă un stilou, îi scoase capacul și-l încercă pe hârtia veche. Nu lăsa nicio urmă pe aceasta. „Cărbunele trebuie să fie uscat. Åsta-i timpul. Timpul strică lucrurile. Timp nenorocit...” spuse Skijall în barbă, încât numai el putea auzi și înțelege.

cu stiloul, apoi se ridică

sale ce se agătase
de Quasimodo în
lui pătrat.

Imediat tresări amintindu-și de ibricul pentru. Lăsa hârtia pe masă împreună greu de pe scaun din pricina articulațiilor mâncate de gută și din cauza burții sub birou. Se îndreptă, se întinse și se cocoșă până la postura normală poziția de drepti, apoi clefăi mofturos contemplând zarea prin sticla geamului. „De ce oare m-am ridicat? Parcă aveam treabă-n altă parte... Åsta-i timpul te face să uiți! Nenorocit de timp...” Apoi începu să se prin casă încercând să-și amintească ce trebuia să facă, printr-un indiciu vizual. Se opri în fața candelabrelui, apoi se uită la el. Nimic de făcut. Toate lumânările ardeau. Se mai învârti el ce se mai învârti cu barba stufoasă scărmănată de degete și se opri în fața bibliotecii. Toate cărțile erau ordonate și dispuse alfabetic. Deodată, ieși brusc pe ușă, cu pași mari, apoi se îndreptă spre bucătărie. Soba era la locul ei, focul ardea cumsecade, iar masa era strânsă. Deschise portița rolei, să vadă dacă nu cumva a uitat vreo plăcintă înăuntru, însă nimic, aşa că o închise la loc. Deodată privirea i-a fost atrasă de ibricul de tablă ce stătea singur pe plăcintă. Se uită în el, dar nu observă niciun strop de apă, aşa cădă și-l așeză pe un fund de lemn de pe masă. Începu să contempleze din nou zarea, prin geamul de la bucătărie, punându-și mâinile-n șold, oftând lung și cocoșându-se. Deodată sări ca ars și se uită ce a pătit. Se atinse cu coapsa de plita ce dogorea în pace, apoi simți cărpa din jurul mâinii. „De ce oare am țesătura asta înfășurată-n jurul palmei? Moi fi zgâriat, tăiat sau înțepat? Mai bine n-o dezleg, că poate se infectează. Ia uite! Timpul te face să te lovești! Nenorocit de timp! spuse Skijall tățând și clătinând din cap. Da' oare-acum ce trebuia să fac? Stau și mă uit la casa altuia ca boul la poartă nouă! Åsta-i timpul! Te face să uiți ce-ai făcut! Nenorocit de timp... Da' oare n-o fi aia casa mea? Da' dacă stau în casa altcuiva și nu mi-am dat seama? Poate anunță cineva poliția că am spart o casă! Vai de mine! Ar trebui să plec de pe-acum, să nu mă prindă! Timp nenorocit! Mă faci să sparg case acum! E culmea! Se înfierbântă bărbatul, după care o zbughi pe ușă și se îmbrăcă cu geaca sa de piele cea mai bună, cu jeansii negri, se încălță cu niște cizme de piele, apoi ezită în fața ușii de la intrare. Da' oare ce făceam!? A! Mi-am amintit! Am spart o casă! Ei, timpul te face să-ți aduci aminte și unele chestiuni. Deci, dacă am spart o casă, trebuie să iau bunurile de valoare. și Skijall se porni să-și bage-ntr-un sac de rafie bibelourile, brățările de aur și argint, ceasurile de buzunar și toți banii, după care plecă pe ușă afară râzând malefic. Odată ajuns în stradă, se strecură printre celelalte case, până când auzi tropotul cailor unei trăsuri.

-Birjar! Birjar! Ia-mă și pe mine-n car! strigă el.
-Prebini! Undi și dorești a merge, dom'le? răspunse vizitiul, trăgând caii de hături, ca să opreasca.
-Da' chiar, unde voiam să mă duc? se întrebă bărbatul retrăgându-și privirea de la șofer la pământ, încrucișându-și mâinile la piept și lăsând jos sacul aproape plin și legat la gură.
-Bre dom'le, nu mă întreba pi mini, cî io nu știu! Mie-mi zâci undi vrei să mergi, și io ti duc! Da' mă plătești cu ora! se rățoi birjarul la Skijall.

-Dar serios vă spun că nu știu. Eram într-o casă, apoi am plecat cu sacul ăsta, am venit aici, pe urmă te-am strigat. După asta nu-mi mai amintesc. Timpul ăsta... Numai necazuri aduce! Ia uite, dom'le! Acum nu mai știu unde mergeam. Timpul te țintuiește locului nu te lasă să mergi! afirmă bărbatul, ștergându-și nasul cu o batistă scoasă din buzunar, evident deranjat.
-Ehei, cre' că știu io ci-ț' trebui matali. Hai, urcî sus, cî știu io undi mergeai! Da, da știu, am io leacu! Așa, pi treptili 'celea di la trăsuri. Urcî! Auz', da' sacu' nu țî-l ie? Scoboaři-ti și ie-țî-l! Hai, ai urcat? Gata? Prebini! Dii, căluți!
- Ia uite, dom'le, timpul ăsta! Era să-mi pierd sacul din pricina lui ! Mai nou, timpul te face să-ți pierzi sacul, se enervă

Skijall.

-Auz', bre dom'le, da' ci tot ai cu timpu'? Cî di când ti văzui prima oarî to' mă baț' la diblî cu timpu', spuzi-te-ar Dumnezău di bubi sî ti spuzeascî! Da' amu, zî : ci ai di vânzări colo-șa-n sac? întrebă vizitiul, ținându-le cailor frâul, cotind câte-odată și aruncând din când în când câte-o privire asupra bunurilor lui Skijall.

-Dar dumneata ce ai de vânzare? Păi, dom'le, eu te-am întrebat pe dumneata ce ai de vânzare ca să-ți permiti să măntrebi și tu același lucru? Să-ți fie rușine!

-Uiti, di pildî, io vând timp. Cum adicî ? Adicî atunci când io ti duc cu trăsura pânî undeva, pierzi mai puțân timp dicât ai mergi pi jos pânî colo. Pricepit?

-Ei uite, dom'le că eu nu vând nimic! Nu vând nimic și gata!

-Prebini. Vez' c-am ajuns. I-ote colo, clădirea 'ceea di pisti trotuar. Aia cu numili scris cu literi colorati. Douăzăci di gologani ti faci toatî afacerea aiasta! Aşa, unu, doi, trei,...douăzeciu, he he he ! Sî fie-n bafta ta, spuse acesta cântărind gologanii în palma făcută căuș, după care-i băgă în buzunar și continuă. Da' auz', cân ti duci înăuntru, și zâci conitei frumușali di colo cî te-am trămis io să-ț dea specialitatea casii, da? Bini, amu dă-ti jos cu tot cu sac din caru' meu! Sănatate și noroc! Dii, căluți! Si birjarul plecă lăsând în urmă pe Skijall cu sacul său și un nor de praf ce se ridică până peste genunchi.

-Ia uite domle', a plecat fără să-i plătesc! Ce fraier! Ha, ha, dacă prinde numai dintr-ăștia... Ce mai face timpul... Face omul să uite... Da' oare eu ce făceam acum!? Să intru un moment în clădirea asta, „Barul Matildei”, poate-mi amintesc. O, dar ce culori frumoase au literele, se minună bărbatul luând sacul de

maiștri brutari, îl dintre ei sul spart, să ceri și coatele specialitatea a

lăsând sacul jos.

-Am văzut că te-a adus Yugo cu carul până aici. Pun rămășag că te-a pus specialitatea casei, corect? Pe toți îi pune să zică aşa, spuse ea, rezemându-de lemnul tare și aspru.

-Da, da! Mi-am amintit! Specialitatea casei, da! Vă rog...

-El bine, bunule domn, nu mai avem. În schimb, ne-a mai rămas puțin din specialitatea colibei. Vă dau aşa?

-Dați-mi, dați-mi... Ce alte specialități mai aveți?

-Specialitatea casei, care nu mai e, specialitatea colibei, specialitatea casei în flăcări(ăsta e rachiul flambat), specialitatea cortului și specialitatea castelului. Restul e doar alcool.

-Aștept o „specialitatea colibei” la masa din stânga de colo, arătă Skijall cu degetul. Cât mă costă?

-Zece.

-Zece ce?

-Zece gologani.

-A, mi-am amintit. Băutura costă zece gologani, deci...

-Da, ai nimerit-o! Ti-o aduc eu la masă.

Skijall se îndepărta de tejheea și se apropie de masa din stânga, unde mai sedeaau alti doi oameni îmbrăcați cu pantaloni și veston de stofă, făcându-și vînt cu pălăriile assortate cu vestimentația. Pe măsură ce se apropiua de ei, aceștia încetau ritmul mâinii. S-au oprit de tot abia când Skijall se așează pe-un scaun lângă ei și-i salută, lăsând sacul jos. Dintr-odată uită unde-i sunt ochelarii și se pipăi pe tot corpul, pentru a vedea dacă nu cumva sunt ascunsi în vreun buzunar, cu toate că ei nu s-au mișcat nici un milimetru de pe nas. Ceilalți oameni își continuă vorbele, auzindu-se un bruiaj imens.

-Mă scuzați, nu-mi găsesc ochelarii, știți cumva unde sunt? Întrebă sfios bărbatul pe cei doi colegi de masă, care, la aceste vorbe, își șoptiră unul altuia ceva, iar unul dintre ei, cel mai uscățiv, luă cuvântul.

-Pesemne că tu ești omul de legătură al mafiei „Acadeaua”. Știi și parola, ai și sacul cu aur și argint... N-am cum să mă-nșel. Te așteptăm de două ore. Ai adus tot? Întrebă el, aplecându-se peste masă.

-Haideți, oameni buni, eu mi-am pierdut ochelarii și voi vă bateți joc de mine?!

-Nu-i nevoie să mai spui parola o dată, noi suntem mafia „Ciocolata Albă”. Dacă chiar vrei un răspuns, ochelarii sunt pe nas, neîncrezătorule, spuse cel mai rotujor. Acum poți să ne dai marfa, iar noi plecăm mulțumiți, fără a provoca un război între cele două puteri, după cum ar fi drept.

-Haideți domnilor, sunt un intelectual, drept cine mă luăti? Asta e tot ce am.

-Vrei, nu vrei, trebuie să facem schimbul. Ai cinci secunde la dispoziție să împingi sacul cu piciorul înspre mine.

-Că de nu, ce? avu curaj să întrebe Skijall.

-Unu, doi, trei, patru, cinci!

Se auzi o bubuitură, iar un glonț pe sub masă, penetră inima bărbatului.

-Noi acum o să plecăm, spuseră cei doi luând sacul. Vise plăcute! Transmite-i Acadelei salutări!

Iar cei doi bărbăți plecară în fugă de la fața locului, trecând pe lângă fețele încrmenite de frică.

-Ia uite, dom'le! Timpul ăsta! Te face să mori! Nenorocit de timp!

-SFÂRȘIT-

Autor
Murariu Virgil
Clasa a X-a F

ÎNGERUL ÎNCORNORAT

PROZĂ

Pizmuesc teribil acest om, aş vrea să fiu, nu, nu aş vrea să fiu în locul lui.[...] Blestemată viață vie de care eu n-am parte.” - Dostoievski

Frig.

Simt cum brațele vântului mă cuprind într-o îmbrățișare dureroasă ce-mi provoacă fiori. Privesc spre marea de oameni îmbrăcați în pijamale cu dungi și-mi simt sângele pulsând în vene, întunericul dominându-mi mintea. Au trecut aproape 6 luni și incă am convingerea că acești oameni reprezintă ființe fără rost în lume. De ce aş regreta? Până la urmă, ei sunt singura mea sursă de venit și destinul m-a așezat în fața acestei oportunități de care trebuie să profit. Îmi aranjez gulerul de la haina nouă, bine croită, continuu studiu asupra „cadavrelor” și nu izbutesc în totalitate cu acoperirea ruedelor care acum nu mai există din cauza noastră... sau cel puțin a banilor meu.

Mereu mi-am pus întrebarea “Cum ar fi?” Cum ar fi dacă m-aș alătura acestui individ și aş reuși mă debarasez de datoriiile mele, de groapa nesfârșită în care m-am aflat dintotdeauna. De ce nu, până la urmă? Nu cred că Napoleon, Stepan Razin sau Spartacus au fost singurii care au avut curajul de a-și expune perspectiva asupra unui ideal. Oricum, totul s-a sfârșit când a apărut o parte antagonistă reprezentată de femeie și care a distrus cam toate ideile acestor puternici bărbați sau când au intervenit niște sclavi, ca evrei din fața mea.

Rodion Romanovici Raskolnikov. Rus de cetățenie germană ajuns, din motive economice, la dreapta lui Adolf Hitler. Cum ar fi fost dacă nu l-aș fi întâlnit? Probabil muream într-o suburbie mâncat de şobolani.

Gândurile îmi sunt spulberate de evreul ce și-a ridicat capul, încercând să anunțe că a terminat munca la care a fost supus. Păcat că nu există, momentan, ființe imateriale păzitoare numite “îngeri” în acest loc. Mă îndrept spre el, suspicios; restul participanților la eveniment mă privesc sceptici, fără să reușească să-mi ghicească următoarea mișcare. Privirile noastre se întâlnesc și descifrez în ochii lui frica prăzii la întâlnirea cu prădătorul. Îmi simt ființa luptându-se în interiorul trupului cu sinele, Tânărind după Purgatoriu. Unele vise se conturează cu ajutorul non-culturilor, altele fură din frumusețea naivă a tonurilor. Strâng arma în mâna cu forță, căldura imaterială conducându-mi gândurile și provocându-mă să nu distrug contactul vizual. Un tipăt, un foc de armă și mielul necunosător și-a găsit sfârșitul în colții leului masochist.

-Feierabend!¹

Îmi port trupul intoxicate cu ură spre baraca în care tinerețea și plăcerea trupească se distrug treptat. O siluetă fantomatică mă așteaptă, schițând un rânjet, lângă intrarea în clădire și oftez, dându-mi ochii peste cap.

-Sturmabnführer² Raskolnikov, Politische Abteilung³ îți datorează câteva laude pentru superba mișcare desfășurată în această zi plumburie, încheie “Îngerul Morții”⁴ în grabă, trăgându-și gulerul și protejându-se de stropii de ploaie ce clătesc ultimele picături de mândrie și orgoliu ale poporului evreiesc. Șerpii au început să cânte și lupii au ieșit din bârlog, strigând în cor cu restul “Arbeit macht frei!”⁵ folosind o Ausserst Grausamkeit⁶ greu de imaginat.

Deschid ușa cu o mișcare mai puțin omenească, izbind-o în urma mea. Nici nu îmi pot aminti motivul crimei pe care tocmai am comis-o. Sunt un criminal? Ucid din plăcere sau banii sunt principalul motiv?

Îmi plasez ambele palme pe tâmpale și mă trântesc pe marginea patului din scânduri, simțind demonii dinăuntrul meu sustrâgându-mă lumii din care sunt obligat să fac parte. Mă zvârcolesc printre ultimele fire de lumină de care încerc să mă prind, refuzând să renunț. Trebuie să trec peste, trebuie să îndrăznesc; dacă mă pierd tocmai acum, voi pierde tot ce am clădit și alter ego-ul. Nu sunt laș. 50° 2' 9" N, 19° 10 '42" E, Auschwitz Birkenau. Locul în care îmi voi da ultima suflare cu gândul că am distrus ceea ce trebuie distrus. Nu m-am gândit vreodată că voi ajunge aici, singurul lucru care a influențat devenirea ulterioară a întâmplărilor din viața mea a fost simplu. M-am născut în epoca greșită, în familia greșită, în mizeria greșită, după cum îmi place să-mi numesc locul natal. De fapt, cred că asta m-a motivat. Sau nu a făcut-o? Sinapsele din creier se opresc, Rassismus⁷ și Luge⁸ orbindu-mă. Doar oamenii obișnuiați trebuie să se supună unor legi și nu au dreptul să le calce, pentru că ei sunt obișnuiați. Iar cei „deosebiți” au dreptul să comită crime și să încalce orice lege, tocmai pentru că ei sunt oameni „deosebiți”. N-am ucis un om, am ucis un principiu imoral al unei rase inferioare. De ce trebuie să spui tot timpul adevărul? Nu are sens. De ce să spun că uneori îmi e milă și îl urăsc pe Hitler? Totuși, lingăseala e o plăcere grosolană, dar ajută de cele mai multe ori.

Închid ochii și o stare copleșitoare de somnolență mă apasă, aducându-mă pe culmile disperării și ale euforiei. Deschid ochii și regret imediat acest lucru, lumina orbitoare aruncând săgeți pe chipul brâzdat de cicatrici și vreme. Privesc în jur, iar albul biroului mă calmează, readucându-mă în prezent. Îmi cobor privirea spre dosarul aşezat în fața mea, în antetul căruia stă scris numele meu nou, alături de datele personale. Râd ironic, felicitându-mă pentru reușita de a fugi de autorități după capitularea Germaniei. Reveria îmi este distrusă de pașii grăbiți ai femeii ce intră ulterior în sală, respirând greoi și făcându-mă să-mi ridic privirea din hartiile pe care le studiam precedent.

- Domnule doctor Bolkonsky, avem un caz urgent: un individ ars în proporție de 50%. Avem nevoie de dumneavoastră acum și repede, dacă sunteți disponibil; familia lui vă așteaptă pe hol și stă cu sufletul la gură să afle despre evoluția sa. Este vorba despre o persoană de origine evreiască.

Panica se instalează în interiorul meu atunci când merg spre sala de operații, privind dezorientat în jur la familia bărbatului ce mă așteapă să-i salvez viața. Inspir adânc. Mă echipez și intru în sală unde zace pe masă unul dintre urmașii celor pe care i-am distrus cu cațiva ani în urmă, înainte de a reveni în Rusia datorită relațiilor și unei identități false. Andrei Nikolayevich Bolkonsky. Doctor chirurg la un spital de arși din Rusia.

Mă asez la capătul ființei umane aflate la un pas de a fi îmbrățișată de moarte și de întunericul ei. Mâinile înceudate cu vene proeminente albastre ce sunt în contrast cu pielea albă și rece, încep să tremure, refuzând să-mi asculte comenzi. Privesc chipul acoperit cu masca de oxigen, iar imaginile tinereții mă invadază. Versurile pe care le-am citit atunci când am ajuns la poarta infernului îmi răsună în timpane:

„Prin mine treci spre locul de durere
Prin mine treci spre veșnica jelire,
Prin mine treci spre gloata care pieră.
Voi, ce intrați, lăsați orice speranță.”⁹

Mă uit la doctorii ce mă privesc speriați și-mi arată spre ceas, anunțându-mă că sunt ultimele secunde ale vieții evreului nevinovat ce mă imploră telepatic să-i curm suferința. Nu pot fi îngerul lui. I-am distrus strămoșii și urmașii. „Arbeit macht frei!” aud în urechi, îndemn tipat de restul SS-iștilor crudi, barbari. Instrumentele îmi scapă din mâinile pe care ulterior le plasez peste urechi, disperat.

-Taci! Taci odată!

Strig, nereușind să-mi revin din starea de panică pe care abia acum o simt pe pielea mea.

-Alles dort lassen!¹⁰ Sunt singurele cuvinte pe care le aud, strigate de doctorul ce-mi este partener de cand am deschis spitalul. Aceasta anunță abandonarea operației atunci când evreul este declarat mort.

Întunericul mă atrage în capcana lui, prințându-mă în mirajele liniștii și ale regretului. Refuz să deschid ochii, marcat de tragedia ce s-a petrecut după 30 de ani de la terminarea serviciului dezvoltat din cauza împrejurărilor. Mă rotesc pe o parte, izbucnind din senin în plâns. Șiroaie de lacrimi îmi brâzdează chipul, curgând anevoios pe cearșaful alb de spital. Simt mâinile celorlați pe trup, încercând să mă calmeze, dar mă opun, continuând să mă descarc nervos. Tip la fel cum făceam în tinerețe, urlând spre ei cele două litere care năușesc pe oricine „Ab!”¹¹, lovind în stânga și în dreapta pe toți cei care vin în contact cu hainele mele. Îmi înfig unghiile în carne de pe față, strigând continuu la cer și cerându-mi iertare, jignindu-mă la fel cum îi jigneam pe săracii evrei intoxicați cu Zyklon B.¹² Aud strigătele și gloante în minte, câinii adăugându-se imediat la haosul din interior.

Zilele trec, iar trupul meu aproape cedează sub presiunea regretului și a urii pe care le trăiesc în raport cu mine însumi. Refuz orice ajutor și devin violent extrem de ușor cu ceilalți. Am pierdut noțiunea timpului. Noapte. Zi. Și cam atât. Îmi aștept sfărșitul, acesta fiind singura mea șansă de a evada. Imaginile cu tinerii aruncați de vii în flăcările Scheiterhaufen-ului¹³ mă bântuie în fiecare seară când mă trezesc după doar cîteva ore de somn chinuit. Zăresc piramida de cadavre înclăstite unele în altele: adulții bărbați, mai înalți și mai puternici se zbat în spasmele morții, se cațără spre varful piramidei după o gură de aer, fără să-si dea seama că se înalță sprijinindu-se pe leșuri de copii. Nu sunt nebun, nu sunt nebun. Repet această replică neîncetat, încercând să mă conving singur că am supraviețuit iadului și fac parte din el. Trebuie să depășesc această experiență, trebuie să supraviețuiesc și să ating perfecțiunea.

Îmi aud numele și ridic ușor capul, deschizându-mi ochii și întâlnind privirea întunecată a vechiului meu prieten care, acum mult timp, a reușit să îmi demonstreze că adevarul e nul când vine vorba de capital. Obrajii îmi sunt grei, pomelii mi se împotrivesc, dar în cele din urmă reușesc să schitez un zâmbet naiv. Mă condamn singur la moarte, la un viitor ce se încheie în curând. Un râs ironic îmi spulberă gâtlejul în momentul în care prădătorul își atacă prada, glonțul străpungându-mi centrul universului, centrul infernului.

Mă spulber în mii de particule de piatră, sufletul zburându-mi spre Purgatoriu în momentul în care „Îngerul Morții”, tatăl spiritual, tatăl care m-a condus spre placerea desăvârșită, îmi decide încheierea celei de-a 7-a vieți. Tu quoque, filii mi Brutus!¹⁴?

1-Încetarea!

2-Grad de ofițer SS, similar maiorului

3-Sectă politică, organ al comandamentului lagărului și subordonat Oficiului Central al Siguranței Reichului; Gestapoul lagărului

4-Îngerul Morții, Exterminatorul Dr. Mengele, Mihai Stolări, Editura Albatros , București, 1988

5-Munca te face liber!

6-Cruziime deosebită.

7-Răismă

8-Minciuna

9-Divina Comedie, Dante, Cântul III

10-Lăsați totul pe loc!

11-Dispari!

12-Denumirea comercială a unui pesticid pe bază de cianură cu formula chimică HCN

13-Rug

14-Și tu, fiul meu Brutus?

Autor
Letiția Florea
Clasa a IX-a C

„TOATE VECHI ȘI NOUĂ TOATE”

PROZĂ

Trec anii, se schimbă miniștri, se schimbă directorii, dar totul pare să fie la fel. Sunt în al XI-lea an și continuu să fiu nelămurit în privința festivității de început de an. Totul este ca tras la indigo. Iar micile schimbări, insesizabile pentru un privitorcu mintea în altă parte, sunt din rău în mai rău.

Toată perioada debutează cu „Desteaaptă-te române!” care este luat în râs de toți, de la elevii care povestesc întâmplări din vară, până la adulții îmbrăcați elegant și care se fâstâcesc de colo-colo. Se termină și imnul, iar toți parcă ar fi eliberați că nu mai trebuie să se prefacă sobri (nu că le-ar fi ieșit prea bine). Acum, încep clasicele discursuri ale marilor oameni politici, veșnic plăcăsitoare și bâlbâite, care par copiate de la unul la altul. Își amintesc de un cuvânt care sună interesant și-l potrivesc după ureche, mai adaugă ce au spus prin campania electorală, pun niște amintiri din tinerețe și au terminat povestea. Pleacă bucuroși, sperând că vor fi votați la următoarele alegeri. Oricum, majoritatea elevilor nu are drept de vot. Mă întreb: oare vreunul din ei știe ce spunea Mihai Stamatin în discursurile sale? Te cutremuri doar citind. La ei, râzi doar privindu-i.

În caz că vă întrebați ce se petrece în acest timp cu elevii, vă voi povesti pe scurt. O parte a venit doar ca să-și arate noua colecție de toamnă-iarnă, o alta povestește cum a fost în Vamă, câte legi a încălcă și în sfârșit, mai sunt doi proscruși care se bucură că se revăd și nu vor să se frapeze.

Din toată această poveste, cei mai caraghiuși sunt părinții. Sărmanii de ei au câteva clipe să se bucure că odrasla lor a picat în clasa cea mai bună, până când se vor revolta de regimul strict și vor cere cu indignare transferul.

Grupul de mămici emoționate peste măsură nu ezită să acopere sistemul de sonorizare cu noile rețete vegan și RAW-vegan, outfit-ul total greșit al celei de lângă, pomelnicul de diplome obținute de văstar... Si aşa, cu toții știm imnul.¹

Se termină circul, iar elevii pleacă spre clase. Uneori, primesc manuale, alteori, ba. Li se dă și un orar pe care îl poate vedea și pe net sau care cu un efort minim, putea fi afișat la avizier. Dirigintele mai spune două, trei vorbe și pot pleca acasă.

Iată cum s-a mai dus o zi în care pub-urile s-au umplut ochi, încă de la primele ore.

Autor
Stefan Tigran
Clasa a XI-a F

PROGRES SAU AUTODISTRUGERE ?

ESEU

Progresul este o dezvoltare, o schimbare în urma căreia se ajunge la un rezultat scontat sau se atinge un anumit scop. Omenirea se află în progres continuu încă de la apariția omului, iar diferențele de atunci și până acum sunt uriașe. Evident, lumea a progresat din punct de vedere al gândirii, al educației, al tehnologiei, și, de fapt, sub toate aspectele.

Dacă acum un milion de ani omul era un biet vânător, culegător și pescar, nediferențiindu-se prea mult de ceea ce îl înconjura, iată că în ziua de azi omul a ajuns să meargă pe Lună (pe care în trecutul îndepărtat o consideră zeitate) și chiar comunică cu cei aflați în partea cealaltă a Terrei, elaborează concepte despre timp, spațiu, materie și urmărește să pășească pe Marte în viitorul apropiat.

În timp ce în Preistorie oamenii erau organizați în găină și triburi, strătuindu-se să se folosească de factorii mediului pentru a supraviețui, cu timpul s-au format regate, civilizații, s-au definit idei precum democrația, identitatea națională, au avut loc război și revoluții și iată-ne ajunși în lumea „superioară” de astăzi.

Deci se pare că am evoluat, ne-am construit progresiv. În Neolitic apar ocupații precum agricultura, zootehnia, torsul, țesutul, olăritul. Apoi oamenii se organizează în state, apar conflicte, se nasc marile civilizații, imperii. În Evul Mediu, deja se ajunge la descoperirea unor noi drumuri, continente, apar idei care infirmă chiar și spusele Bisericii, curente precum Umanismul și Illuminismul. Societatea inventează mereu, avidă în cercetare, descoperire, în explicarea diverselor fenomene și probleme.

Evenimentul care a schimbat lumea și percepția asupra statului și drepturilor omului a fost Revoluția Franceză din 1789. Începutul cu începutul încep să se relieveze tot mai puternic ideile de identitate națională, democrație, egalitate (inclusiv în spațiul românesc), au loc revoluții precum cea din 1848.

Totodată, începe și revoluția industrială și apar marile invenții care schimbă lumea și viața. Progresul a fost realizat și datorită faptului că au existat personalități în istorie precum Socrate, Galilei, Newton sau Einstein, care și-au folosit creativitatea, gândirea logică, nerespectând normele învechite ale vremurilor în care trăiau. Opera umană a fost adusă în stadiul în care se află azi datorită dorinței noastre de creație, descoperire și cunoaștere.

Acum traiul, comunicarea, transportul, informarea, toate sunt mai ușoare pentru om. Avem toate sursele de informare, tehnologii performante și dreptul la exprimare. Acestea sunt puține dintre avantajele de care poate profita omul în zilele noastre.

Dar oare chiar suntem superiori? Oare nu există și dezavantaje colosale ale lumii de azi? Nu a adus progresul și rău, pe lângă bine? După părerea mea, da. Delimitarea atât de puternică a oamenilor de origini, de natură și progresul tehnologic exagerat reprezintă un început al autodistrugерii societății.

În dorință lor de a-și ușura viața, oamenii nu au devenit decât niște sclavi ai proprietelor invenției, pierzându-se tot mai mult capacitatea noastră la adaptare. Televiziunea și Internetul au devenit asemenea unui drog. Îi considerăm, poate, mult inferiori și naivi pe preistoricii care se închină Soarelui și Lunii, deoarece le considerau zeițăți. Dar trebuie să ținem cont că societatea nu progresase până la a descoperi ce se ascunde în spatele acestor lucruri. Pe când azi, când putem cunoaște aproape orice ne dorim, cream niște zeițăți fără de care nu putem trăi din mass-media și rețelele de socializare, fără să conștientizăm că sunt atât de nocive, că au devenit cele mai puternice mijloace de manipulare ale societății. Folosim Internetul pentru aproape orice (distracție, comunicare, documentare, cumpărături), fără să observăm frumusețea mijloacelor clasice de divertisment, comunicare, informare, pierzând începutul cu începutul valorii, plăcerea unei conversații obișnuite sau a petrecerii timpului în natură cu cei dragi.

Poate considerăm Contemporaneitatea o perioadă în care omul a devenit mai bun, mai rațional,

mai tolerant. Dar nu ne gândim că lumea contemporană a avut niște personalități precum Hitler, Stalin sau Mao Zedong, la ordinul căror au fost uciși milioane de oameni, pentru o ideologie fanatică. Nu observăm că în secolul XX omul a fost în stare de o conflagrație cumplită ca Al Doilea Război Mondial, care a avut ca pretext o mișcare nazistă. Uită că statul care vrea să apere 67 de țări și să facă ordine în lume a fabricat și detonat bomba atomică. Și exemplele pot continua. Oare mai putem spune că gladiatorii din arenele antice erau mai barbari decât suntem noi, în ciuda faptului că suntem mai avansați cu două milenii?

De asemenea, este inutil să mai reamintim efectele negative ale proceselor tehnologice asupra mamei noastre, natura, a cărei parte suntem, de fapt, și noi. În încercarea de a ne ușura viața și de a face totul mai ieftin și mai eficient, distrugem sursa vieții noastre.

Deci iată că evoluția noastră are și efecte pozitive, și efecte negative. Nu de mult, fiind interesat, am cercetat și am aflat etimologia cuvântului Apocalipsa. Apocalipsa provine din greacă și înseamnă ridicarea vălului sau dezvăluire. Dar dacă acesta este înțelesul cuvântului, de ce încă din vechime este asociat cu sfârșitul lumii în care trăim?

În opinia mea, de cum a început să cunoască, să cerceteze, să explice, vălul dinaintea omului a început să se ridice. Am observat efectele pozitive ale acestui fapt, dar și o mulțime de deșertăciuni care s-au întâmplat. Cu cât descoperim mai multe, cu atât ne pierdem mai mult din umanitate. Prin urmare, decât să ne gândim că Apocalipsa va fi cauzată de un asteroid sau de Luna neagră, mai bine am conștientiza că ea este aici și acum, reprezentă tot parcursul civilizației umane pe Pământ.

E bine să observăm, să reflectăm, să creăm concepte, dar nu cred că viața ne-a fost dată pentru a încerca să o înțelegem (fiindcă unele particularități chiar nu le vom înțelege), ci ne-a fost oferită pentru a o trăi. Cu cât pătrunzi mai mult în necunoscut, neconoscutul devine mai mare.

Trăim pe ceea ce au clădit înaintașii noștri. Datoria noastră este să creăm în fiecare zi o lume mai bună pentru urmașii noștri. Nu mai e nevoie să inventăm chiar atât de mult, azi trebuie să progresăm în toleranță, înțelegere și iubire între noi.

Autor
Crăciun Radu- Valentin
Clasa a IX-a C

„NOBEL CONTRA NOBEL”

ESEU

Premiul Nobel pentru Literatură este binecunoscuta distincție acordată anual unui autor din orice țară care a produs „cea mai remarcabilă lucrare într-o tendință idealistă”, după dorința chimistului, inginerului și omului de afaceri suedez Alfred Nobel. Despre Premiu, criticul literar Laurențiu Ulici spunea că „înfăptuiește consacrarea în universal.”

Tot Laurențiu Ulici a realizat exercițiul „Nobel contra Nobel”, o antologie în două volume în care acesta face, cel puțin simbolic, dreptate unei serii de scriitori de renume mondial omisi de către juriul suedez, aducându-le în prim-plan cariera literară ilustră fără a defavoriza laureații. Totuși, acest lucru devine inevitabil prin comparație:

Cartea criticului îi atribuie lui Lev Nikolaevici Tolstoi primul Premiu Nobel pentru Literatură, care a fost de fapt câștigat de poetul și eseistul francez Sully Prudhomme în 1901. În următoarea patru ani Henrik Ibsen, Mark Twain, Anton Cehov și Jules Verne sunt neglijati în favoarea lui Theodor Mommsen (1902), Bjørnstjerne Bjørnson (1903), Frédéric Mistral și José Echegaray (1904) și, respectiv, Henryk Sienkiewicz (1905). Franz Kafka, Mihail Bulgakov, F. Scott Fitzgerald, Virginia Woolf, Antoine de Saint-Exupery, Nikos Kazantzakis, Julio Cortázar, J.D. Salinger și Friedrich Dürrenmatt se alătură categoriei omiterilor rușinoase de la faimoasa distincție.

Pe Lista lui Ulici se regăsesc și nume românești: I.L. Caragiale pentru anul 1910, al cărui laureat a fost Paul Heyse, Liviu Rebreanu pentru 1940, an în care nu s-a decernat premiul, Tudor Arghezi pentru 1950 (Bertrand Russell), Lucian Blaga – 1960 (Saint-John Perse) și Nichita Stănescu – 1980 (Czesław Miłosz). Herta Müller, scriitoare în limba germană și laureată în 2009, leagă România de acest Nobel prin originile sale și realitatea istorică ce i-a inspirat opera.

Deși volumele „Nobel contra Nobel” s-au oprit la sfârșit de mileniu, Premiul Nobel pentru Literatură a continuat să fie acordat, printre alții lui J.M. Coetzee (2003), Orhan Pamuk (2006), Mario Vargas Llosa (2010), Patrick Modiano (2014) – supranumit „Proust-ul modern” deși Marcel Proust n-a fost distins cu acest premiu. Nu rămâne neobservată absența numelui monumental Milan Kundera, precum și cea a mult aclamaților Mircea Cărtărescu, Haruki Murakami, Philip Roth, Colm Tóibín, Joan Didion, și Don DeLillo, în schimbul apariției neașteptate a textierului Bob Dylan, anul acesta, sau a jurnalistei Svetlana Alexievici, în 2015.

Fiecare alegere este, până la urmă, motivată de căutarea remarcabilului în tendințele idealiste de către Academia Suedeză, ajungându-se la compararea ficțiunii cu non-ficțiunea, a prozei cu poezia, a celor mai mari scriitori cu autorii cunoscuți tocmai datorită distincției primite, totul cu scopul de a răspunde irezolvabilei întrebări: Ce este literatura?

Autor
Alexandra-Lavinia Pașparugă
Clasa a X-a B

A FI SAU A NU FI... CINIC

ESEU

La ce ne gândim atunci când spunem „civism”? Probabil majoritatea se gândește la ridiculizare, înjurături, la periferii și la golani. La fel de probabil, cei care au pretenția că sunt culti ar începe să recite definiția cuvântului din DEX.

Folosim termenul de „civic” ca adjecțiv, adesea substantivat, menit să descrie atitudinea imorală a oamenilor, tendința lor de a sfida conduită socială, negativismul. Cu alte cuvinte, ”civic” e văzut ca o insultă semidoctă, în spatele căreia se ascunde o doză de teamă, neînțelegere și ulterior dezgust. Nu cinismul este la modă, ci desconsiderarea socială a tot ce nu poate fi înțeles sau copiat, o desconsiderare ce provine din teama de a nu fi prost. Astfel s-a născut cinismul modern, doar o progenitură handicapată a teoriei care l-a născut cândva.

Filosofia civică s-a ivit în Grecia Antică sub tutela lui Antistene, unul din puținii discipoli ai lui Socrate. Acesta a fost cel care a pus bazele acestor științe existentialiste, creând Școlile Civicice sau aşa numitele Școli Socratice.

Cinismul s-a remarcat prin nonconformismul ideilor sale, idei ce sfidau orice convenție sau morală socială și care pledau pentru o viață naturală.

Conceptul unei vieți naturale se baza pe virtutea și fericirea de a fi tu însuți, existența personală focalizându-se pe o călătorie ascetică spre găsirea echilibrului dintre realitatea universală și universul lăuntric. Filosofii civici dezaprobau normele sociale impuse convențional, deoarece acestea nu țineau cont de individualismul senzorial, fiind astfel considerate împotriva firii.

Pornind de la ideea lui Aristotel, că: ”Nu se poate spune decât un singur lucru despre un lucru”, Antistene explică în linii mari această formă de abordare, susținând că „Unui lucru nu i se poate atribui nici un epitet. Nu putem afirma propoziția „Omul este bun”, ci doar ”Omul este om”.

Concluzia privitoare la individualismul senzorial a fost aceea că existența stereotipurilor și a prejudecăților este nejustificată, chiar stupidă, deoarece noi, oamenii, nu suntem capabili să cuprindem

cu mintea tot adevărul, ci doar frânturi din el.

Altfel spus, cinismul antic promova gândirea liberă, deschiderea mintii către noi și armonizarea cu acesta, într-un mod unic, complementar cu al celorlalți. În zilele noastre, totul s-ar rezuma prin ideea: ”Dacă tu te simți bine cu tine, te simți bine cu toti.”

Conceptul filosofic al cinismului s-a denaturat odată cu timpul, acesta regăsindu-se în zilele noastre deformat de noile doctrine morale, evolutive ale societății. Datorită neînțelegerei acestuia, conștiința colectivă îl aseamănă cu vulgaritatea. Suntem martori la promovarea unei decente pudice, o decentă căreia îi este rușine de realitate, de propriile complexe și chiar de oameni. Suntem forțați să judecăm după o decentă inhibiționistă, care curmă orice fel de imaginație sau gândire independentă.

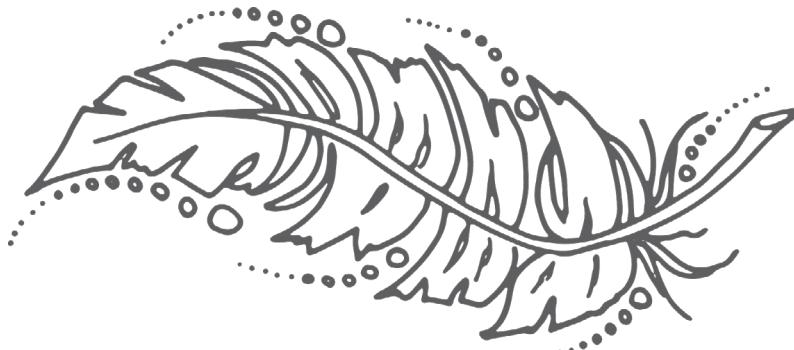
Fără să ne dăm seama, aproape orice concept general se încadrează într-o „limită a decentei” foarte rigidă. Datorită acestei decente pudice, cinismul și toate ideile acestuia au fost măcelările și aruncate la periferia moralității, unde ulterior, au fost amestecate agresiv cu vulgaritatea. Cinismul modern a ajuns să cuprindă doar un eşantion de păreri pe care îți este mai ușor să le scuipi, decât să le înțelegi, desemnând o atitudine de negare obsesivă.

Cinismului reprezintă pentru mine ușa spre libertatea gândirii. Cinismul este un puzzle pestriț al ideilor și un refugiu al libertății pentru cei respinși, neadaptăți, deosebiți prin alegerile lor.

Ți s-a spus că ești civic? Nu te simți jignit! Indiferent de context, cuvântul „civic” va avea mereu propria lumină din care și tu și toti cei ce vor dori, pot face parte.

Greșeala în care persistăm e colosală, deoarece ni se pare mai elevat să spunem ”civic” în loc de ”vulgar” și ”vulgar” în loc de ”neînțeles”. Totul a devenit detestabil de civic pentru o societate robotizată, tristă și

Autor
Plăeșu Ioana
Clasa a IX-a C

HENRY VIII

ESEU

Of all great English kings, I have chosen to make the portrayal of Henry VIII, precisely because of his image that has endured in history- controversial, grotesque and charismatic but above all immensely appealing to readers and scientists alike.

Described by Charles Blount, Baron Mountjoy as "One of the goodliest men...most amiable, courteous and benign in gesture unto all persons" we are almost pardoned for overlooking the fact that he stands out in history not necessarily for proclaiming himself as "Supreme Head" of the Church of England, but for being a wife-killer and a tyrant. However, these very traits make him a remarkably complex figure.

Henry VIII went so far as to break the ties with Pope Clement VII and consequently Catholic religion only because Rome would not grant him the divorce from his first wife, Catherine of Aragon, the widow of his brother, Arthur. Indeed, it hadn't been a match made in heaven, but an attempt from father Henry VII to safeguard the alliance with Spain. Having divorced defiant Catherine, he was free to marry her maid of honour, the beautiful Anne Boleyn.

Despite her beauty and intellect, Anne disappointed Henry as well due to her failure in providing the king with the male heir he so much desired. Having miscarried a boy, she was tried and executed for treason and adultery, freeing Henry to wed his mistress Jane Seymour.

When Jane bore him his only son, Edward, both Catherine's daughter Mary and Anne's Elizabeth were retroactively declared illegitimate. However, the future Edward VI was sickly and sadly Jane herself died shortly after his christening.

Henry then went on to marry Anne of Cleves but was unhappy from the beginning, so the marriage was annulled, allowing the king to wed unfaithful Catherine Howard. Only two years later, she was executed for adultery. The following year, Henry would wed queen number six Catherine Parr who was the only woman to outlive the king.

Henry VIII may indeed have overturned the religious settlement of centuries but under him and due to his great reforms, England managed to impose herself as one of the major military and political powers in Europe.

Autor
prof. Adina Diaconescu

EXPERIENȚĂ ÎN INSULELE MALTEZE

■ EXPERIENȚĂ INTERCULTURALĂ ■

Am aterizat pe 19 aprilie pe aeroportul Luqa din Malta în apropiere de Valletta, capitala țării. Au fost temperaturi ridicate astfel încât puteai să stai în mâncă scurtă. După 45 de minute am ajuns la Hotelul Palace din stațiunea Qawra – un peisaj minunat, o mare înlăturată și soare năucitor.

Am avut prima zi de repetiții în care am cunoscut participanții la Festivalul Internațional Euro Stars, veniți din alte colțuri ale lumii: prieteni mai vecni și noi amici din Letonia, Bulgaria, Kosovo, Rusia și Italia. Avampremiera momentelor artistice din seara de deschidere ne-a dat posibilitatea cunoașterii nivelului ridicat al concurenților, interpretând prima melodie, A Million Stars din repertoriul Luminișei Anghel. Ulterior, organizatorii ne-au invitat la o seară de karaoke, unde am cântat în duet cu mai mulți concurenți din străinătate.

În ziua de concurs, în care toți am dat ce este mai bun din noi pentru a impresiona juriul, nu am uitat nici de prietenile realizate în ziua precedentă așa că ne-am încurajat reciproc, eu evoluând cu melodia Crisalide a Valentinei Monetta. Un juriu profesionist a urmărit cu atenție fiecare evoluție și a punctat corect prestația fiecărui concurent.

O pauză binemeritată de o zi în care am vizitat Insula Gozo, trecând cu feribotul de pe un țarm pe celălalt. În acea zi era un vânt foarte puternic, iar valurile ajungeau la înălțimi foarte mari. Am reușit să vedem peștera lui Calypso, Fereastra Albastră, unde am prins peisaje minunate și pline de sare datorită valurilor ce se loveau de stânci și ne udau din cap până în picioare și frumoasa Biserică Ta Pinu. În partea a doua a zilei ne-am întors pe insula principală și am vizitat capitala Valletta și încă două orașe: Mdina și Victoria.

Ultima zi petrecută acolo a fost marcată de Gala Laureaților. După ce am fost plimbați cu limuzina la sala de spectacole ca adevărații artiști, am așteptat nerăbdători rezultatele finale. Cu emoție am urcat pe scenă și mi-a fost înmânat Trofeul Future Singer Award. România a fost reprezentată de doi concurenți: eu (Viorela Stoian – Piatra Neamț) și Cosmin Andrian – București. Am fost mândri că ne-am reprezentat țara și mai ales orașele natale.

În zborul înapoi am rememorat momentele și peisajele diferite ale celor două țări (România și Malta); am ajuns acasă cu multe amintiri frumoase și cu experiențe interculturale care ne-au făcut să visăm la explorarea lumii...

Autor
Viorela Stoian
Clasa a X-a B

ACTING EUROPEAN 3

ESEU

Ce este Erasmus+?

Erasmus+ este noul program al Uniunii Europene în domeniul educației, formării profesionale, tineretului și sportului.

Proiectul Acting European urmărește promovarea voluntariatului drept o formă de manifestare a cătărenie europeană și dezvoltarea unui instrument de susținere a acestuia prin consolidarea mediului ONG din județele Bacău și Neamț.

Acesta pornește atât de la o serie de probleme identificate la nivelul comunității (slaba cultură

a voluntariatului, slaba implicare a factorilor de decizie în domeniul tineretului, slaba conștientizare a importanței cătărenie europeană la nivel local, ineficiența programelor de educație democratică din școli), dar și o serie de nevoi ale tinerilor (nevoia de includere a tinerilor cu oportunități reduse, nevoie de asumare a rolului de cătăean european, nevoia de motivare, etc.) și ale organizațiilor nonuvernamentale.

Acting European 3 s-a desfășurat în trei etape:

1. SEMINARUL INTERJUDEȚEAN DE TINERET ACTING EUROPEAN 3.

(Slănic Moldova 26 iunie – 02 iulie 2016)

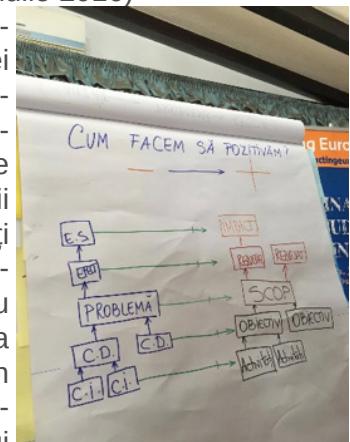
Acest seminar a adus împreună 50 de tineri, lucrători de tineret, experti și factori de decizie pentru dezvoltarea unui sistem activ de susținere a voluntariatului și a democrației participative la nivel interjudețean – prin elaborarea unei strategii de lucru pentru perioada 15 septembrie 2016 – 15 iunie 2017.

Activități: Am avut de făcut un videoclip cu tema voluntariatului pe echipe prin diferite modalități: pantomima, desen, grafi sau vlog. Alt exercițiu a fost

crearea unei platforme online pentru promovarea voluntariatului și multe alte activități care, puse împreună, au format schema finală a strategiei (care a durat două nopți nedormite, multe cafele și multe nebunii).

2. ÎNTÂLNIREA PENTRU DEZVOLTAREA REȚELEI PENTRU DEMOCRAȚIE PARTICIPATIVĂ. (Slănic Moldova 19 – 23 iulie 2016)

În cadrul întâlnirii s-au pus bazele unei rețele pentru promovarea și implementarea proiectelor de democrație participativă. Tinerii au dezvoltat abilități de folosire a metodelor de educație pentru democrație și participarea activă a voluntariatului în școală, dar și pentru consolidarea parteneriatului sustenabil între ONG-uri, autorități, școli și mass-media.

Partea amuzantă:

Ne furisam să luam cafea la 3 dimineață în bucătărie ca să rezistăm să ne terminăm temele pentru ziua următoare.

Făceam baie în piscină pe la 5-6 dimineață cam jumătate de ora sau până cand ne prindea paznicul... Am organizat jocuri de teambuilding, seri de teatru, de film, de dans, de karaoke și am reușit chiar să aducem și un cântăret, pe Vali Răcilă.

Am sărbătorit două zile de naștere, una de 18 și alta de 19 ani.

Per total, a fost o tabără din care eu și încă 8 piereni am dobândit multe competențe și am rămas cu multe lucruri de povestit!

Autor
Stefănescu Ioana
Clasa a X-a B

Articole

DE LA SCRieri LA ECRANE

COLAJ DE ARTICOLE

Următoarele trei articole au fost prezentate în cadrul Conferinței Homo zappiens (în proiectul ERASMUS+ De la scrieri la ecrane, KA2, 014-2-FR01-KA200-008658, parteneriat strategic, 2014-2016, la Colegiul Național “Petru Rareș”)

Proiectul Erasmus+ « Des écrits aux écrans » este un proiect al Primăriei din Saint-Raphaël, Franța, cu finanțare europeană, un parteneriat strategic (acțiunea cheie KA2) între mai multe organizații: MEDIATEM, din Franța; LESEZENTRUM, din Austria; La Maison du Livre, din Belgia; liceul din Pelplin, din Polonia; Liceul Golf Hôtel din Hyères, Franța; Colegiul Național „Petru Rareș” din România; Liceul „Saint-Exupéry”, din Franța. Echipa de proiect este constituită din trei asociații: Les Ailes du vent, Maltae, Confluences. Proiectul, ce se întinde pe o perioadă de doi ani (2014-2016), își propune să vadă care este locul cărții în contextul mutației digitale la care asistăm (reflecție filosofică, științifică, pedagogică, artistică).

A SCRIE ÎN ZIUA DE AZI

CULTURA ÎNTRE UNIVERSAL, NAȚIONAL ȘI LOCAL

Există o tendință a artistului, dintotdeauna, de a se situa dincolo de fruntarii, în universalitate. Artistul, dintotdeauna, pare a nu se adresa, ca mesaj artistic, omului, ci omenirii; nu se adresează locului, ci universalului. George Călinescu, preluând teze europene, îl temperează pe artist spunându-i că intrarea în universal se face, totuși, prin național. Că într-un concert universal de voci, vii, ca artist, cu câteva elemente care îți denotă neamul, amprenta locului, istoria, tradiția. Că aceste elemente, desfășurate sau doar intuite, sănțele care îți conferă, prin neasemănare, un loc numai al tău. Shakespeare e sigur englez, Tolstoi e sigur rus, Voltaire e sigur francez iar Goethe e sigur neamț, dacă e să citim operele lor prin elementele care îi disting, îi recomandă dar îi și separă. Un scriitor african are în opera sa freamătușul nisipului cu tot ce decurge de aici, o filosofie a vieții care se scurge printre degete ca firele de nisip, iar un nordic va ex-plora misterul fiordurilor, fie din viață, fie din natură. Un balcanic precum Kazantzakis va explora abisul marginalului, periferia unor culturi care sănț, în cea mai mare parte, îngropate în istorie și în mituri, iar un sud american precum Marquez va aduce vibrațiile mitice ale unei lumi care întâi a fost decimată, apoi cercetată. Artiștii români care au intrat în universalitate nu fac excepție, Brâncuși, Cioran, Ionesco, Eminescu, Eliade sau Enescu au încărcătura și amprenta de neșters a culturii române, fie la nivelul sensibilității, a temelor, a formelor sau a obsesiilor umane și istorice.

Dar războaiele mondiale, cele de pe cîmpul de luptă, războaiele reci, războaiele economice, războaiele piețelor de desfacere etc. au amestecat culturile și au adus în discuție noțiunea de globalizare. Iar globalizarea economică atrage după sine globalizarea culturală. Visul dintotdeauna, de a deveni universal, al artistului, pare, astfel, la îndemînă. Istoria, contextele și calculele par să îl ajute.

Nu premiile naționale mai consacră un autor, ci premiile internaționale. Nu contactul cu publicul propriu, (dacă mai există un public, dacă mai există un contact!), mai contează, ci contactul cu publicul de aiurea, cît mai eterogen, mai îndepărtat, mai străin. Un scriitor (român și nu numai) e valabil, azi, în fața publicului (universal!) tot mai „tabloidizat” dacă e tradus în cît mai multe limbi. Îl vezi? E tradus în sîrbă, în albaneză, în rusă, în maghiară, în croată...? E mare, e important. Cel netradus e trimis la colț, e „un rebut național”. În cultura globalizată e o competiție asemănătoare piețelor de desfacere a conservelor cu sparanghel sau cu fasole roșie. Contează marketingul. Cantitatea e cea mai importantă calitate. Contează faptul că publicul cu cît e mai larg, cu atîta e mai inexpresiv, mai neatent, mai needucat? Nu contează. Uite, îl vezi? A fost tradus în Noua Zeelandă...! Ce contează că e vorba de două, trei textulete traduse prost, pe un colț de pagină, ca un exemplu de exotism cultural, important e că a ajuns pînă acolo. Așa de departe? Așa de departe.

Globalizarea înseamnă, dintr-o anumită perspectivă, moartea culturilor mici în favoarea unei culturi grandioase care să onoreze omenirea în confrontarea viitoare cu civilizațiile galactice. Pentru că omul nu se poate opri, în dinamismul său, doar asupra sinelui și a lumii sale, el visează „deștept” transcenderea spațiului și, eventual, a timpului. E vorba de o criză de identitate? E o criză de supradentitate? Sau e vorba doar de o confuzie în reperarea motivațiilor care generează arta și care definesc condiția artistului. Naivul Borges se afunda heracleitic în substanța universului: „Timpul e substanță din care sănț făcut. Timpul e un fluviu care mă ia cu el, dar eu sănț acest fluviu; e un tigru care mă sfîșie, dar eu sănț acest tigru; e un foc care mă consumă, dar eu sănț focul”. Recunoșcînd asta ești în centrul lumii oriunde te-ai afla, indiferent la cîte aplauze vane primești după o situare în statistici. Că astăzi doar statisticile mai operează și nu ierarhiile. Sau, mai bine zis, operează ierarhiile stabilite de statistici și nu cele care se revendică de la valoarea. Căci și valoarea însăși a devenit extrem de relativă, valoarea, chiar și în artă, e un reflex al cererii și ofertei. Un Gogol care să lucreze doisprezece ani la un roman pe care el să îl considere în final ratat, e vorba de Suflete moarte, este greu de imaginat azi. Mo Yan, chinezul care a luat premiul Nobel anul trecut, a scris „Obosit de viață, obosit de moarte”, vreo opt sute de pagini, în patruzeci de zile. Umberto Eco spunea că un roman care să placă, să fie valabil, să fie căutat de un public de pretutindeni, azi, se poate scrie în două săptămîni. Si a făcut și demonstrații în acest sens.

Practica ne arată, însă, că în universalitate culturile mici devin și mai mici iar culturile mari își impun tiranic valoarea, valorile. Istoria lumii o înlocuiește pe cea a unei nații. Cetățeanul e în centrul lumii și nicăieri. Un soi de paranoia domină actul public, discursul public se adresează cetățeanului lumii și mai puțin indivizilor cu nume și prenume, cu problemele zilei și ale noptii, cu sentimentele lor care se consumă în cel mai mare anonimat.

Păpușarul nu mai folosește păpuși, ci oameni, pentru că are de unde alege, i se oferă o mulțime.

În lupta cu îngerul omul a învins, vulgarizarea vieții este cîștigul final cu care individul nu știe ce să facă. Misterul, cel care însuflarește imaginația omului de mii de ani, are atîtea răspunsuri, încât întrebările individului își pierd semnificația. Pînă și misterul „eternului feminin”, misterul nașterii, al vieții, misterul conceperii universului, misterul îmbinării culorii și parfumului în floare, absolut toate acestea au căpătat răspunsuri. Îți le oferă oricine și oricînd, specialiștii, mass-media, politicienii, prietenii, dușmanii. Mapamondul e un uriaș concert de răspunsuri. Pe voci multiple, una mai seducătoare decît alta.

Iar dacă nu mai ai întrebări, la atîtea răspunsuri care îți se oferă, ești pierdut. Pentru că toată lumea, la toate nivelurile, pe toate canalele, prin toate mijloacele, îți oferă răspunsuri. Singurul care pune întrebări pe lumea asta e artistul. Le pune cerului, pămîntului, timpului, istoriei, sieși, le pune direct, indirect. Dar cui îi mai pasă

de întrebări, cînd are răspunsurile gata pregătite, oferite cu atîta larghețe, cu atîta solicitudine? Dar ce să mai facă artistul cu întrebările lui în acest concert extrem de seducător, de atractiv al răspunsurilor? Se retrage în spațiu strîmt, îngust, al locului, acolo unde întrebarea abia șoptită are, din nou, ecou.

La început a fost cultura tribului, cu zeii, parazeii și înțelepții ei. Am ajuns, s-ar părea, în același punct. Ne întoarcem la cultura locală aspirînd, încet, timid, spre cea națională și, de ce nu?, după o vreme, din nou, silnic, spre universalitate.

În acest context, o întrebare se impune, totuși: la ce bun literatura în aceste vremuri? Aici am să-l parafrizez pe colegul nostru mai vîrstnic, Sfîntul Augustin, care se referea la timp. Dacă nu mă întrebi ce e literatura (timpul), știu; dar dacă mă întrebi, nu mai știu. E ca mersul pe bicicletă: dacă te întrebi cum de te țin în echilibru două roți becisnice, te prăbușești. Sau e ca dragostea? Dacă o trăiești pur și simplu, te încarci de eternitate. Dacă o explici, trăiești experiența amară a celui care rupînd aripile fluturelui se trezește în palmă cu un biet vierme. Din păcate „limitele limbajului tău semnifică limitele lumii tale” zice, pe bună dreptate, Wittgenstein. Dacă te uiți într-o istorie a literaturii, de exemplu, e plină de „limitele limbajului”. Sau de ilimitări? Strada însăși, ca expresie a libertății exprimată la maximum, e de fapt plină de oameni presați de limitele lumii lor.

Cred că mai degrabă aş ști ce nu este literatura, lucru pe care mi l-am fixat în cap cu fiecare carte citită, cu fiecare pagină scrisă. Că (tot) scriind, că (tot) cetind ajungi în hățîsurile metafizicului, ca Făt Frumos din „Tinerețe fără bătrînețe...” în Valea Plîngerii unde brusc a fost (ești) lovit de dorul după realitatea fecundă părăsită din cauza himerelor.

Din această perspectivă literatura nu este viață, ci doar iluzia vieții (și asta am învățat-o trăind, am verificat-o îndelung)! Un text genial nu naște niciodată nici măcar un vierme de mătase. Sau un vierme de bălegar. Literatura este minciuna convenabilă cu care nu îi amăgim pe ceilalți, cu care ne amăgim noi pe noi însine și o facem cu cele mai seducătoare argumente. Fiecare om trăiește, însă, cu și pentru minciuna lui. În fiecare zi o sporește, o cosmetizează, o îmbunătățește, o susține în fața celorlalți cu vehemență, clipă de clipă stă încruntat, îngîndurat că să găsească alte și alte argumente în favoarea propriei minciuni.

Literatura, ca și arta în general, este expresia fricii că lumea din jur este finită. Scriem ca să punem o virgulă mai apăsată între finitudinea noastră verificată și eternitatea presimțită. Dacă am fi eterni, ca piatra, crezi că ne-am mai țin de visat? Crezi că am mai inventa licorne, pe care să le călărim apoi pe deșălatelea, pentru a ajunge pe nu știu ce coclauri unde bănuim că sălășluiește dublul nostru ideal?

Habă nu am dacă ceea ce facem noi e bun sau e rău, la ce bun să scriem în vremuri de bejanie. Dacă o facem în orice condiții, probabil că e vorba de un viciu nepedepsit încă. Dar o să zicem și o să motivăm și noi odată cu Platon care ne-a relevat că „mînuirea și cunoașterea cuvintelor conduce la cunoașterea lucruri lor” și asta ar mai atenua ceva din gratuitatea cu care ne petrecem viața. Iar mînuirea lor, a cuvintelor, ar fi asemenei mînuirii periculoase a otrăvurilor, trebușoară care afectează în primul rînd pe mînuitorul stîngaci. Desigur că am putea să nu scriem, că am putea să îngînăm doar

lucrurile esențiale din preajmă, să imităm răsăritul soarelui, asfintitul, mersul pe vîrfuri al ploii peste trupul mării, aşa cum o faceau primii oameni, primitivi încă, care și-au descoperit oareșce simț artistic. În fond nici noi nu ne-am îndepărtat prea tare de primitivitate, dacă scuturi o carte de poezii sau vreo carte de proză, de azi, de ieri sau de alătăieri, cam aceleași lucruri de bază se vor împrăștia jur-împrejur, doar recuzita este ușor diferită. George Steiner zice, referitor la asta, într-un excelent ese recent (Tritonuri, revista Nexus 50, 2008, Olanda; Idei în dialog, 16 sept. 2008) : “O prea mare parte a comportamentului nostru social, politic și chiar familial rămîne sadic, înșelător sau primitiv din punct de vedere intelectual. Pofta, setea noastră de masacru pare nesfîrșită. Duhoarea banului ne infectează viețile. Dar cînd creăm un sonet shakespeareian, cînd compunem o Misa în B-minor, cînd ne luptăm, de-a lungul secolelor, cu conjectura lui Goldbach, sau cu „problema celor trei corpuri”, ne depășim limitele. Atunci, într-adevăr, „minuni mai mari ca omul nu-s“. Evoluția literaturii, se știe, nu e la nivel de „ce spune”, ci la nivel de „cum spune”. Dacă s-ar întrerupe lanțul creației literaturii, împrospătată de la epocă la epocă, omenirea ar intra în impas. Ar muri, poate. De asta, cu fiecare generație există indivizi aleși (sau autoaleși?) care sănătățează să împrospeze temele și mijloacele.

Autor:
Adrian Alui Gheorghe

S-A NĂSCUT PE 6 IULIE 1958, în satul Topolița-Grumăzești, județul Neamț; cunoscut scriitor și publicist. Cursurile primare și gimnaziale le termină în satul natal, urmează apoi Liceul Calistrat Hogaș din Piatra Neamț; Facultatea de Filologie (limba română-limbi clasice) Universitatea Al.I. Cuza, Iași. Debutul literar în revista Cronica, 1973. Colaborări în presa literară.

CITIT, PRIVIT ȘI LIBERTATE. CÂTEVA CHESTIUNI DE PRINCIPIU DESPRE HÂRTIE ȘI ECRAN

Astăzi, concurența suportului digital a dezechilibrat serios piața de carte pe hârtie. Dacă ne uităm, fugitiv, prin metrou, pe stradă, prin săli, prin încăperi sau prin variate locuri de zăbovire,

Autor:
Adrian G. Romila

pe unități de memorie. Față de greoaiele și prăfuitele rafuri, avantajele memoriilor digitale sunt enorme, nu e nevoie să mai detaliem.

Să totuși, târgurile de carte au, încă, prestigiu. Vedeți în mari orașe europene adunați, periodic, scriitori, edituri, multime de cărți, stivuite, la oferte tentante. Autorii primesc premii pentru producțiile lor tipărite, răspândite prin traducere și vânzare. Variantele digitale ale cărților de hârtie sunt date drept excepții, concesii, suplimente. Există librării celebre, există anticariate de cărți, oamenii vor să scrie și să citească de pe hârtie. Școlile și universitățile încă lucrează cu texte pe hârtie, au, încă, biblioteci care sunt frecventate și-n care studiu are forma lui tradițională: o masă de volume, de hârtii și de instrumente de scris. Afară de scriitorii de meserie, vedetele simt nevoie să scrie și să publice câte o carte pe hârtie: monarhii, sportivi, politicienii, muzicienii, cei bogăți și cei din show-biz. Ceea ce înseamnă că prestigiul cărții a rămas intact, cartea e, în continuare, prin excelență, semnul inteligenței, al spiritului, al culturii, al dorinței de a afirma și de nemurire.

Și cu toate acestea, care e condiția socio-culturală a cărții pe hârtie, în raport cu cea de pe ecran?

Cartea în format clasic (file tipărite, legate între coperti și numerotate crescător, lectură liniară și succesivă, blocuri de text alcătuite din cuvinte îmbinate sintactic, deci cu o coerență logică și cu referințe recurgibile) a fecundat câteva mii de ani cultura umanității în spiritul libertății. Inclusiv a celei hermeneutice. Lectura

observăm că se citește pe tot felul de ecrane. Când oamenii nu au în față computerul sau laptopul, citesc pe telefonul smart, pe e-reader, pe tabletă. Ici-colo, cineva mai citește și câte un volum, și face cumva o figură discordantă, dar în sens pozitiv. E original, e conservator, e vintage, e chiar hipster — trimite la un fel de marginalitate extremă, de gest estetic, decadent. Când unii mai au, încă, biblioteci și răsfoiesc, înfrigurați, pagini, alții stochează texte pe stick-uri sau

textului a permis dintotdeauna construcția treptată a unui sens, urmând antrenamentul cultural al fiecărui lector, iar sensul a doi lectori diferenți care au citit același text nu a fost niciodată perfect identic. Efortul de a construi acest sens a diferențiat omul cultivat, determinând ierarhizarea socială a tipurilor de inteligență, a muncii și a orizonturilor antropologice condiționate geografic, istoric și religios. Mai pe scurt, de la primele suluri venerate sau accesibile în biblioteci, omul s-a raportat fundamental la text, la carte, la dependență sau independență de lectură. Afară de excepțiile unui tratament strict literal, impus de un anume gen cultural sau de o anume abordare religioasă, textul scris a lăsat cititorilor marja de libertate care li se cuvine, spațiul de comentariu, de conviețuire, de înaintare laolaltă. Efortul autorului de a închide referințele în propoziții, în poveste, în desfășurare ideatică a fost răsplătit de efortul cititorului de a percepe, de a înțelege, de a glosa, de a se recunoaște în text. Autorii au conservat pulsula gândului și a epocii lor, cititorii i-au alcătuit o posteritate și au arhivat-o. Așa s-a născut cultura, aşa s-a dezvoltat știința: pe baza unui efort reciproc, cu textul scris în centru și libertatea hermeneutică drept principiu. Autorii și cititorii, deopotrivă, au imaginat, în jurul textului, fiecare în locul potrivit. Iisus Însuși, deși nu a scris nimic (decât în celebra scenă a scrisului pe pământ, de la Ioan, cap. 8.6), s-a raportat mereu la scripturile ebraice și a îmbrăcat mesajul său în parabole simple, în povești accesibile. Esențialmente oral, la origine, creștinismul a sfârșit, ca și mahomedanismul sau budismul, prin a fi o religie a cărții, a textelor transmise prin copiere și tipărire.

Digitalizarea progresivă, expansiunea imaginii și posibilitatea de-a găsi orice la distanță de un click, într-o hiper-realitate cu ramificații infinite, a modificat fundamental funcționarea culturii. Înlocuind succesivitatea specific textuală și efortul liber de reconstrucție a sensului, digitalizarea a dat omului, odată cu simultaneitatea și viteza percepției, iluzia că totul e la îndemână, într-o proximitate comodă și omnipotentă. Lipsit de efortul propriu de a înțelege și de-a imagina, omul contemporan nu mai poate citi o carte, în sens tradițional. El primește imaginile și informațiile cu o viteză uluitoare, pe jumătate mestecate, într-un spectacol deconcertant al referințelor și al distanțelor între ele. Setările antropologice ale omului intelligent, cultivat sunt, astăzi, altele, aşa cum paginile citite (le-am mai putea numi, oare, aşa?) sunt, de fapt, conglomerate de cuvinte-link, de imagini, de blocuri textuale inserate printre casete informative. Omul recent percepse sinestezic, simultan, cumulativ, cu prețul unei superficialități operabile, pe termen lung. Dacă omul din trecut se adâncea, în sine, cu fiecare text citit, încet, progresiv și liber, în mișcare (aș zice în mecanica ușor repetitivă a unui "de la stânga la dreapta", conform deplasării din lectură și din timpul istoric), omul recent explodează în afară rapid, avid, precipitat, în toate părțile. Dezorientarea lui corespunde perfect relativismului

postmodern, întors împotriva oricăror repere considerate prevalente, antedataate. Puțin sensibil la "poveștile" marilor cărți de hârtie, omul recent e indiferent la reconfigurarea vreunui sine, altul decât cel pe care pretinde că-l cunoaște imediat. Pentru el timpul nu mai e liniar, decantat prin răgaz și efort de interiorizare, dimpotrivă, e spiralat, asimptotic și haotic, în perfectă consonanță cu apariția imaginilor pe ecranul colorat al unui gadget de ultimă generație. Picture by picture a devenit picture in picture, și, analog, word by word a devenit word in word, la infinit. Din a vedea, prin cuvinte, în a vedea, prin imagini, de fapt, din a citi în a privi. Cu pierderi și avantaje.

Propun un exercițiu cvasi-epistemologic care, poate, nu va părea prea exagerat. Am putea să imaginăm două mișcări ale percepției umane, în raportarea la un text. Lectura pe hârtie privilegiază succesivitatea. Prin evoluția de la stânga la dreapta (sau, în alte culturi, de la dreapta la stânga sau de sus în jos), prin descifrarea treptată a propozițiilor și prin construcția progresivă a sensului, înțelegerea finală a unui text e decalată puțin de lectura lui. Se creează, astfel, răgazul

Ceea ce m-a fascinat mereu, în marile biblioteci publice, e micul clopot de lumină verde ce desenează un cerc luminos în centrul căruia se află o carte.

Ai cartea ta, și ești înconjurat de toate cărțile din lume. Ai în același timp detaliul și ansamblul. Tocmai de asta evit bibliotecile moderne, reci, anonime, în care cărțile nu se mai văd. Noi am uitat că o bibliotecă poate să fie frumoasă." (Jean-Claude Carrière)

meditației, al reflecției, al interpretării. Apoi, sirul de imagini asociat cuvintelor și propozițiilor se derulează ralant, iar filmul întreg al schelăriei de idei sau de experiențe (citim cărți de filozofie, eseuri, informații, dar citim și romane, poezie, ficțiune, în general) apare numai după lectură, ca înlănțuire de imagini statice evocate de text și de componentele lui. Ceea ce, iarăși, favorizează răgazul hermeneutic subiectiv și, cel mai important, lasă loc unei libertăți de interpretare direct proporțională cu antrenamentul cultural al lectorului și cu intensitatea interacțiunii cu textul. Lectura pe ecran, dimpotrivă, privilegiază simultaneitatea, specifică privirii directe a imaginilor. Deși tot la pagină apeleză, când afișează un text, ecranul transformă cititorul în privitor, el va avea în primul rând, în față, imaginea unei pagini, nu o pagină propriu-zisă, ceea ce va duce la o modificare a modului în care o va citi. Lectura se va face prin fotografierea generală a textului, mai întâi, prin cuprinderea lui în ansamblu, și abia apoi prin parcurgerea clasică a cuvintelor și a propozițiilor. În acest fel, efortul de a decela sensul e profund alterat, căci cititorul va proceda exact ca în cazul percepției de imagini, de la ansamblu spre detaliu, nu invers, cum se întâmplă în lectura pe hârtie. Disponibilitatea lui de a trece la detalii și de a se opri asupra lor va scădea, considerabil, căci libertatea mai dificilă de a construi propriul sens, în timp ce parcurgi propozițiile, a fost înlocuită de cea facilă a manevrării unui scroll (în mod straniu, asemănătoare manevrării anticelor suluri) care să te ducă rapid de la o pagină la alta. Viteza de deplasare (și, implicit, de lectură prin fotografiere) printr-un text a crescut, în defavoarea posibilității de a construi un sens în tihă, de a-ți construi un sens, mai precis, printr-un lent

și elaborat contact cu sintaxa profundă a cuvintelor.

Rezumând, în textul pe hârtie citim, cu adevărat, în cel pe ecran, mai degrabă vedem. Pentru primul, timpul permite să înțelegem, să trăim și să avem propriul răspuns, în urma unui contact intim cu el. În cazul celui de-al doilea, mai degrabă ne oprim la a-l înțelege, în mare, rapid, fără vreo hermeneutică prea complicată și prea personală. Ecranul estompează intimitatea oricărui contact care implică și afectivitate, nu doar înțelegere, se știe, iar fără atașament afectiv, fără empatie, nu cred să se poată glosa autentic nici pe marginea unei relații umane (presupusă, ca proiecție teoretică, între autor și lector), nici pe marginea unui text. Caracterul accesibil, tactil și vizibil al paginii de hârtie contribuie din plin la colatura erotică a contactului cu ea.

Nu știu dacă exercițiul meu e onest, nu știu dacă e perfect valabil și deplin echitabil cu cele două tipuri de suporturi textuale, dar el vine din partea unuia care, de departe de a fi retrograd și rigid, a cresut întotdeauna că spiritul uman s-a rafinat, de-a lungul istoriei sale, prin prezența experienței arhivată în cărți. În cele care se ci-

tesc, nu care doar se privesc. Vorbesc aici și de pietre, și de suluri, și de papirusuri sau alte materiale vechi, care nu-s decât etape în evoluția cărții, ca obiect. Astăzi, civilizația imaginii nu a putut-o înlocui pe cea a hârtiei, oricât de avansată ar fi tehnologia și beneficiile ei. Asta se vede inclusiv din faptul că anticariatele și bibliotecile au rămas depozite primare ale umanității. Bibliofilia nu e o pasiune pur anticărească, de colecționar de texte, ea e, în cele mai multe cazuri, secundată de pasiunea pentru citit, pentru contactul ideatic și experimental cu lumea fascinantă a cărților. Eu optez, din start, pentru preeminența cărților clasice, pe hârtie, în fața căror, cel puțin deocamdată, cele pe ecran au doar avantaje ergonomice. Antropologic vorbind, omul culturii e, încă, o concurență spirituală a cărții. Eu cred, în continuare, că memoria digitală oferă cunoștințe, nu cunoaștere, că ea abolește ierarhiile și criteriile, că ucide orice erotică a lecturii și orice rezultat prea personal al hermeneuticii. Nu poti obține cunoaștere decât prin evoluție, ceea ce presupune o mișcare a spiritului succesivă, un efort, un răgaz, o răsfoire. Simultanitatea, dimpotrivă, dă iluzia totalității și a cuprinderii rapide, dar pierde esențele, detaliile care contează.

Dincolo de toate acestea, s-ar mai putea aminti câteva lucruri care să-mi extindă exercițiul. De exemplu, că internetul a obligat pe toată lumea să citească. Nu poti accesa nicio pagină internautică fără să citești, înainte și în timpul accesării. Exact ce s-a făcut cu o carte, de sute de ani. Apoi, nu poti citi prea mult timp în față unui ecran, e obositor și dăunător. O carte, însă, poate fi citită mult mai lejer, printr-un contact direct și îndelungat al ochilor cu pagina, prin mediul luminii naturale, la un bec

sau chiar la o lumânare. Apoi, un computer depinde de o sursă de curent, de buna funcționare a subansamblelor lui electronice, de un loc potrivit pentru folosire. O carte poate fi citită oriunde, căci nu trebuie decât să ţii un obiect de hârtie în mâna, fără dependințe suplimentare. Apoi, unitățile de memorie electronică se degradează, în timp, se pot șterge prin accidente frecvente ale sistemelor hard ori soft, paginile de manuscris sau tipărite, în schimb, au dăinuit sute de ani. Paradoxal, putem salva un text mai bine pe hârtie, decât în biți, e mult mai durabil. Și încă: globalizarea oferită de hipertextualizarea internautică nu a contribuit la unificare și coerentă, ci la fragmentare, la relativizare, la nesiguranță, la haos. Bibliotecile oferă, în acest sens, mult mai multă precauție și, cumva, un fel de unitate a gândirii și a experienței umane. Ea vine și din faptul că, spre deosebire de textul afișat gata tipărit, pe ecran, purtător al prestigiului tipăririi și, deci, refractor reinterpretării, un manuscris sau o pagină de hârtie încurajează spiritul critic, glosarea, hermeneutica plurală.

Și totuși, nimic nu e, din start, regretabil. Și nimic nu se pierde iremediabil. Ceea ce nu înțelegem sau nu acceptăm nu e neapărat ceva rău, e doar altceva. Nu trebuie să ne încerce nostalgiile, câtă vreme traversăm, inevitabil, un timp în care totul se schimbă ulterior de repede. Noi suntem cei ce respingem, ci cei care, precauți, ne

încăpățânăm
s și
supraviețuim,
conștienți, în
ambele lumi:
a lecturii și
a - c e a - c e -
vine-după-ea.

“ Scriem pe computer, dar printăm ca nebunii.” (Umberto Eco)

Nu suntem neapărat cei buni, ci mai degrabă cei mai puțin dispuși să ne predăm cu orice preț.

Deocamdată, ne simțim liberi mai degrabă când citim, decât când privim. Lumea cărții ne incită să reevaluăm lumea noastră, să proiectăm altele și să fim, astfel, mai bogăți interior, mai plini de experiențe. Textul ne evocă imagini, până la a fi el însuși o imagine, textul ne lasă să imaginăm altceva, pornind de la el. Ecranul oferă, în genere, producții gata mestecate, care ne castrează din start capacitatea noastră imaginatorie. Dându-ne totul, ecranul se autopropune din start, ne sărăceaște pe dinăuntru și ne lasă în eră intelectual. În contraponere, cartea de hârtie e și obiect, și experiență. Cât va mai fi.

DEMATERIALIZAREA CĂRȚII ȘI INFLUENȚA ASUPRA PRACTICILOR SOCIALE

Dacă memoria colectivă este vehiculul care străbate mările timpului încărcat cu civilizația umană, roțiile acestui vehicul sunt cărțile. Tăblițele de lut ale Orientului antic (templele din Babilon și Ninive aveau ateliere cu copiști în mileniul III î. Hr.), tăblițele de lemn cerate de la începutul antichității grecești, sururile de papirus și de pergament ale antichității romane, codexurile cu foi de pergament ale Evului Mediu, cartea aşărum o stăm azi – file de hârtie legate, sunt tot atâtea forme pentru cea mai eficientă metodă de transmitere a cunoștințelor pe care o cunoaște omenirea. Industria gadget-urilor, extrem de profitabilă și în plină expansiune, emblematică pentru lumea hedonistă a epocii consumiste, a provocat o mutație culturală prin inventarea formei digitale a cărților - ebook. Toate aceste tipuri de suport

Autor:
Raluca NACLADE

pentru produsul cultural și civilizațional numit carte au fost însoțite de practici sociale, în special de lectură, specifice.

CÂTEVA REPERE ALE PRACTICILOR DE LECTURĂ ANTE - EBOOK

Sulurile de papirus, prinse pe bețe de lemn sau de fildeș, numite de latini „volumen“, implicau un efort considerabil al întregului corp în actul citirii. Acestea aveau o lungime de 12-15m, (cel mai lung sul descoperit măsoară 40m și aparține Egiptului antic), iar texte erau structurate în coloane înalte de 25-45cm. Lecturarea celor mai voluminoase sururi necesita chiar ajutorul a unu – doi sclavi. Citirea lor se făcea cu voce tare, în condițiile în care nu existau niște demarcări minime între unitățile de sens, adică: spațiu între cuvinte, majusculele la început de enunț, semne de punctuație.

Apărut la începutul erei noastre, codexul a însemnat un salt calitativ al suportului în sensul că odată cu el apare ideea de foaie pliată. Ca formă, codexul sau codicele se apropie mult de cartea clasică de azi prin faptul că era un ansamblu de caiete legate. Să precizăm că legarea cărților este invenția iranienilor. Este vorba despre o mutație capitală în istoria cărții care îl obligă pe cititor să își schimbe complet poziția corpului în timpul lecturii. Codexul, mai mic și mai ușor de manuit, constituia și o formă mai ușor de transportat a cărții, utilă în special slujitorilor bisericii, magistraților, funcționarilor, călătorilor și școlarilor. Forma de codex a făcut necesară apariția

paginației și a titlului. Universitățile au fost dotate și ele cu cărți - codex, dar acestea, fiind foarte scumpe și destul de rare până la inventia tiparului, erau legate de pupitrele din sala de lectură (*libri catenatae*). Menționăm în acest sens câteva biblioteci ale unor universități celebre: Köln, Vienna, Cracovia, Praga, Basel, Padova. La începutul Evului Mediu, stăpânii castelelor se înconjurau de manuscrise rare și prețioase, pentru a atrage atenția asupra puterii și erudiției lor. Acestea erau depozitate în cuferne speciale, menționate în testamente și înmbrăcate în catifea sau mătase, cu fermoare de aur sau de argint, decorate cu pietre prețioase, iar în interior ilustrate cu minunate miniaturi. A răsfoi sau a lectura o astfel de „carte“- manuscris era un gest încărcat de solemnitatea dată în special de raritatea obiectului, dincolo de plăcerea estetică. Oricum, până spre anul 1000, scrierile erau predominant religioase, ceea ce implica un sentiment al sacrului în timpul lecturii, fie că această lectură se făcea în spațiul bisericii sau în mediul privat. În castelele medievale lectura se făcea cu voce tare, în prezența membrilor familiei și a invitaților. Apar voci care se opun accesului femeilor la lectură, sub pretextul că, prin natura lor „rea“, pot fi corupte și îndepărtate de la educația religioasă, atunci când lecturile presupuneau scrieri laice. Alții sunt de părere că natura lor „rea“ poate fi ameliorată prin lectura care educă și le învață să lupte împotriva pericolelor ce le amenință sufletul.

Folosirea codexului se generalizează în secolele II-IV, iar triumful acestui nou tip de carte se datorează apariției pergamentului, confectionat din piele de animal (oarie, capră, vită). Se pare că în jurul anului 1000 se produce trecerea de la lectura cu voce tare la lectura silentioasă, ca o interiorizare a actului citirii, mutație facilitată în special de forma ușor de manuit a codexului și de o aşezare în pagină mai judicioasă a textului.

Apariția tiparului a dus la o adevărată explozie a numărului de cititori în comparație cu secolele anterioare, lectura inserându-se treptat în toate clasele sociale, o dată cu accesul tot mai mare la o educație minimă. Cartea tipărită pe hârtie, în forma cunoscută azi, și-a stabilit forma pe la mijlocul secolului al XVII-lea, când s-au vândut primele cărți legate. Primele lucrări tipărite nu se vindeau legate. Se cumpărau foile și apoi acestea erau date la legat, legătorii fiind o breaslă de succes în secolele XVII-XVIII, specificitatea lucrăturii legătorilor renumiți fiind un mod de a personaliza carteia în perioada de început a tiparului. De altfel, mai existau și alte moduri de a personaliza cartea tipărită: aceasta se tipărea fără majuscula inițială, care urma să fie pictată de maeștrii în anluminuri. De asemenea, gravurile erau colorate ulterior.

Accelerarea alfabetizării în secolul al XIX-lea are legătură directă cu tipărirea pe hârtie obținută ieftin, din fibră lemnoasă. Începând din acest secol are loc un adevărat proces de democratizare a lecturii, fie că vorbim de cadrul instituționalizat al școlii sau de mediul privat, al intimității fiecărui știitor de carte. Producția de carte a fost primul proces industrial semnificativ, producția în serie determinând crearea unor circuite economice care au remodelat lumea. De la tăietorul de copaci pînă la cititorul care cumpără produsul numit „carte“, se derulează întregul model al lumii industriale. Însă acest model este amenințat cu dispariția dacă forma digitalizată a cărții se va impune în preferințele cititorilor din lumea întreagă.

APARIȚIA CĂRȚII DIGITALE

Primul care a avut intuiția faptului că memoria calculatoarelor poate constitui un suport alternativ pentru conținutul informational al cartilor este americanul Michael Hart. În 1971, ca student al Universității Statului Illinois, a avut acces neîngrădit la unul dintre marile calculatoare ale universității. Folosind codificarea simplă pentru literele alfabetului latin și un program pentru editarea textului, Michael a introdus în memoria computerului Declarația de Independență a Statelor Unite, inițind astfel un proiect – botezat Gutenberg – al căruia scop ultim este constituirea unei biblioteci cu marile cărți ale omenirii în format digital. Așadar, putem spune că acest concept – cartea digitală – a apărut în anii '70. În martie 2006, Proiectul Gutenberg a declarat posesia a 18000 de lucrări în colecția sa, cu o medie de peste 50 de cărți în format electronic adăugate săptămânal. Majoritatea sunt texte de literatură din cultura vestică. Pe lângă forme literare cum ar fi nuvela, poezia, povești scurte sau dramă, PG conține și cărți de rețete culinare, lucrări de referință, reviste și periodice. Colecția PG conține și înregistrări non-text cum ar fi fișiere audio sau partituri.

Cartea digitală ca propunere de înlocuire a cărții tradiționale s-a afirmat abia odată cu apariția cititorului de cărți electronice. Prima generație de e-reader-uri a fost lansată, oficial, în S.U.A., în 2007. Se pare însă că ideea unui cititor de cărți există încă din anii 1900. Primul e-reader a apărut într-o revistă de știință din anul 1935, sub denumirea de „cititorul de cărți al viitorului“. Desenul arată un bărbat într-un fotoliu citind o carte pe un ecran de sticlă, imaginea fiind mărită cu ajutorul unui proiectoare. Cititorul înțorcea paginile cărții din telecomandă.

SCHIMBAREA PRACTICILOR DE LECTURĂ ÎN ERA DIGITALĂ

Probabil că nu fără legătură cu apariția primului e-reader, care a impulsionat vânzarea de carte digitală, începând cu anul 2007, Salonul de Carte de la Paris consacrat, an de an, în programul său de dezbatere, un spațiu extins universului editorial digital și lecturii pe suporturile mobile, intitulat generic „Lecturile viitorului“. De atunci și până în prezent, edițiile sale s-au desfășurat și sub semnul schimbărilor impuse de revoluția digitală, lumea civilizată asistând la un moment de cotitură în industria editorială. Astfel, mutațiile tehnologice și efectele lor asupra practicilor culturale, modificarea cadrului legislativ și a modelului economic tradițional, se numără printre subiectele de actualitate ale ultimelor ediții. De la cititoarele de ebook-uri, smartphone și iPad până la ultimele tipuri de tablete electronice, publicul francez are ocazia de a cunoaște și de a utiliza gadget-urile momentului, dar și de a experimenta noile practici ale lecturii viitorului. Și, dacă în edițiile anterioare principala întrebare în jurul căreia se conturau dezbatările se referea la incertitudinea viitorului cărții – dacă va fi sau nu digital –, locul cărții electronice fiind deja asigurat pe piața editorială, subiectele edițiilor din 2011 până în prezent au fost legate de modul în care trebuie examineate instrumentele și oportunitățile impuse de adoptarea ebook-ului.

Interesul și atitudinea publicului francez față de modul în care ebook-ul le influențează practicile culturale, în general, au constituit subiectele principale ale sondajului realizat de compania „IPSOS Media CT“, dezbatut pe larg în cadrul mai multor conferințe de la Salonul de Carte de la Paris din 2011.

Analizând istoria cărții și a practicilor de lectură, Roger Chartier a definit cele trei revoluții ale cărții: prima – de la volumen la codex și de la papirus la carte pe hârtie, cea de a doua este marcată de invenția tiparului și, ultima, este cea a dematerializării. Cu cea din urmă revoluție se impune și noțiunea de hipertextualitate care modifică în profunzime dinamica lecturii și a scrisului. Cu această ocazie, se poate spune că utilizatorul modern se confruntă din două motive cu o provocare tehnologică fără precedent: primul, carteza s-a detașat de suport și al doilea, a integrat hipertextul în structura sa. Dar aceste modificări n-au dăunat creației culturale, dimpotrivă. De exemplu, scriitorul François Bon (un adept fervent al noilor tehnologii) a subliniat că universul digital a condus la diversificarea producției sale, noile inițiative literare și publicistice demonstrând dezvoltarea spectaculară a unei scene creative care și-a însușit cu succes suporturile digitale. Scriitorul erei digitale devine creatorul unui spațiu hibrid prin introducerea sunetului, a imaginii video care coabitează artistic cu textul. De asemenea, practica unor scriitori de a-și scrie texte progresiv, prin expunerea fragmentelor în fața criticii colective a cititorilor internauți, duce la o creștere a puterii cititorilor fără precedent, aceștia fiind provocati să devină, la rândul lor, creatori de conținuturi media.

În acest context, putem afirma că, dacă, în ultimul deceniu, Internetul a influențat decisiv raporturile dintre cititor și text, omul preferând comoditatea ecranului în detrimentul tensiunii pe care o reclamă lectura, și carteza digitală schimbă profund raportul față de actul scrierii și al lecturii. Caracterul finit al cărții dispare în profitul unei lecturi interactive și personalizate, deoarece suportul de lectură este conectat la Internet. Ebook-ul, mai mult hipermedia decât carte, este citit în mod diferit, în funcție de categoriile de vîrstă. În acest caz trebuie remarcat faptul că trecerea de la lectura pe hârtie la cea pe ecran se face în detrimentul unui act continuu. Lectura câștigă în rapiditate, dar și în superficialitate, deoarece „a citi” seamănă mai mult cu „a naviga” în mod hipermedia. Nu mai citim în integralitate o lucrare sau un text publicat pe Internet, ci urmărim să ajungem direct la informațiile care ne interesează. În consecință, mediul on-line va dezvolta un nou tip de lectură: fragmentată și formată din extrase informative.

Și, dacă cartea electronică este considerată o evoluție tehnică normală care își face loc printre instrumentele noastre de lucru, aşa cum remarcă J.-C. Carrière, noul mod de lectură este cel care ridică probleme, mai ales, pentru Tânără generație. Copiii de azi au la dispoziție atât de multe modalități pentru a dezvolta raporturi cu lumea reală sau cu universul jocurilor, încât lectura și-a pierdut din importanță. Aceștia sunt înconjurați de o varietate de produse informative (calculatoare, tablete, console de joc etc.) care le permit să se joace, dar și să descopere lumea exterioară, ceea ce reduce substanțial timpul pe care îl dedică lecturii generațiilor anterioare. Adoptarea ebook-ului va atinge și un public nou și, anume, tinerii, deoarece, creează un nou sistem de comunicare, atractiv. Aceasta nu este atât de accesibil generațiilor mai vîrstnice, obișnuite cu limbajul linear al cărții sau al presei tipărite.

Indiferent de deznodământ, J.-C. Carrière nu regretă această (r)evoluție, ci consideră că trebuie să ne obișnuim cu noile schimbări și să ne ferim de excese,

pentru că orice eveniment are întotdeauna fațete multiple, adesea contradictorii. În confruntarea dintre cărțile tipărite și cele digitale, cele din urmă sunt incriminate deseori pe motiv de obosire mentală. E firesc pentru un cititor mai în vîrstă, pasionat și avizat, să afirme că între copertile fizice regăsește informații prețioase, în vreme ce într-un .pdf sau un .doc afișat pe un ecran capătă dureri de cap. Dar e ușor pentru un Tânăr obișnuit cu ritmul alert al vieții pline de gadget-uri să-și însotescă orele libere cu lecturi electronice. La fel ca în cazul suporturilor muzicale, apar catalogări mai mult sau mai puțin justificate, pornind de la numitorul comun care este expunerea culturală.

Dacă ar fi să enunțăm, pe scurt, avantajele cărții pe suport digital, acestea ar fi:

- Cu un ebook reader poți ține într-o singură mână o carte de, să zicem, 1.000 de pagini.
- Pe un ebook cu o memorie de 4 GB încap între 2.000 și 4.000 de cărți, având în vedere că o carte în format digital ocupă un spațiu de 1-2 MB (circa jumătate din spațiul ocupat de o melodie de 3 minute în format mp3).
- Dacă îl folosești intensiv, bateria unui e-reader se termină în 5-7 zile. Altfel, poate ține și câteva săptămâni.
- Pot mări corpul literelor și nu am nevoie de ochelari pentru lectură; de asemenea, luminozitatea poate fi reglată.
- Cartea digitală are un preț cu 30-50% mai mic decât al celei tipărite.
- Utilizarea la scară largă a e-book-urilor ar reduce numărul de cărți imprimate și, prin urmare, numărul de copaci tăiați pentru fabricarea hârtiei.

Pe scurt, cu un e-reader bun poți citi orice, în orice condiții. E-book-ul, accesat prin e-reader, este produsul optim care salvează practica lecturii, adaptând-o la ritmul alert al vieții din secolul al XXI-lea, plin de gadgeturi. Dacă ar fi să vorbim de dezavantaje, acestea țin în special de obișnuințele cititorilor împărtășite, avizați, care iubesc cartea ca obiect: pe o carte digitală nu mai poți scrie o dedicație ca să oferi o carte drept cadou, cartea digitală nu miroase a cerneală, nu poți face însemnări pe ea, însemnări care indică parcursul intim al lecturilor successive, hârtia e mai odihnitoare pentru ochi decât ecranul luminos al e-reader-ului. De asemenea, suporturile moderne digitale se perimează rapid și astfel riscăm ca ele să devină ilizibile în scurt timp.

În goana după cumpărători, gadget-urile ajung să mimeze (în mod ironic) cât mai multe dintre caracteristicile unei cărți tipărite. De exemplu, există e-readere al căror ecran imită, la atingere, rugozitatea foii de hârtie sau chiar poate emana mirosul de carte veche, dacă i se atașează un autocolant împregnat cu un astfel de miros. Marea pericol pe care îl poate ascunde proliferarea cărții digitale este creșterea nivelului de piratare a cărților.

Dacă omenirea se va menține pe un trend ascendent al tehnologiei digitale, dacă nu va fi confruntată cu o catastrofă energetică, atunci e previzibil că e-book-ul va lua locul cărții tipărite. Aceasta din urmă va supraviețui, dar probabil că va fi încadrabilă în spațiul produselor de nișă, chiar de lux. Tipărită pe o hârtie scumpă, copertată cu materiale inedite, scumpe, ilustrată inedit, cartea tipărită va recăpăta aura de prețiozitate pe care o avea înainte de epoca tiparului, care a transformat-o în obiect industrial, la îndemâna tuturor.

BIBLIOGRAFIE:

Baricco, Alessandro, Barbarii, eseu despre mutație, Editura Humanitas, București, 2009
 Carrière, Jean – Claude și Eco, Umberto, „Nu sperați că veți scăpa de cărți”. Convergiri moderate de Jean – Philippe de Tonnac, Editura Humanitas, 2010
 Chartier, Roger, Pratiques de la lecture, Colecția „Science et société”, Editura Payot, 2003
 Labarre, Albert, Istoria cărții, Iași, Institutul European, 2001
 C. D. Nenițescu

¹Guillaume Apollinaire: „Memoria: frumoasa mea navă”.
²R. Chartier, Pratiques de la lecture, Colecția „Science et société”, Editura Payot, 2003, p. 28.
³<http://www.lexpress.fr/culture/livre/francois-bon-on-n-a-meme->

plus-besoin-du-terme-livre_973357.html

⁴Ch. Vandendorpe, Du papyrus à l'Hypertexte, Paris, Editura La Découverte, 1999, p. 86

⁵Interviu „Mais au fait, qu'est ce qu'un livre numérique?”, Salon du Livre, Paris, 2011

⁶Interviu „Mais au fait, qu'est ce qu'un livre numérique?”, Salon du Livre, Paris, 2011

BELGIA ÎN ANII MARELUI RĂZBOI

ISTORIE

Motto: “Horum omnium fortissimmi sunt Belgae”-Iulius Caesar, “Comentarii de Gallico Bello”

I. Argument

După cum sugerează numele meu, sunt de origine belgiană, dar m-am născut în România, iar motivul pentru care am elaborat această comunicare este acela de a-mi aminti istoria celuilalt popor căruia îi aparțin - poporul belgian. Deși am crescut în mediul tipic post-comunist din România, întotdeauna am dorit să cunosc și cealaltă fată a Europei, dar mai ales al Belgiei. Tatăl meu a plecat de acolo plin de admirări pentru strămoșii săi și, pasionat și de istoria noii sale patrii, România, supranumită și ”Belgia Orientalului” (1), a trecut de la admirarea bazată pe lectură la acțiunea practică, renovând un conac părăsit din comuna Costișa, județul Neamț, salvându-l astfel de la o dispariție iminentă. (Anexa 1- Imagini cu conacul Cantacuzinilor din Costișa înainte și după renovare.)

Eu doresc să vă împărtășesc doar o parte a istoriei unei națiuni cu două popoare, unei țări cu două state, stăruind mai mult asupra evenimentelor din anii Marei Război. Am considerat oportună alegerea acestei teme, deoarece s-au împlinit recent o sută de ani de la declanșarea Primului Război Mondial, iar pentru țara mea natală, România, anul acesta se împlinesc o sută de ani de la intrarea în Războiul de Reîntregire Națională.

Deosebit de evocatoare mi se par cuvintele poetului belgian Emile Verhaeren(mort în 1916, refugiat în Franța, pentru că țara sa, Belgia, era sub ocupația trupelor germane), unul dintre titanii literaturii belgiene, dar și a simbolismului literar, care a scris poezia „Ma chambre”(Anexa 2-despre poet și versurile sale)

II.O scurtă istorie a popoarelor Belgiei

Istoria Belgiei este împărțită în două perioade principale: pe de o parte, istoria teritoriilor ce vor forma statul belgian (Flandra, respectiv Valonia) de dinainte și de după 1830 (anul formării ca atare a Belgiei ca stat, păstrat și astăzi)

Primii locuitori cunoscuți ai Belgiei actuale au fost celții. Până în anul 58 î.Hr., au rămas în afara influenței romane (2). Legiunile romane, comandate de Iulius Caesar, au cucerit

teritoriile locuite de Nervieni, Menapieni, Morini, Eburoni, Atrebați, și de alte triburi, care erau conduse la acea vreme de șefi precum Ambiorix. Provincia astfel creată, ”Belgica”, avea să aibă un rol important în economia romană, datorită drumurilor și a satelor militare construite de cuceritorii, pentru a compensa numărul mic de orașe existente la acea vreme. (3)

În anul 407 francii s-au instalat definitiv în spațiul valono-flamand. Regii lor, merovingienii, se dovedesc a fi foarte dinamici. Francii lui Clovis vor stăpâni Franța, Belgia, și partea apuseană a Germaniei. Rinul nu mai are un statut de frontieră. (4)

Dar cei care îi vor uni încă devenit pe belgieni vor fi duci de Burgundia. Prin diverse mijloace (bani, căsătorii, calea armelor), Filip cel Bun preia Namur, Hainaut, Brabant, Luxemburgul și Limburgul. Sub burgunzi, teritoriile acestea cunosc o mare prosperitate, în ciuda sărăciei și a epidemiei. Carol Temerarul moare în 1477, neavând decât o moștenitoare, pe Maria de Burgundia, născută la Bruxelles. (5) În același an, Habsburgii preiau puterea în Belgia, eliminând autonomia orașelor. În 1493, Filip cel Frumos se căsătorește cu Ioana de Castillia, legând astfel destinele Belgiei și ale Spaniei. În 1794, Franța atacă Belgia și o anexează. Sub Imperiul Napoleonian, Belgia cunoaște o legislație egalitară, iar țara beneficiază de pe urma blocadei economice de pe continent (în special Anvers-ul). Tot în Belgia, la Waterloo, imperiul Napoleonian ia sfârșit. (6)

În 1830, Belgia își obține independența, separându-se de olandă, cu care fusese unită, fără a fi consultată, de monarhii participanți la Congresul de la Viena (1814-1815). Valonii și flamanzii catolici, ajutați fiind de trupele franceze, sprijiniți de diplomația britanică, îi alungă pe olandezii protestanți din țară. (7)

Belgienii și-l aleg pe Leopold I de Saxa-Coburg ca rege. Acest rege înțeleapt va face orice îi stă în putere pentru a-și afirma poziția micului său stat pe harta Europei. După numeroase reforme și eforturi, Leopold își scoate țara din mizerie și sărăcie, transformând-o într-o mică mare putere. (8) Regele moare în 1865, plâns fiind de toți supușii săi, dar și de străini. Fiul său, în schimb, Leopold al II-lea, se face

răspunzător de moartea a peste 10 milioane de africani în Congo-ul Belgian, pe care îl deținea ca proprietate privată.

În 1909, nepotul lui Leopold II, Albert I, preia tronul. El era fiul contelui Filip de Flandra(cel care, în 1866, după abdicarea foartei a lui Al.I. Cuza a refuzat tronul României, în favoarea lui Carol I de Hohenzollern-Sigmaringen, care, un an mai târziu, avea să-i devină cununat și al lui Marie Luise Alexandrine Karoline de Hohenzollern-Sigmaringen, sora lui Carol I al României (9). Căsătoria lui Filip de Flandra cu Marie de Hohenzollern-Sigmaringen s-a făcut "grație intrigilor discrete ale reginei Victoria, neobosită pețitoare, care a provocat o întâlnire într Filii și Marie de Hohenzollern, o nemătoaică superbă, cu forme maiestuoase, veșnic zâmbitoare și cu talente reale de pictor de acuarele. Cânta la pian, călărea și cultiva, cu interes, plante exotice "; regele Leopold al II-lea era fericit : " căsătoria lui Filip cu o printesă de Hohenzollern va ameliora relațiile noastre cu Prusia."(10) (Anexa 4) Albert, cel de al treilea Rege al Belgienei, și va conduce țara în anii Marei Război...

III. Preparativele pentru război

Deși Belgia era recunoscută ca țară neutră, totuși și-a constituit o mică armată. Aceasta era cu atât mai necesară cu cât teritoriul belgian era vizat masiv de planul Schlieffen. Aceasta era planul Germaniei de invazie a Franței. Trecând prin Belgia, armatele germane ar fi înconjurat cele franceze, înainte ca armata țaristă să se poată mobiliza. Margaret MacMillan afirmă, în lucrarea considerată "cea mai bună carte politică din 2014" că "planul strategic german viza un război pe două fronturi, cu o acțiune de blocare a Rusiei, dușmanul dinspre est, și o invazie rapidă, urmată de o înfrângere a Franței în vest. Se consideră că Belgia, stat neutră, avea să accepte în tacere starea de fapt în timp ce trupele germane urmău să mărșăluască pe teritoriul acesta în drumul lor spre sud. Asemenea atâtorelui lucruri care s-au petrecut ulterior în Primul Război Mondial, și aceste presupuneri s-au dovedit a fi greșite. Guvernul belgian a decis să se opună, fapt ce a dat imediat peste cap planurile germanilor, iar britanicilor, după o oarecare ezitare, au intrat în război împotriva nemților."(11).

Scânteia ce a aprins acest conflict devastator a fost, desigur, asasinarea prințului moștenitor Franz Ferdinand la Sarajevo, pe 28 iunie 1914. După cum a spus-o și Otto von Bismarck, „ următoarea conflagrație europeană va avea loc datorită unui lucru stupid din Balcani". Iar Belgia, deși aflată la mare distanță de Balcani și neimplicată în conflictele acestei zone, considerată "butoiul cu pulbere al Europei", avea să fie printre primele victime ale războiului izbucnit. O lună mai târziu, războiul a fost declarat. Pe 31 iulie Belgia a decretat mobilitarea generală. Această decizie este caracterizată de istoricii belgieni astfel : " în această zi el (Albert) a câștigat războiul/ce jour-la, il gagna la guerre" (12), deoarece a provocat o întârziere a planurilor germane cu zece zile, prin rezistența neașteptată a orașului Liège (13), în felul acesta "Albert a salvat, fără îndoială, întregul front occidental"(14). Chiar dacă este o interpretare subiectivă, ea are un fond real, deoarece rezistența neașteptată a Liège-ului (implicit a Belgiei), a dat timp francezilor și britanicilor să se pregătească de război (Anexa 5)

Pe 2 august 1914 trupele germane au invadat Luxemburgul, iar Germania a adresat Belgiei un ultimatum, prin care îl cerea acordul pentru utilizarea teritoriului Belgiei pentru a ataca Franța(15). Regele belgienilor, Albert I, la sfatul consiliului său, refuză însă ultimatumui. (16) După ce declarase război Rusiei și Franței, pe 3 august 1914, Germania invadă Belgia, pentru a pune în aplicare planul Schlieffen, iar pe 4 august 1914 îl declară război.

Pentru a-și onora tratatul cu Belgia, Imperiul Britanic declară război Germaniei la 4 august 1914, iar Corpul Expediționar Britanic(denumit BEF) este trimis în Franța și Belgia (17). Acești soldați din BEF (British Expeditionary Force) erau conduși, ironic, de generalul sir John French.

Regele Albert are 39 de ani, armata sa, 102 măraliere, câteva biplane Farman (cu o vitează maximă de zbor de 80 km/h), numite „zmeu înghețate". Mulți valoni și flamanzi

se prezintă la posturile de recrutare, dar armata belgiană are puține puști Mauser moderne, armata echipându-i în schimb cu arme „Gras", puști cu un singur foc, care au semănat teroarea în Madagascar... în 1870. Dar cea mai mare problemă era lipsa cailor; armata merge pe jos, ca pe vremea lui Napoleon... (18)

Un milion de germani invadă Belgia. Avansează câte 40 de km pe zi. Totuși, belgienii se luptă din greu. Din cei 300.000 de soldați belgieni ce au luat calea armelor, 38.000 dintre aceștia vor fi uciși. (19)

Nu toți belgienii doreau războiul... Socialiștii, avându-în frunte pe Emile Vandervelde, se declară a fi pacifisti, chiar și după invadarea țării. Deși POB-ul (Parti des Ouvriers Belges) era cel mai numeros partid la începutul veacului, ei nu avuseseră încă un cabinet. Vandervelde este numit atât secretar de stat, cât și președinte a celei de a Doua Internaționale. Chiar și în timpul carnavaliilor din tranșee, Vandervelde le cerea belgienilor să fie „buni, ca frați". Jean Jaures, ultimul mare pacifist, va fi asasinat pe 31 august 1914. Conform spuselor lui Vincent Genin, istoric la Universitatea din Liège, după ce ministrul Justiției, Henry Carton de Wiart, a semnat scrisoarea prin care Belgia refuza ultimatumul german, în Reich se spunea că „Belgienii vor face coadă pentru a ne vedea trecând". O gravă eroare de judecată... (20)

IV. Belgia la începutul conflictului

O excelentă analiză a strategiei de război adoptate de Belgia ne-o oferă Jean-Michel Sterkendies, doctorand în istorie și profesor la Școala Militară Regală din Bruxelles. Belgia s-a bazat, de-a lungul etapelor războiului, pe 5 obiective-cheie, geneza fiecăruia dintre aceste obiective găsindu-se în eșecul precedentului. (21)

Imediat după discursul regelui, prin care se anunță războiul cu Germania, belgienii s-au dus în număr mare către birourile de recrutare. Ca și restul țărilor beligerante, credeau că acest conflict se va sfârși până la Crăciun. Primul soldat belgian ucis la datorie a fost Antoine Fonck, 22 ani, cavaler, care a fost omorât de un ular german, pe 4 august, în localitatea Herve, faimoasă pentru brânzetură.

Albert a luat, prima dată, decizia logică de a-și plasa trupele în forturile din Liege și Namur. Belgia, fiind o țară lipsită de apărări naturale, risca să-și vadă armata măturată într-o singură săptămână... Așadar, forturile din orașele valone, mai ales titanul fort Loncin din Liege, au devenit pilonul apărării naționale. Recruti belgieni aveau o vorbă : „Dacă vei merge la război, roagă-i [pe superior] să te trimîtă la Loncin!”. Fortul, construit în 1888, rezistă primelor zile de război, dar pe 15 august, germanii au folosit arma lor secretă pentru a fărâmăta fortul, împreună cu toți cei 350 de apărători ai săi: Bertha cea Mare. (22)

Un episod dramatic al războiului a fost consemnat în atacul german asupra orașului Louvain, "prosper și pașnic de-a lungul mai multor veacuri, era cunoscut pentru minunatele sale biserici, casele vechi, o splendidă primărie în stil gotic și o faimoasă universitate, fondată la 1425.

Biblioteca Universității, aflată în vechea și remarcabilă Lakenhal, adăpostea peste 200 000 de volume", dar, " asemenea celei mai mari părți din teritoriul Belgiei, Louvain a avut ghinionul de a se afla exact pe ruta invaziei germane în Franța în timpul Marei Război" (23). Astfel că, " la sfârșitul lunii august a anului 1914, pe când mirosul de fum se răspândea în aer, flăcările care înghițiseră orașul Louvain se puteau vedea de la kilometri distanță. O mare parte a localității, inclusiv minunata sa bibliotecă, fusese distrusă , iar locuitorii săi, disperați, se străduiau să părăsească așezarea, îndreptându-se spre zonele rurale, cărând după ei cât puteau din agoniseala de o viață, într-o imagine care avea să devină mult prea familiară în lumea secolului al XX-lea."(24)

Astfel, orașul Louvain a devenit " un simbol al distrugerii lipsite de sens, al răului pe care europenii l-au provocat singuri, devastând o regiune care fusese cea mai prosperă și mai puternică din lume, al urii iraționale și de nestăvilit între popoare care aveau atât de multe în comun."(25)

Un alt simbol al Belgiei era orașul Anvers.Încă din

1830, portul Anvers reprezenta o ultimă redută a armatei. Anglia, aliatul cel mai de încredere al Belgiei, se afla relativ aproape de port. De aceea, Leopold I a construit niște adăposturi pentru guvern și soldați, pentru ca țara să reziste, până la momentul sosirii garanților neutralității.

La sfârșitul lui august 1914, Valonia este cucerită aproape în totalitate. Porturile sale sunt distruse, iar armata belgiană se retrage spre Anvers. Aceasta este a doua etapă a strategiei. Odată re-echipați cu arme moderne (puști Lebel franțuzești) și odihniți, soldaților li se ordonă, de 2 ori, să atace inamicul, de fiecare dată în apropiere de Malines. Aceste atacuri își îndeplinesc scopul, acela de a obliga nemții să mobiliizeze trupe în acel sector, ușurând astfel lupta francezilor care, văzând situația tragică din Belgia, au lansat o ofensivă în Valonia ocupată (Bătălia Frontierelor). Bilanțul se ridică, după nici o lună de război, la 8000 de morți și mulți alți răniți în tabără belgiană.

Brabantul devine, deodată, un câmp împresurat de tranșee. Anversul, cel mai mare oraș belgian, va rezista până pe 28 septembrie. Obuzele de 420 de mm, trase de Bertha cea Mare, bolile, și lipsa muniției sunt factorii care fac ca, pe 6 octombrie, ordinul de retragere spre mare să fie dat. Retragându-se din nou, demoralizați, însotiti de refugiați, soldații belgieni ajung la Westhoek, cea mai vestică regiune din țară. Belgienii își construiesc tranșee pe malul râului Yser. În analele primului război Mondial, termenul Bătălia de pe Ypres desemnează, de fapt, o serie de confruntări de pe frontul de vest, mai precis din Flandra apuseană, soldate cu grele pierderi umane și materiale. Astfel, luptele s-au purtat aici în următoarele intervale: 18 octombrie (conform lui Philippe Beke) sau 19 octombrie (conform lui Doru Dumitrescu) (27) și până la 22 noiembrie 1914, 22 aprilie-15 mai 1915, 31 iulie-6 noiembrie 1917, 9-29 aprilie 1918 (Bătălia Florii de Crin), 28 septembrie-2 octombrie 1918 (28). În urma evenimentelor tragice de la sfârșitul lunii octombrie 1914, numeroși soldați belgieni, răniți, au fost duși la spitalele din Calais, la 60 de Km de râul Yser, unde, la inițiativa reginei Belgiei, Elisabeta, a fost creat un spital pe malul mării, în cel mai mare hotel din De Panne. Regina oferea ajutor acestui spital, "în calitate de asistentă, fiind numită de către soldați "Regina Spitalului". Aceasta era finanțat de fondurile de caritate americane, banii fiind strânși din rândul emigranților din comunitatea belgiană stabilită în SUA și nu numai. Belgia era văzută dincolo de Oceanul Atlantic precum o țară curajoasă și putea astfel conta pe generozitatea multor americani. Donațiile au fost stimulate de publicații precum Cum Europa a fost salvată de Belgia (1915) și Atrocitățile germanilor (1918) (29).

În a doua bătălie de la Ypres (22 aprilie-15 mai 1915) germanii au utilizat pentru prima dată gaze toxice pe frontul de vest, împotriva militarii canadieni, britanici și francezi. (...) Gazul folosit la Ypres a fost clorul. (...) Curând, soldații aliați au început să se plângă de dureri cumplite în piept și de senzația de arsură în gât, mulți sfârșind asfixiați."(30) Ambasadorul Beke opinează că "în aprilie 1915 frontul de la Ypres a fost afectat de utilizarea gazului toxic, cunoscut și sub numele de gaz muștar sau iperită, folosit de armata germană ca armă de atac."(31) (Anexa 6)

Astfel, 95 la sută din țară este ocupată. Bruxelles-ul este cucerit pe 20 august. Francezii, de asemenea, sunt înfrânti umiliti în Bătălia Frontierelor. Parăse că planul Schlieffen va funcționa? Germania își va înfrângă inamicii? Totul este pierdut pentru Belgia și aliații săi? (32) Însă Belgia va rezista. Albert I, refuzând să-și părăsească soldații, ordonă ca ecluzele și barajele de pe Yser să fie deschise. Hendrik Geeraert, un marinări din Nieuport, va deschide, de asemenea, ecluzele care au căzut în mâinile nemților, devenind astfel un erou național și un simbol al rezistenței belgienilor din teritoriile ocupate. Germanii sunt astfel opririți: nu pot avansa prin țară inundată (33). Belgienii, prin deschiderea ecluzelor, au reușit ceea ce francezii și englezii nu vor reuși decât prin "miracolul de pe Marna", cu prețul a zeci de mii de morți. Au oprit armata germană. Aceștia, având în vedere aceste două evenimente cruciale, abandonează planul Schlieffen, fiind opririți la doar 40

de km de Paris. Se uită acum la von Falkenhayn, noul lor comandant.

Belgienii, la fel ca aliații lor, își construiesc tranșee. Ei își vor apăra ultima palmă de pământ rămasă liberă. În bătălia Yser-ului, armata obține o victorie decisivă asupra germanilor. Astfel, frontul îngheță. Albert I refuză să transfere conducerea armatei sale spre comandanțul armatelor aliate, mareșalul Joseph Joffre. În sectorul belgian al frontului, două localități aveau să suferă în mod deosebit, pe parcursul conflictului: Ypres și Passchendaele.

În timp ce frontul belgian, lung de 38 de km, se stabilizează, Albert refuză să-și părăsească țara. El transformă o vilă de pe malul mării Nordului într-un palat regal temporar. La fel ca regele Angliei, George al V-lea, regina Elisabeta a belgienilor încearcă să scape de acuzațiile că ar fi pro-germană (ea fiind originară din Bavaria). Albert, care era deja popular înainte de război (fiind considerat o gură de aer proaspăt după rușinoasa conducere a lui Leopold al II-lea), datorită efortului continuu de a-și trata soldații ca pe egalii săi, va fi adorat după eliberarea țării. "Regele-Cavaler" era un adevarat tată, care nu mergea pe alte căi, decât pe cea dreaptă. (34)

Charles de Broqueville va fi, totuși, cel ce va lega regele de restul guvernului, aflat în Le Havre (Franța). Totuși, acest ministru de război îl va critica vehement pe rege, iar în aprilie 1918, este demis, datorită faptului că spunea că regele nu se implică destul în război... soldații erau de altă părere. În timp ce ceilalți membri ai Antantei erau masacrați la Verdun și Somme, regele dorește să nu irosească viețile belgienilor în așa-numitele "mari ofensive". De altfel, îl explică fiul său, viitorul rege Leopold III, că "armata nu e o entitate abstractă". De aceea, soldații săi îl iubeau, la fel ca și toți belgienii, indiferent de orientare politică sau etnică. (35) Totuși, de-a lungul conflictului, pe rege îl obseda o întrebare: "Voi fi bine primit la întoarcere?". Nu avea habar despre cât de mult îl iubeau supușii săi, până și cei din teritoriile ocupate. (36)

IV. Viața sub ocupația germană

Cei aflați sub ocupația germană trăiau sub o tortură zilnică, din toate punctele de vedere. Încă de la începutul conflictului, germanii au declarat ceea ce se va numi "Violul Belgiei". Primele orașe direct afectate sunt Visé, Tamines, Andenne, Aarschot, Dinant, Louvain și Termonde. Dinant-ul este cel mai grav afectat dintre "orașele-martir". Pe 23 august 1914, armatele Kaiser-ului au împușcat 874 de civili, iar multe cartiere ale orașului au fost arse. 410 dintre cetățenii Dinant-ului au fost deportați în Germania.

Un caz special al crimelor din timpul "Violului" a fost primarul Aerschot-ului: Jozef Tielemans. El, împreună cu fiul său au fost execuțiați, sub pretextul că ar fi ucis un colonel neamț. Germanii au justificat toate aceste masacre, spunând că îl vănuau pe "franktireurs": acei cetățeni care se opuneau cu o rezistență armată. (37)

Mai mult de 5000 de civili au fost astfel uciși, iar zeci de orașe și sate au fost incendiate. Germanii rechiziționau totul: mâncare, apă, cai... Dacă până în 1917 situația era și așa grea, din acel an, ea a devenit catastrofală. În perioada 1917-1918, 80 % din veniturile unei familii belgiene aflate sub ocupație era dat pe puțina mâncare disponibilă: fructe, legume, pâine... în cantități foarte mici! (38) Chiar și după încheierea armistițiului, situația era grea: 120 000 de hectare de pământ au devenit inutilizabile (în special în Flandra), iar fermele de animale sunt decimate. Viața belgienilor nu avea să se întoarcă în totalitate la normal decât în anii '20. (39) Dar atunci, nutriționiștii erau îngrijorați, pentru că belgienii mâncau prea multă pâine albă și carne. "Ca și cum vroiau să compenseze"... (40)

"Rezistența belgiană a avut un rol major în ceea ce privește logistică: peste 10.000 de oameni erau serios implicați în rezistență din Belgia și nordul Franței. Totuși, fenomenul acesta era mult mai limitat decât rezistența din cel de Al Doilea Război Mondial" (după afirmația lui Emmanuel Debruyne de la Université Catholique de Liege). Rolul rezistenței, deci, a fost în principal unul logistic. Observa-

varea mișcărilor diviziilor inamice, ajutorarea celor ce doreau să treacă în Olanda neutră (în principal, aceștia erau prizonierii de război) și, prin mesageri clandestini, transportul scrisorilor către soldații de pe front, treceau toate sub jurisdicția rezistenței.

Una dintre cele mai proeminente figuri ale rezistenței din Belgia a fost Edith Cavell. Ea a deschis o școală de infirmiere în Bruxelles în 1907. A ajutat peste 200 de soldați britanici să-și regăsească unitățile. Pentru aceasta, a fost executată pe 12 octombrie 1915. După uciderea ei, armata germană a fost aspru criticată pentru că "nu respectă nimic, nici măcar femeile". (41) Alte figuri importante din rezistență au fost sergentul Oscar Wagner, care recruta agenții ce se infiltrau în teritoriul ocupat, sau Joseph Lefebvre, care a organizat "Cuvântul Soldatului". Aceasta era rețeaua poștală clandestină a soldaților. Jules Beaujot, de asemenea, a fost cel ce a observat căile ferate din Belgia. (42)

Poate cea mai mare influență din Belgia ocupată a avut-o arhiepiscopul din Malines: cardinalul Mercier. Scrisoarea sa, intitulată "Patriotisme et Endurance" a avut un succes răsunător în ridicarea moralului belgienilor aflați sub ocupație. Belgia, o țară predominant catolică, a avut o mare încredere în puterea lui Dumnezeu pentru a-i proteja. Până și papa Benedict al XV-lea a declarat că combatanții săi favoriți erau "Belgia și Austro-Ungaria" (Anette Becker). Într-o tușă de ironie tipic războiului, Bruxelles-ul a devenit capitala prostituției din Europa. Von Bissing, guvernatorul german al Belgiei ocupate, se luptă atât cu Mercier, cât și cu prostituatele Bruxelles-ene, care răspândea bolii venerice printre ofițerii de rang superior germani.

Pe parcursul conflictului, 9 milioane de oameni au murit și peste 23 de milioane au fost răniți. Belgia a fost în vîrful progreselor medicinii. Înainte de 1914, efectivul medical al armatei era de 5 ambulanțe, 2 mașini ale farmaciei, și o furgonetă-spital. O relatare remarcabilă ne-o prezintă Jeanne de Launoy, în lucrarea ei, "Infirmières de guerre en service commandé" (Desclée de Brouwer): Primele grefe și transfuzii medicale de urgență vor avea loc pe frontul din Belgia, în hotelul L'Océan din La Panne, transformat în spital de campanie. Acestea au fost ordonate de către dr. Antoine Depage, șeful cadrelor medicale militare. Deși el a revoluționalizat medicina militară modernă, numele său se leagă astăzi doar de o clinică privată din Bruxelles, de pe bulevardul Henri Jaspar.

Multe alte evenimente mai mult sau mai puțin obișnuite au avut loc în Belgia ocupată. De la cei 2 soldați (Camille Muller și Alfred Richy) francezi „pierduți” în podul unei case (împotriva de 4 ani, pe totă durata conflictului), până la utilizarea porturilor de la Marea Nordului de către U-boot-urile, toate aceste evenimente acestea au rămas în istoria țării. (43)

V. Belgia în anii 1917-1918

Tocmai pentru a evita pericolul submarinelor germane, englezii au atacat în iunie 1917 împrejurimile orașului Ypres, alături de canadieni. "Whipers", după cum numea ei acest oraș, Orașul era deja celebru, pentru că, pe 22 aprilie 1915, trupele franco-algeriene, staționate în Ypres, au fost decimate de un atac cu yperită (1,1,2-dicloroetilsulfură). Lipsiți de orice formă de apărare, francezii și algerienii au suferit din plin efectele armei chimice: arsuri ale pielii, orbire temporară și umplerea plămânilor cu lichid. Moartea survineea prin pneumonie. Un rănit celebru al "gazului-muștar" a fost un Tânăr caporal austriac ce lupta în Flandra, servind în armata germană: Adolf Hitler.

Passendale sau Paschendaele, a rămas în istorie ca "Verdunul britanic", datorită condițiilor înfiorătoare în care luptau englezii: bombardamentele engleze, împreună cu ploile torrentiale, au transformat locul într-o baie de nămol. (44) În timpul bătăliei pentru Messines din 7 iunie 1917, englezii au detonat peste un milion de tone de explozibili. Explosiile se auzeau până la Paris și Londra. „Piscina Păcii” este un lac de 12 m adâncime, creat dintr-un crater al unei explozii al unei mine de 40 de tone. (45) (Anexa 7)

Belgia s-a implicat în luptele Antantei și prin coloniile sale. Congo devenise oficial o colonie belgiană în 1908. Totuși, Leopold II era practic proprietarul "Statului Liber Congo" încă de când l-a trimis pe Henry Morton Stanley. Oficial, Belgia a refuzat să-și folosească trupele coloniale în războiul din Europa. Totuși, 32 de congolezi au luptat în tranșee, 11 dintre ei pierind în lupte. Cel mai cunoscut dintre ei a fost Honore Kuku. După ce ofițerii săi superiori au fost uciși în luptă, el a povestit unui ofițer ce să-l întâmplă. Acesta nu l-a crezut, aşa că a fost trimis să recuperere din No Man's Land chipiurile ofițerilor morți... ceea ce a și făcut. (46) Conform lui Griet Brossens, istoric de la Institut des Veterans, ea "nu găsea diferență de comportament dintre albi și negri din tranșee. Nămolul din Yser le dădea fiecărui om aceeași culoare nămoloașă a pielii...". Congo în sine devine un front al războiului din Africa. Belgienii vor înfrângă germanii din Tabora, pe 19 septembrie 1916. Charles Tombeur, comandanțul lor, va deveni "Baronul de Tabora", iar Rwanda și o parte a Ugandei devin posesiuni belgiene. Forța publică congoleză, formată din 15.000 de oameni, se va lupta cu legendarul "Löwe von Afrika", generalul Paul Leetow-Vorbeck. (47)

O epopee mai puțin cunoscută al armatei belgiene este expediția celor 10 auto-blindate în Rusia. Debarcând în Arhangelsk, belgienii se vor lupta în Galicia. Totuși, proasta coordonare a materialelor de război face ca autoblindatele să devină inutile după toamna lui 1916. Marcel Thiry, unul dintre membrii expediției, va fi martor la înconjurul lumii făcut de echipajele acestor auto-blindate. Datorită izbucnirii revoluției ruse, echipajele au utilizat transsiberianul pentru a ajunge la Vladivostok. După 33 de luni, vor ajunge din nou acasă, unde vor gusta victoria de pe 11 noiembrie. (48)

VI. Belgia și sfârșitul conflictului

Odată cu străpungerea liniei Hindenburg din 1918, armata belgiană a lansat o serie de ofensive. Germanii, demoralizați și prost conduși, sunt puși pe fugă de ostașii belgieni, deveniți după patru ani de conflict veterani. Albert este fericit că baia de sânge a luat sfârșit, dar totuși a rămas dezamăgit de faptul că aliații, prin semnarea armistițiului de pe 11 noiembrie, "i-au furat victoria", armata belgiană neavând timp, astfel, să elibereze prin puterea armelor Bruxelles-ul. Regele este primit cu adulație în capitală, complet invers de ceea ce se aștepta.

Albert se întâlnește la Conferința de Pace de la Paris cu conducătorii statelor învingătoare. Regele îi sfătuiește pe aceștia să nu ia măsuri prea dure împotriva Germaniei, deoarece se temea de eventuala dorință de revanșă a acestora. Belgia va primi o parte din reparațiile de război, niște teritoriu în estul provinciei Liège, Uganda și Rwanda colonii. Albert a dorit să refacă economia belgiană utilizând reparațiile de război, să revizuiască tratatul depășit din 1839, să se creeze un stat-tampon la est de Rin și să se apropie de Luxemburg, pentru o eventuală unificare.

Albert își va mai conduce țara până pe 17 februarie 1934, data morții sale. Alpinist pasionat, un accident i-a curmat viața în timp ce escalada o pantă în localitatea Marche-les-Dames. Moarta sa a întristat puternic Belgia care astfel și-a pierdut "super-eroul" din anii Marei Război. Țara pe care a lăsat-o în urmă regele a devenit din ce în ce mai prosperă și unită, în ciuda unor triste evenimente, cum ar fi cel de al Doilea Război Mondial și "Chestiunea regală" care i-a urmat.

VI. Câteva concluzii

Astăzi, Belgia, condusă de străneputul lui Albert, Philippe I, este o țară puternic dezvoltată economic, iar Bruxelles-ul a devenit capitala de facto al Uniunii Europene. Belgienii se uită cu mândrie în trecutul lor și cu speranță la viitor, ținând minte că "L'Union fait la force". Primul Război Mondial a fost cel mai devastator eveniment istoric pentru mica țară. Departe de una dintre patriile mele, vreau să-i cunosc și să-i prețuiesc istoria, după cum o fac și cu istoria românilor și, cu Istoria, în general. (Anexa 8) "Pardonnez vos ennemis, mais ne les oubliez pas!"

Note

- (1) Laurentiu Vlad, Pe urmele "Belgiei Orientalului". România la expozițiile universale sau internaționale de la Anvers, Bruxelles, Liege și Gand (1894-1935), Editura Nemira, București, 2004, p.74. A se vedea și La Roumanie "La Belgique de l'Orient". Fragmente din istoria unui stereotip (mijlocul veacului al XIX-lea-primele două decenii ale secolului al XX-lea), în Philippe Beke (coordonator), România și Belgia, dinamica relațiilor politico-diplomatice,economice și culturale în perioada formării și consolidării statului-națiune, între 1838 și 1916 , Editor Ambasada Belgiei la București, Bruxelles-București, 2013, vol.1,p.73
- (2) Guido Peeters, La Belgique, une Terre, des Hommes, une Histoire , Reader's Digest, Elsevier, 1980, p. 11
- (3) La Grande Encyclopédie, volumul 3, Librairie Larousse, Paris, 1973, p. 1579
- (4) La Grande Encyclopédie, p.1580
- (5) Ibidem
- (6) Guido Peeters, op cit, p.
- (7) Ibidem
- (8) Ibidem
- (9) www.wikiwand.com/ro, accesat la data de 15 mai 2016
- (10) Pourquoi pas toute l'histoire de Belgique ?, Editura Pourquoi pas, Bruxelles, 1966,p.58
- (11) Margaret MacMillan, Războiul care a pus capăt păcii. Drumul spre 1914, Editura Trei, București, 2015, p.18
- (12) Pourquoi pas toute l'histoire de Belgique ?, Editura Pourquoi pas, Bruxelles, 1966,p.231
- (13) Ibidem,p.232
- (14) Ibidem
- (15) Doru Dumitrescu, Mihai Manea, Mirela Popescu, Mica Enciclopedia a Marelui Război (1914-1918), Editura Corint Educațional, București, 2014, p.175
- (16) Guido Peeters, op cit.,p.64-65
- (17) Doru Dumitrescu, op.cit.,p.176
- (18) Pourquoi pas toute l'histoire de Belgique... , passim
- (19) Vincent Delcorps, 50 mois qui vont transformer la Belgique, în " Le Vif L'Express Hors-série"..., 11 iulie 2014 Bruxelles, p. 8
- (20) Idem, Et le pacifisme socialiste échoua, în loc. cit. p. 19-20
- (21) Idem, La stratégie militaire belge, în loc. cit., p. 37
- (22) Ibidem,
- (23) Margaret MacMillan, op.cit., p.17-18
- (24) Ibidem,p.18
- (25) Ibidem, p.19-20
- (26) Philippe Beke, Belgia în Primul Război Mondial, o zonă de conflict pe patru ani, în România și Belgia în perioada interbelică. O interacțiune bilaterală de la Tratatul de la Versailles până în întunecării anii 1940, Ambasada Belgiei în România, Bruxelles-București, 2014, vol.2, p.13
- (27) Doru Dumitrescu, op. cit.p. 111
- (28) Ibidem
- (29) Philippe Beke, op. cit., p.13
- (30) Doru Dumitrescu, op.cit., p.111
- (31) Philippe Beke, op.cit., p.16
- (32) Guido Peeters , op cit., p. 66
- (33) http://nooitmeeroorlog.be/nl/hendrik-geeraert?nummer=2&parent=234%20, accesat la data de 13 Mai 2016
- (34) Vincent Delcorps, Albert, super-héros de '14-'18, în " Le Vif hors-série... ", Bruxelles, 11 iulie 2014, p.46
- (35) Ibidem, p. 48
- (36) Ibidem
- (37) Marc de Meyer, Misjoe Verleyen, La Belgique violée, în " Le Vif....", Bruxelles, 11 iulie 2014, p. 28
- (38) Vincent Delcorps, La faim s'installe, în loc.cit., p. 96-97
- (39) Ibidem
- (40) Simon Adams, La Première Guerre Mondiale, Editura Gallimard, Paris, 2002, p. 50
- (41) Vincent Delcorps, Les résistants, combattants oubliés, în " Le Vif Hors-série", 11 iulie 2014, Bruxelles, p. 101-102
- (42) Simon Adams, op.cit., p. 57
- (43) Vincent Delcorps, Le front des Congolais, în loc.cit ., p.56
- (44) Vincent Delcorps, Les résistants..., în " Le Vif Hors-série", 11 iulie 2014, Bruxelles, p. 101-102
- (45) Ibidem
- (46) Ibidem,
- (47) Ibidem
- (48) Ibidem, p. 60-61

Bibliografie

- Adams, Simon, La Première Guerre Mondiale, Editura Gallimard, Paris, 2002;
- Beke, Philippe, Belgia în Primul Război Mondial, o zonă de conflict pe patru ani, în România și Belgia în perioada interbelică. O interacțiune bilaterală de la Tratatul de la Versailles până în întunecării anii 1940, Ambasada Belgiei în România, Bruxelles-București, 2014, vol.2 ;
- Delcorps, Vincent, Albert, super-héros de 14-18 în Le Vif L' Express Hors-série, Bruxelles, 11 iulie 2014 ;
- Delcorps, Vincent, 50 mois qui vont transformer la Belgique, în " Le Vif L' Express Hors-série, Bruxelles, 11 iulie 2014 ;
- Idem, Et le pacifisme socialiste échoua, în loc. cit. ;
- Idem, La stratégie militaire belge, în loc. cit. ;
- Delcorps, Vincent La faim s'installe, în loc. cit. ;
- Delcorps, Vincent Les résistants, combattants oubliés, în " Le Vif Hors-série", Bruxelles ,11 iulie 2014;
- Dumitrescu, Doru , Manea , Mihai, Popescu, Mirela, Mica Enciclopedia a Marelui Război (1914-1918), Editura Corint Educațional, București, 2014;
- La Grande Encyclopédie, volumul 3, Librairie Larousse, Paris, 1973;

MacMillan, Margaret, Războiul care a pus capăt păcii. Drumul spre 1914, Editura Trei, București, 2015 ;

de Meyer, Marc, Verleyen, Misjoe , La Belgique violée, în " Le Vif....", Bruxelles, 11 iulie 2014 .

Peeters, Guido, La Belgique, une Terre, des Hommes, une Histoire , Reader's Digest, Elsevier ;

Pourquois pas toute l'histoire de Belgique ?, Editura Pourquois pas, Bruxelles, 1966 ;

Vlad, Laurentiu, Pe urmele "Belgiei Orientalului". România la expozițiile universale sau internaționale de la Anvers, Bruxelles, Liege și Gand (1894-1935),Editura Nemira, București,

2004,

Vlad, Laurentiu, La Roumanie-"La Belgique de l'Orient". Fragmente din istoria unui stereotip (mijlocul veacului al XIX-lea-primele două decenii ale secolului al XX-lea), în Philippe Beke (coordonator) , România și Belgia, dinamica relațiilor politico-diplomatice,economice și culturale în perioada formării și consolidării statului-națiune, între 1838 și 1916 , Editor Ambasada Belgiei la București, Bruxelles-București, 2013, vol.1, p.73

http://nooitmeeroorlog.be/nl/hendrik-geeraert?nummer=2&parent=234%20, accesat la data de 13 Mai 2016

w.w.w.wikiwand.com/ro, accesat la data de 15 mai 2016

ANEXA 1

Conacul Costișa înainte de renovare. Pictură de Dumitru Bezem (tablou din patrimoniul familiei)

Conacul Costișa după renovare.

Surse:

<http://monumenteneamt.ro/ansamblul-conacului-costișa-pascanu>

<http://enzymeresderivates.infoaliment.ro/clienti/poze/100+3603-info188.JPG>

Site-uri accesate la data de 20 mai 2016

ANEXA 2

Émile Verhaeren a fost un poet belgian, unul dintre fondatorii școlii simbolistice. S-a născut pe 21 mai 1855 la Saint-Amands, și a decedat pe 27 noiembrie 1916 la Rouen. Opera pe care am utilizat-o în eseul este "Ma chambre", poezie ce face parte din volumul "Les ailes rouges de la guerre".

Cameră mea, care dă spre vântul de Nord, e închisă, solitară

E închisă și solitară

De la război;

Totuși

lată vântul

Care vine și trece și care se oprește și iarăși trece

Cu cortegiul de muribunzi și de morți

Prin luptele care au cutremurat pământul.

Ma chambre est close au vent du Nord,

Elle est close et solitaire,

Depuis la guerre ;

Pourtant

Voici le vent

Quivent et passe et quis'arrête et passeencore

Avec le défilé des mourants et des morts

À travers les combats qu'ont fait trembler la terre.

Sursă: https://en.wikipedia.org/wiki/Emile_Verhaeren, accesat la data de 18 mai 2016

ANEXA 3

Reproducere din Philippe Beke (coordonator) , România și Belgia, dinamica relațiilor politico-diplomatice, economice și culturale în perioada formării și consolidării statului-națiune, între 1838 și 1916 , Editor Ambasada Belgiei la București, Bruxelles-București, 2013, vol.2, pagina 13

ANEXA 4

Portretul regelui Albert I, purtând faimoasa sa cască "Adrien"

sursă: https://c1.staticflickr.com/3/2918/13936421505_7db058ba17_b.jpg

site accesat la data de 18 mai 2016

Mama regelui Albert, Maria de Hohenzollern

sursă: http://www.raftulcuidei.ro/wp-content/uploads/2014/01/Maria_Luise_von_Hohenzollern-Sigmaringen.jpg

site accesat la data de 18 mai 2016

ANEXA 5

Lîege-ul arzând, fortul Loncin cucerit

sursă: http://i14.servimg.com/u/f14/17/85/94/04/liege_14.jpg

site accesat la data de 2 mai 2016

ANEXA 6

Bătălia pentru Ypres

Sursă: <http://www.museedelaguerre.ca/premiereguerremondiale/wp-content/mcme-up-loads/2014/07/19710261-01611.jpg>

site accesat la data de 2 mai 2016

ANEXA 7

Brancaieri canadieni în noroi

Sursă: <http://www.lesignets.com/signetsdiane/calendrier/images/nov/7/Passchendaele.jpg>

site accesat la data de 2 mai 2016

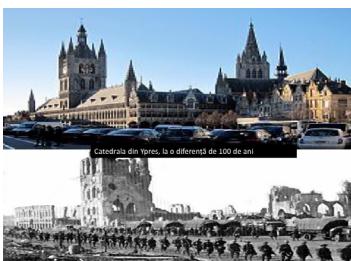
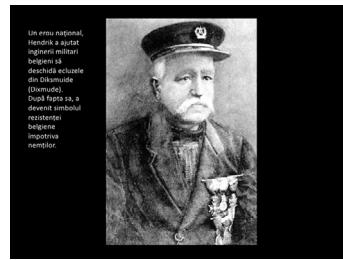
Această lucrare a fost distinsă cu premiul I la
Sesiunea Națională de Referate și Comunicări la
Istorie pentru elevii de liceu

Galați, iulie 2016.

Autor

Vanhaeren Sebastien Gerard, clasa a XII-a B,
Colegiul Național "Petru Rareș", Piatra-Neamț
Profesor coordonator: Drexler Dorina

Prezentarea Lucrării în cadrul Sesiunii Naționale de Referate și Comunicări la Istorie

III. Familia regală în război

IV. Eliberarea

IV. Eliberarea

IV. Eliberarea

MOŞUL GHEORGHE LAZĂR

■ UN SFÂNT AL ZILELOR NOASTRE ■

Originar din satul transilvănean Sugag, Moșul Gheorghe Lazăr s-a născut în 1846, într-o familie de oameni muncitori. Părinții l-au căsătorit la vîrsta de 24 de ani, Dumnezeu dăruindu-i o familie cu cinci copii. Îndeletnicirea lui era creșterea vitelor.

În familie ducea o viață creștinească aleasă, în muncă cinstită, în post și milostenie. Citea Psalmirea zilnic iar noaptea se ruga în gradină. Chipul său era totdeauna senin, în pofida numeroaselor griji și nevoi materiale pe care le presupune viața de familie.

Dorind să se „închine la locul unde au stat picioarele Lui” (Ps. 131), în 1884, a hotărât împreună cu alți țărani să meargă în pelerinaj în Tara Sfântă. A luat cu sine Sfânta Evanghelie și Psalmirea și a mers pe jos pană la Constanța. De aici și-a continuat călătoria cu vaporul. Se ruga necontent și dormea numai două ore. Perioada șederii sale la Locurile Sfinte a fost de un an. Aici a cunoscut un pustnic care i-a spus acestuia să nu se călugărească, ci să meargă postind și rugându-se prin lume pentru redeșteptarea creștinilor la credință. Înainte de a-și asuma aceasta chemare la a-L mărturisi pe Hristos în lume, Moșul Gheorghe Lazăr s-a retras timp de 40 de zile în desert unde a înfruntat grele ispite. Tot acum a hotărât să nu-și mai acopere capul și să meargă desculț până la sfârșitul vieții sale.

La întoarcere, Gheorghe s-a nevoit vreme de un an și jumătate în Muntele Athos, acest pelerinaj aducându-l tot mai aproape de Dumnezeu. Înțors acasă, a mai trăit în familie până în 1890, când și-a așezat copiii în rânduială și s-a retras ca un pelerin spre mănăstirile Moldovei.

Tot restul vieții a fost pelerin, mergând cu picioarele goale și capul descoperit, cu Psalmirea în mâna, pentru a se încrina la sfintele locașuri din tară. Era cunoscut părinților și toți îl primeau cu dragoste. Stătea pană la o săptămână în fiecare lăcaș, păzind neschimbătă buna lui rânduială și zăbovind în vorbiri duhovnicești cu părinții călugări. Mănăstirile cele mai iubite Moșului Gheorghe erau: Bistrița, Neamț, Sihăstria, Sihla, Agapia, Văratec și Nechit.

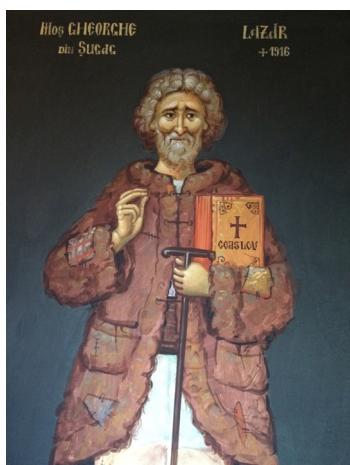
Din 1895 î s-a dat o chilie în turnul Bisericii Sfântul Ioan din Piatra Neamț unde avea să trăiască vreme de 21 de ani. Noaptea se ruga (cunoștea Psalmirea pe de rost și multe alte rugăciuni ale Bisericii) în timp ce ziua străbătea străzile orașului, fiind urmat de copii și de oamenii care îi cereau sfat duhovnicesc. Din banii pe care îi primea ca milostenie, cumpăra pâine de la o brutărie din oraș, pe care o oferea săracilor. Îi pomenea în rugăciuni pe toți cei care îi făcuseră un dar.

La 15 august 1916 s-a săvârșit în chilia lui, fiind înmormântat în cimitirul orașului.

În vara anului 1934, Protosinghelul Damaschin Trofin, ucenicul său, fiind stareț la Mănăstirea Rașca-Suceava, a voit să ducă osemintele Moșului Gheorghe Lazăr la Rașca. Astfel, așezându-le într-un sicriu, le-a pus în căruță și a pornit spre Târgu Neamț. La drumul spre Văratec, însă, caii s-au oprit și n-au voit nicidcum să meargă mai departe. Zadarnic încerca părintele Damaschin să-i pornească

din loc. Apoi fără veste, caii au pornit în galop spre Vâratever și nu s-au oprit decât în fața mănăstirii.

Înțelegând starețul că aceasta este voia fericitelui bătrân Gheorghe Lazar, i-a făcut prohodul în biserică, împreună cu tot soborul maicilor, iar osemintele le-a aşezat în gropniță, sub altar, unde se află pană în prezent.

Fapte și cuvinte de învățătură ale Moșului Gheorghe Lazăr

Moșul Gheorghe Lazăr, zicea:

– Drăguță, să nu te gândești decât la iad și la moarte. Să nu te gândești la nimica, decât să fie moartea și iadul. Că dacă te gândești la iad, nu ajungi în iad.

Alta dată moș Gheorghe s-a urcat în tren la Pașcani să meargă la Roman, dar nu avea bilet. Controlorul i-a spus:– Moșule, dacă n-ai bilet, la prima stație te dai jos din tren! Bătrânul rostea în taină Psalmirea pe care o știa din tinerețe pe de rost. Iar oamenii din tren rugau pe controlor să-l lase, că este om cu viață sfântă. Însă, la prima stație, l-a coborât din tren, iar bătrânul a plecat pe jos pe lângă calea ferată, zicând:

– Drăguță, rămâneți aici cu Dumnezeu și cu Măicuța Domnului! După puțin timp, mecanicii au văzut că trenul nu mai pornește, și nu știau de ce!

Atunci oamenii au înțeles că din cauza bătrânlui, care a fost dat jos, nu mai pornește trenul. Auzind controlorul, imediat a plecat pe jos după el, l-a urcat în tren și a pornit locomotiva.

A venit odată Moș Gheorghe la iarmaroc în Târgul Neamț într-o lună și l-au suit oamenii într-o căruță să țină predică. Nu a mai vândut nimeni în ziua aceea. Ținând predica acolo și învățând oamenii, tot iarmarocul a venit la Moșul Gheorghe. Și s-a întâmplat atunci ca o evreică Tânără nu putea naște, era prima dată, când trebuia să nască primul copil, și era gata să moară. Au venit o mulțime de doctori, zicea că nu mai poate, moare. Nu mai putea nici răcni și zicea că moare. Au venit evreii la Moșul Gheorghe:

- Moșu' Gheorghe, noi suntem evrei.
- Dar drăguța, ce ai?

– Moare fata noastră. Hai la noi că gata, doctorul a spus ca nu mai are ce face, moare fata noastră.

– Drăguță, lasă să termin predica.

– Moșu' Gheorghe, acum moare chiar acum moare.

– Nu moare până nu vin eu. Și au stat și au așteptat până a terminat predica, apoi s-a luat un cârd de evrei după el. Zice:

– Dar vă botezați?

– Toți ne botezăm dacă trăiește fata, că numai pe aceea o avem. Boierul era bogat, om voinic. Când au ajuns acolo, un cârd de evrei pe lângă ea, ea era mai moartă, nu mai putea, gata, stăteau pe lângă dânsa. Dar Moșul Gheorghe, când a deschis ușa, a strigat:

– Hai, deschide-te cu Dumnezeu și cu Maica Domnului. Tot atunci a și născut. A venit și i-a făcut cruce pe cap și a spus:

– Să fie al lui Hristos.

– Și s-a făcut sănătoasă și s-a botezat și ea și copilul și i-a pus numele Gheorghe, după Moșul Gheorghe. S-au botezat atunci 5-6 familii de evrei în Târgu Neamț.

Și când îl vedea pe Moșul Gheorghe:– Moșu' Gheorghe, hai să te încălzești olecuță. Unul dintre ei era brutar și știu că se trage jăratul de la pâine în față. Moșul Gheorghe era cu picioarele înghețate, că mergea prin ger

– Moșu' Gheorghe, ai să mori de frig! Hai să te încălzești oleacă. S-a dus acolo:

– Drăguță, ia da un scaun! Jăratecul era de o palmă și a pus picioarele pe jăratec desculț.

– Vai, Moșu' Gheorghe, arzi!

– Lasă, drăguță, să se încălzească. A ieșit apa din picioarele lui și a stins focul. Și ziceau evreii:

– La Moșul Gheorghe nici gerul, nici focul nu au ce-i face.

Cea mai înaltă rugăciune a bătrânlui era cea de noapte, pe care o făcea în biserică. Timp de peste 30 de ani nu a lipsit niciodată noaptea de la biserică. Întra la ora 11 înainte de miezul nopții și ieșea dimineață, între orele patru-cinci. Oriunde înnopta, în orașe, prin sate sau pe la mănăstiri, păstra cu sfîntenie această rânduiala. Aceasta era rugăciunea de foc a bătrânlui Gheorghe Lazar, pe care o săvârșea în taină, neștiut de oameni.

**Autor
prof. Mihaela Dunăre**

O PROBLEMĂ, MAI MULTE SOLUȚII...

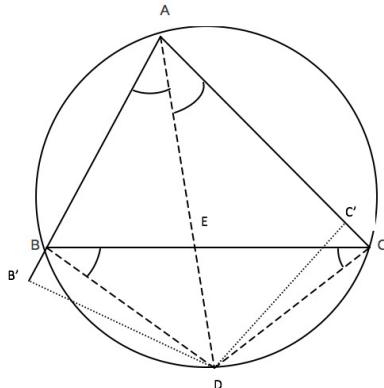
MATEMATICĂ

Problema:

Fie D punctul de intersecție a bisectoarei interioare din A a triunghiului ABC cu cercul circumscris acestuia. Demonstrați că $AD \geq \frac{AB+AC}{2}$. (*)

Autor

prof. Vaculik Livia-Anemarie

Soluția 1

Se folosește teorema sinusurilor.

$$AC = 2R\sin B, AB = 2R\sin C \Rightarrow \frac{AB+AC}{2} = R \cdot 2\sin \frac{B+C}{2} \cdot \cos \frac{B-C}{2} \leq 2R\cos \frac{B-C}{2}.$$

$$AD = 2R\sin(\widehat{ABD}) = 2R\sin(\widehat{ACD}) \Rightarrow AD = \frac{1}{2}(AD + AD) = \frac{1}{2} \cdot 2R \cdot 2\sin 90^\circ \cdot \cos \frac{\widehat{ABD}-\widehat{ACD}}{2} = 2R\cos \frac{B-C}{2}.$$

Obținem relația (*).

Soluția 2

Se folosește teorema cosinusului.

Deoarece arcele BD și DC sunt congruente, rezultă că $[BD] \equiv [DC]$. Deci $BD^2 = DC^2$ și din teorema cosinusului obținem:

$$\begin{aligned} AD^2 + AB^2 - 2AD \cdot AB \cdot \cos \frac{A}{2} &= AD^2 + AC^2 - 2AD \cdot AC \cdot \cos \frac{A}{2} \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow AB^2 - AC^2 &= 2AD(AB - AC) \cos \frac{A}{2}. \quad (1) \end{aligned}$$

Dacă $AB = AC$ relația (1) este adevărată și, evident, relația (*) devine $AD \geq AB$ și este adevărată, AD fiind diametrul cercului și AB o coardă în cerc.

Dacă $AB \neq AC$ relația (1) devine $AB + AC = 2AD\cos \frac{A}{2} \leq 2AD$ de unde se deduce relația (*).

Soluția 3

Se folosește teorema lui Ptolemeu în patrulaterul inscriptibil ABDC și obținem:

$$AD \cdot BC = AB \cdot DC + AC \cdot BD.$$

Cum $BD = DC$ și, în triunghiul BCD avem $BD + DC \geq BC$, se obține:

$$AD = \frac{(AB+AC)BD}{BC} = \frac{(AB+AC)(BD+DC)}{2BC} \geq \frac{AB+AC}{2}.$$

Soluția 4

Fie $B' = pr_{AB}D, C' = pr_{AC}D$. Cum patrulaterul ABDC este inscriptibil ($\widehat{B'BD} \equiv \widehat{C'CD}$) și $[BD] \equiv [DC]$ deducem că triunghiurile $\Delta B'BD$ și $\Delta C'CD$ sunt congruente (CU). Rezultă că $BB' = CC'$. Deducem:

$$AB + AC = AB' + AC' \leq 2AD,$$

($[AB']$ și $[AC']$ fiind catete în triunghiuri dreptunghice cu ipotenuza comună $[AD]$), de unde rezultă relația (*).

Soluția 5

Se folosește teorema bisectoarei:

$$\frac{AC}{AB} = \frac{CE}{EB} \Rightarrow \frac{AC+AB}{AB} = \frac{BC}{EB} \Rightarrow AB + AC = \frac{AB \cdot BC}{EB}$$

$$\Delta ABE \sim \Delta ADC \Rightarrow \frac{AB}{AD} = \frac{BE}{DC} \Rightarrow \frac{AB}{BE} = \frac{AD}{DC}$$

$$\text{Rezultă că } AB + AC = \frac{AD \cdot BC}{DC} \leq 2AD \text{ (deoarece în } \Delta BDC: BC \leq BD + DC = 2DC).$$

Soluția 5

Se folosește teorema bisectoarei:

$$\frac{AC}{AB} = \frac{CE}{EB} \Rightarrow \frac{AC+AB}{AB} = \frac{BC}{EB} \Rightarrow AB + AC = \frac{AB \cdot BC}{EB}$$

$$\Delta ABE \sim \Delta ADC \Rightarrow \frac{AB}{AD} = \frac{BE}{DC} \Rightarrow \frac{AB}{AD} = \frac{AD}{DC}$$

Rezultă că $AB + AC = \frac{AD \cdot BC}{DC} \leq 2AD$ (deoarece în ΔBDC : $BC \leq BD + DC = 2DC$).

Soluția 6

Demonstrăm că prin micșorarea unghiului \widehat{BAC} , dar cu păstrarea bisectoarei (AD, suma $AB + AC$ crește).

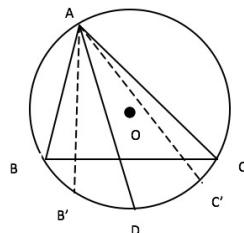
Dacă $m(\widehat{BAC}) = 0^\circ \Rightarrow B = D = C \Rightarrow AB + AC = 2AD$

Fie $B'AC'$ unghiul micșorat, cu bisectoarea (AD comună cu cea a lui \widehat{BAC}). Demonstrăm că $AB + AC \leq AB' + AC'$ (2)

Aveam următoarele cazuri:

a) $O \in \text{Int}(\widehat{B'AC'})$

$AB \leq AB', AC \leq AC' \Rightarrow$ relația (2)

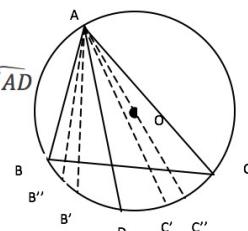
b) $O \in \text{Int}(\widehat{BAB'})$ sau $O \in \text{Int}(\widehat{CAC'})$

Fie $C'' = AO \cap \mathcal{C}(O, R)$, $B'' \in \mathcal{C}(O, R)$, astfel încât $\widehat{B''AD} \equiv \widehat{C''AD}$

Conform a) avem $AB + AC \leq AB'' + AC''$

Conform c) avem $AB'' + AC'' \leq AB' + AC'$

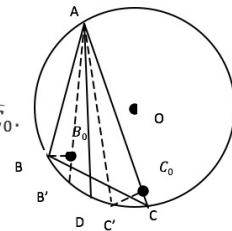
Deducem repede relația (2).

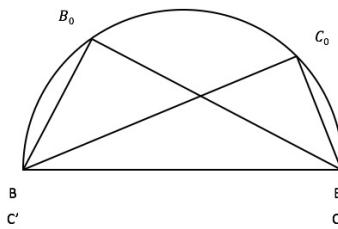
c) $O \in \text{Ext}(\widehat{BAC})$

Fie $B_0 \in (AB')$ astfel ca $AB = AB_0$ și $C_0 \in AC$ astfel ca $AC' = AC_0$.

Aveam $AB' < AC$ și cum $BB' = CC'$, rezultă că $\widehat{ABB'} > \widehat{ACC'}$ și cum triunghiurile ABB_0 și ACC_0 sunt isoscele, obținem că $\widehat{B'BB_0} > \widehat{CC'C_0}$.

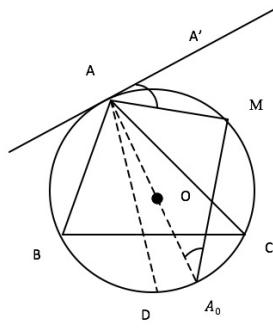

Atunci triunghiurile B'_BB_0 și CC'_C_0 pot fi înscrise într-un cerc, aşa ca în figură (unghiurile $\widehat{BB_0B'}$ și $\widehat{CC_0C'}$ subîntind aceeași coardă deoarece $[BB'] \equiv [CC']$):

Deducem că $B_0B' > C_0C$.

Atunci, $AB + AC = (AB - B'B_0) + (AC' + CC_0) = AB' + AC' + (CC_0 - B'B_0) < AB' + AC'$.

Soluția 7

Fie AA' tangentă în A la cerc.

Fiecare punct M de pe $\mathcal{C}(O, R) - \{A\}$ îi asociem unghiul $t \in (0, \pi)$, $t = \mu(\widehat{A'AM})$ și reciproc. Îl vom nota cu $M(t)$.

Fie A_0 punctul diametral opus lui A.

În triunghiul $AA_0M(t)$ avem: $AM(t) = 2R \sin t$.

Dacă $B = B(\beta)$, $C = C(\gamma)$ atunci $D = D\left(\frac{\beta+\gamma}{2}\right)$.

Relația dorită devine $\sin\left(\frac{\beta+\gamma}{2}\right) \geq \frac{1}{2}(\sin\beta + \sin\gamma)$ care este adevărată conform faptului că funcția sinus este concavă pe $(0, \pi)$.

OCHIUL INSTRUMENT OPTIC

BIOLOGIE

Un vechi proverb românesc spune că "În tara orbilor, cel care vede este împărat"

Vederea ne furnizează o cantitate colosală de informații despre mediul înconjurător, iar pentru a putea înțelege mecanismul prin care ea devine posibilă, trebuie să relaționăm ideile din biologie cu cele din optică. Deși aparent disparate, acestea sunt complementare.

Lumina, abstract fenomen din natură, are un caracter dual – de undă și corpuscul.

Radiațiile electromagnetice includ toate undele energetice, de la cele radio – cu lungime de undă de ordinul metrilor, până la cele foarte scurte – gamma și X cu lungimi de undă de mai puțin de 1 nm. Ceea ce vedem corespunde radiațiilor cu lungimi de undă cuprinse între

390 – 770 nm, iar acel interval se numește spectru vizibil.

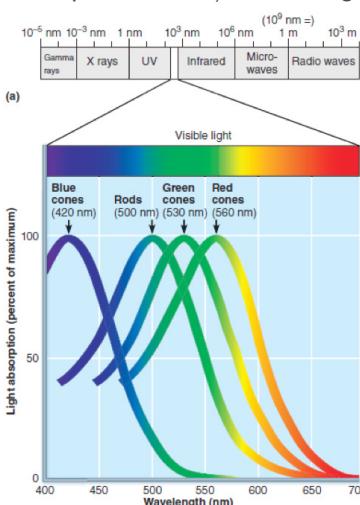
Din imaginea alăturată se observă că, prin difracția luminii (trecerea unui fascicul de raze printr-o prismă), rezultă spectrul luminii, în care culoarea roșie are cea mai mare lungime de undă, iar în cazul violetului fenomenul este invers. Ca și sunetul, lumina se poate reflecta. Aceasta este un fenomen care face posibil ca lumina să ajungă la ochii noștri.

Obiectele care sunt colorate absorb radiațiile de o anumită lungime de undă și le reflectă pe altele. Corpurile albe reflectă toate radiațiile, pe când cele negre le absorb.

Refracția este un alt proces, deosebit de important, care face ca lumina să își schimbe direcția la întâlnirea unui obstacol. Acest lucru pare rupt, deoarece indicii de refracție ai aerului și apei fiind diferiți, raza refractată se îndepărtează de normală – axa perpendiculară pe plan.

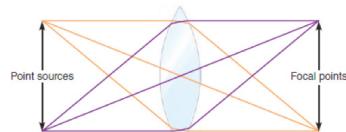
O lentilă este un obiect transparent, curbat pe o suprafață sau pe ambele.

Razele de lumină vor fi refractate în urma contactului cu lentila convergentă, acestea intersectându-se într-un punct numit focal. Imaginea formată de o lentilă convexă este inversată, mai mică decât obiectul. Lentilele concave fac divergență luminii.

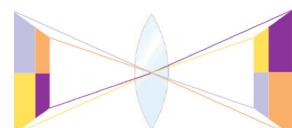

Când lumina trece din aer în ochi, ea se trece consecutiv prin cornee, umoare apoasă, cristalin, și corpul vitros pentru ca, în final, să ajungă în stratul nervos al retinei pentru a excita fotoreceptoare.

În drumul său, lumina suferă

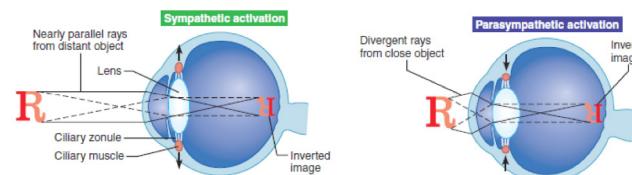
(a) Focusing of two points of light.

(b) The image is inverted—upside down and reversed.

o triplă refracție: când intră în cornee, când intră în cristalin și când părăsește cristalinul. Cea mai mare putere de refracție î se atribuie interfeței aer – cornee.

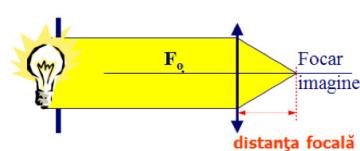
Ochii noștri sunt perfect adaptați pentru vedere la distanță. Obiectele situate la distanță apar mici, deoarece razele paralele converg într-un singur punct pe retină. Mușchiul ciliar este relaxat, ligamentul suspensor

este în tensiune, cristaloidea comprimă cristalinul, astfel încât raza de curbură crește, dar puterea de convergență scade.

La aproape, ochiul trebuie să facă câteva adaptări active, stimulul este blurarea retinei, iar răspunsul este un triplu proces: acomodarea cristalinului, a pupilei și convergența axelor oculare. Din punct de vedere optic, ochiul este o succesiune de dioptrii sferici.

Distanța dintre lentilă (cristalin) și focal se numește distanță focală. Focalul se găsește la 17 mm în fața retinei.

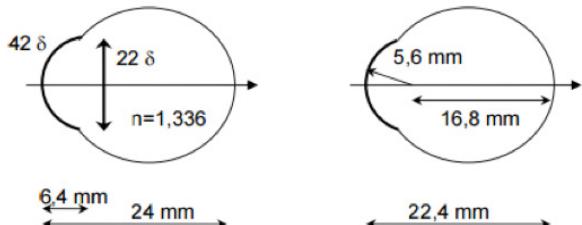

Formula convergenței

$C = \frac{1}{f}$ -se măsoară în dioptrii, iar distanța focală f în metri.

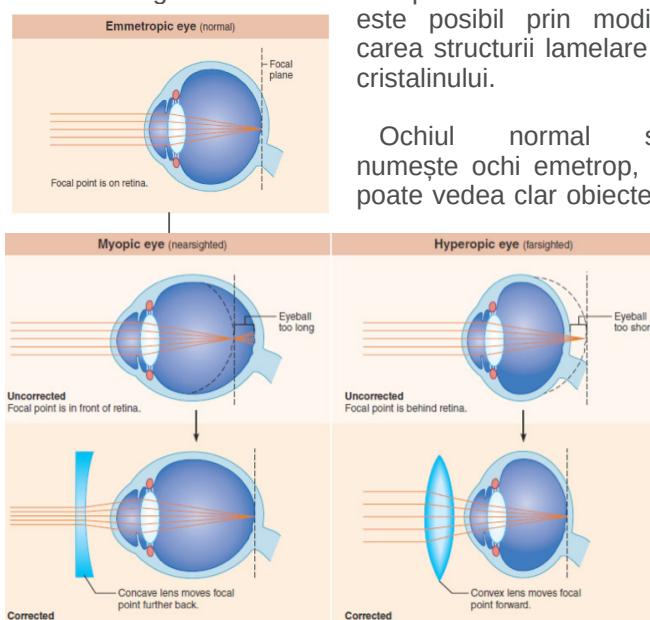
Dioptrul este suprafața care separă două medii optice transparente cu indici de refracție diferenți.

Indicii de refracție ai mediilor transparente sunt:
 umoare sticloasă = 1,337, cristalin = 1,42, umoare apoasă = 1,337. Dioptrul aer – cornee, cu o convergență $C = 48,3 \delta$; dioptrul cornee – umoare apoasă, cu o convergență $C = -6,1 \delta$; dioptrul umoare apoasă – cristalin, cu o convergență $C = 8 \delta$; dioptrul cristalin – umoare sticloasă, cu o convergență $C = 14 \delta$. Ochiul poate fi înlocuit, deci, cu două sisteme optice: cornea, cu o convergență de aproximativ 42δ și cristalinul, cu o convergență de aproximativ 22δ .

Parametrii optici ai ochiului pot fi caracterizați tratând toate mediile optice ale ochiului ca și cum ar forma o singură lentilă groasă. Un astfel de model se numește ochi redus.

Un ochi normal, aflat în repaus, are focalul situat pe retină, astfel încât toate obiectele situate la infinit formează imagini pe retină fără nici un efort de modificare a convergenței cristalinului. Apropiind obiectul, cristalin își modifică convergența, adică se acomodează, astfel ca imaginea să rămână tot pe retină. Acest lucru este posibil prin modificarea structurii lamelare a cristalinului.

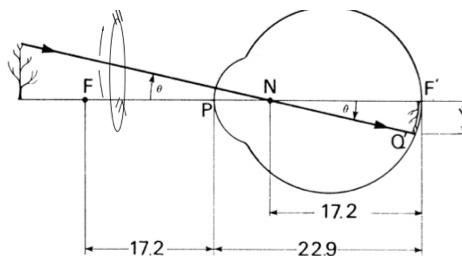

depărtate, fără acomodare. Ochiul emetrop, din punct de vedere fizic, are focalul posterior de retină. În cazul în care ochiul nu vede clar, fără acomodare, obiectele situate la infinit, el se numește ametrop.

Miopia este lipsa vederii la distanță, când mușchiul ciliar este complet relaxat, datorită unui exces de convergență. Există un raport anormal între lungimea axului optic. Corecția se realizează cu lentile concave.

Hipermetropia este lipsa vederii la distanță și cu atât mai puțin la aproape când mușchiul ciliar este complet relaxat, datorită unei insuficiențe de convergență. Există un raport anormal între lungimea axului optic. Corecția se realizează cu lentile convexe sau, la persoanele tinere, prin acomodare.

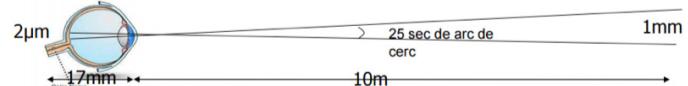
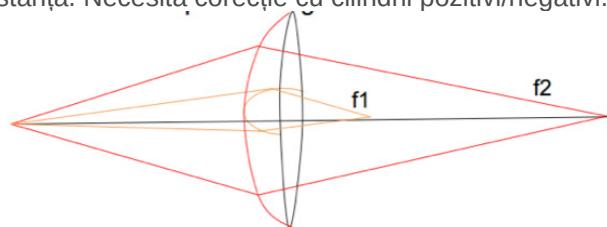
Astigmatismul este un viciu de refracție rezultat

$$\text{Marimea imaginii retiniene} = \frac{\text{distanta intre punctul focal si retina}}{\text{marimea obiectului}} = \frac{\text{distanta de la obiect pana la ochi}}{\text{distanta de la obiect pana la ochi}}$$

Ex: marimea imaginii retiniene a unei lumanări de 20 cm situate la 5 m de ochi este: $0,02 \times 0,017 / 5 = 0,000068 \text{ m} = 68 \text{ microni}$

dintr-o abatere ordonată din punct de vedere geometric, a dioptriilor, de la forma sferică normală. Cornea devine o calotă torică. Ochiul prezintă două linii focale perpendiculare între ele. Pacientul nu vede bine la aproape și la distanță. Necesită corecție cu cilindri pozitivi/negativi.

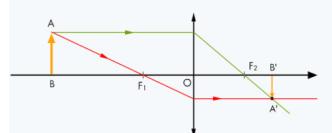
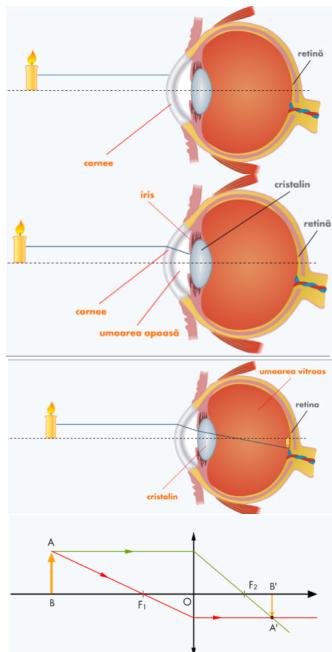
Acuitatea vizuală reprezintă capacitatea ochiului de a discrimina 2 puncte lumininoase distincte. Este maximă la nivelul foveei, fiind de 1 minut de arc de cerc și scade de 10 ori la periferie. Se testează cu ajutorul optotipului de departe.

1. Lumina ajunge de la obiect la cornee, propagându-se rectiliniu.
2. Apoi, străbate umoarea apoasă, trece prin pupilă și ajunge la cristalin.
3. Fasciculul de raze străbate ulterior umoarea vitroasă, proiecându-se pe retină.
4. Fasciculul care trece prin punctul A trece prin F_1 și este refractat paralel cu axa principală, iar cel care merge paralel cu axa optică, este refractat prin F_2 .

Ochiul – aparat de fotografiat

Lentilele sunt cele care ajută la focalizarea imaginii pe zona fotosensibilă din spatele cămerii. Aceste elemente se întâlnesc și în ochiul uman, prin cristalin, care ajută la proiecțarea obiectelor pe retină.

Obturatorul ajută utilizatorul pentru a ajusta focalizarea în funcție de distanță la care se află obiectul. Echivalentul lui este mușchiul ciliar, care prin contracție și relaxare permite adaptarea pentru vederea de aproape și totodată determină dimensiunile lentilei.

Diafragma permite utilizatorului să ajusteze cantitatea de lumină care ajunge în aparat, în funcție de anumite condiții. La fel funcționează și pupila.

Suprafața fotosensibilă a camerei transformă lumenă în semnale electrice și are echivalent retină.

Diferența constă în faptul că, în cazul ochiului, focusarea se realizează datorită schimbării formei lentilei, pe când în cazul camerei de fotografiat, are loc o mișcare înainte - înapoi a acestui sistem de lentile.

BIBLIOGRAFIE

1. Manual de fizică pentru clasa a X-a / N. Gherbanovschi, D. Borșa, A. Costescu, Editura Didactică și Pedagogică, București 1989 C.D. Nenițescu
2. Manual de fizică pentru clasa a XI-a / N. Gherbanovschi, Maria Prodan, Ștefan Levai, Editura Didactică și Pedagogică, București 1990
3. www.fiziologie.ro
4. ENCICLOPEDIE DE BIOLOGIE / Gheorghe Mohan, Aurel Ardelean, București: Editura ALL Educațional, 2007
5. Biologie: manual pentru clasa a XI-a / Ionel Roșu, Călin Istrate, Aurel Ardelean, București: Editura Corint, 2008
6. Anatomia și fiziologia omului: compendiu / Cezar Th. Niculescu, Bogdan Voiculescu, Cristian Niță, ... – București: Editura Corint Educațional, 2014
7. Probleme de fizică / Rodica Ionescu-Andrei, Cristina Onea, Ion Toma, Editura ART

3. www.fiziologie.ro
4. ENCICLOPEDIE DE BIOLOGIE / Gheorghe Mohan, Aurel Ardelean, București: Editura ALL Educațional, 2007
5. Biologie: manual pentru clasa a XI-a / Ionel Roșu, Călin Istrate, Aurel Ardelean, București: Editura Corint, 2008
6. Anatomia și fiziologia omului: compendiu / Cezar Th. Niculescu, Bogdan Voiculescu, Cristian Niță, ... – București: Editura Corint Educațional, 2014
7. Probleme de fizică / Rodica Ionescu-Andrei, Cristina Onea, Ion Toma, Editura ART
7. Lucrări practice de biologie / Traian Șăitan, Editura DPH

Autor

Laios Cristina Andreea
Şefă de promoție 2016 a Colegiului Național Petru Rareș, Piatra Neamț
Studentă în anul I la UMF Carol Davila, București
Coordonator, prof. de biologie Ana Cristina Goraș

O ALTĂ CHIMIE

CHIMIE

Deși detestată de mulți, chimia, pasiunea mea cea mai de preț, reprezintă mult mai mult decât ne este arătat, decât vedem la suprafață și decât simple reacții cu varibili coeficienți. Chimia, în vizuinea mea, reprezintă „scheletul” vieții, baza la nivelul căreia are loc toată magia, conexiunea; baza de la care se dă startul funcționării noastre. Sau, în termeni clișeici, chimia este știință care ne permite să înțelegem cum substanțele din jurul și din interiorul nostru reacționează între ele; aceasta mai este numită și știință de mijloc sau știință centrală, întrucât combină toate celelalte științe ale naturii – astronomia, fizica, biologia și geologia.

Cu siguranță, fiecare elev a avut de făcut referate despre anumite reacții, precipitate, proprietăți ale anumitor substanțe sau mari chimici, dar ce ar fi să privim chimia într-un proces din viața noastră, pe care toți îl trăim. Astfel, o întrebare destul de vagă, complexă și care nu a fost abordată din cauza dificultății sale aparente este următoarea:

Ce reacții chimice declanșează sentimentele în corpul nostru?

Este adevărat faptul că sentimentele sunt mâna

lui Dumnezeu, ele fiind mai presus de ființialitatea noastră, fiind niște stări pe care le are sufletul, iar corpul le resimte. Însă, realitatea este că avem un corespondent și în trupul fizic.

Sимptomele de genul : fluturi în stomac, înroșirea obrajilor, transpirarea palmelor sunt, aşa cum mă gândeam, niște răspunsuri pur chimice. Se pare că responsabilă, în primul rând, de aceste „simptome” este dopamina, dar e vorba și de norepinefrina și fenetilena pe care le eliberăm. Dopamina este considerată „substanță plăcerii”, care produce sentimentul de beatitudine. Cocteul „dragostei”, responsabil cu îndrăgostirea, apare mai repede la bărbați decât la femei, datorită naturii lor, mai curând vizuale. Poate și pentru că, în trecut, nimeni nu s-a gândit să-și explică apariția iubirii prin metode atât de... chimice. Existența feromonilor a fost pentru prima dată demonstrată în 1986, de către cercetătorii americani din Philadelphia și, în același timp, de omologii lor francezi. Au descoperit elementul-minune în transpirație. Se pare că acesta are importanță în declanșarea îndrăgostirii, acționând la fel ca un parfum. Un test realizat pe mai multe femei a demonstrat că fiecare a fost atrasă de miroslul tricourilor aparținând persoanei iubite cu un sistem imunitar cât mai diferit de al său. Nici o diferență între regnul uman și cel animal, din acest punct de vedere. Cine s-ar fi gândit ca aceasta este explicația?

Așadar, iubirea, fiind doar unul dintre procesele care au la bază un proces chimic, evidențiază importanța, puterea și complexitatea acestei științe, care, în mod cert, nu se rezumă doar la formule, reacții și definiții!

Autor
Iva Mihuț
Clasa a XI-a C

JOCUL CU GENELE UMANE

BIOLOGIE

Tehnologia din zilele noastre evoluează continuu, iar singura întrebare pe care o putem adresa este: până unde putem ajunge?

Din diversele domenii în care tehnologia evoluează cu o viteză deosebită se remarcă cel medical. Tehnologiile actuale permit modificări la o scară din ce în ce mai mică, cercetătorii reușind să modifice caracteristicile unor microorganisme, cum ar fi bacteria E.coli.

Aceste modificări realizate la nivelul microorganismelor au stimulat gândirea în perspectivă a oamenilor de știință care căută deja metode de a modifica ADN-ul unui embrion. Sună ciudat ca, în viitor, oamenii să meargă la o „fabrică de copii” și să aleagă fiecare caracteristică a acestuia și, în funcție de calitatea genelor, să plătească un preț pentru a putea crea ființă perfectă după criteriile lor? Dorința cercetătorilor spre acest viitor se indreaptă. Dincolo de legislația actuală care nu permite experimente pe ființele umane, acest subiect a deschis o serie de dezbateri.

Pentru început, manipularea genetică, denumirea științifică a acestei idei, presupune modificări în structura ADN-ului embrionului pentru a elimina „greșelile” identificate. Gândirea oamenilor de știință a depășit aceasta limită etică, ideile acestora fiind de a descoperi procedee prin care să poată fi manipulată orice caracteristică a viitorului copil: culoarea ochilor, culoarea parului, gradul

de inteligență sau chiar comportamentul. Crearea unor copii prin adăugarea de caracteristici genetice ar urma să eliminate oamenii slabii, cu defecte și care nu produc nimic. Această idee se pliază perfect pe sistemul de gândire capitalistă ce conduce viețile a miliarde de oameni. În schimb, ar fi eliminat principiul selecției naturale care, deși nu se mai referă la eliminarea celor slabii ci la o diferențiere socială în comparație cu cei puternici, a fost la baza vieții încă de la apariția primilor oameni în jurul anului 40.000 î.Hr.

Copiii creați prin aceste mijloace ar fi supuși unor șablonane deoarece caracteristicile acestora ar varia în funcție de moda acelei perioade, iar diversitatea ar deveni doar un cuvânt scris în manualele de istorie. Aceste creațuri „perfecte” ar fi rezultatul subiectivismului unor ființe separate de perfecțiune, fiecare creator în parte având opinia personală în legătură cu genele ce pot forma copilul ideal. O astfel de societate amintește de ideologia nazistă a secolului al XX-lea, care își propunea apoteoza rasei ariene, a omului „ideal” și „pur”, și exterminarea celor-lalte „rase inferioare”, considerate nedemne de a trăi și de a munci, deși erau perfect calificate și unice tocmai prin diferențele lor, pe care adeptii lui Adolf Hitler le considerau imperfecțiuni. Aceasta idee nu este, aşadar, straină umanității, deși poate urmează o întorsătură diferită în acest mileniu tehnologizat în care trăim, însă omul este dator să învețe din greșelile predecesorilor spre a nu le mai repeta, mai ales atunci când mijloacele, deși de altă natură, pot duce la consecințe grave.

Crearea unor ființe perfecte nu este soluția pentru a obține o lume mai bună, fondurile dedicate acestor cercetări putând fi redirecționate spre domenii ca educația, segment ce reușește să ajute la evoluția omului fără a se juca cu genele umane.

Autor
Ababei Alexandru
Clasa a XI-a C

REALITATEA VIRTRUALĂ (VR)

TEHNOLOGIE

Ce este și cum funcționează realitatea virtuală?

Realitatea virtuală (din engleză *Virtual reality* - VR) se referă la ambianțe artificiale create pe calculator care oferă o simulare a realității atât de reușită, încât utilizatorul poate căpăta impresia de prezență fizică aproape reală, atât în locuri care există în realitate, cât și în locuri imaginare. Aceasta ar fi o definiție "școlărească" a conceptului de VR, care înseamnă mult mai mult decat niște cuvinte pe hârtie. După cum arată și numele, este vorba despre o tehnologie care permite să experimentezi lumi virtuale ca și cum te-ai afla în mijlocul unei locații construite digital, uitând că de fapt stai în picioare în mijlocul sufrageriei. **VR-ul nu este 3D.** În cazul tehnologiei 3D folosim ochelari speciali care blochează succesiiv imaginile de pe ecran, pentru a le afișa pe cele impare pentru un ochi și cele pare pentru celălalt ochi. Crește ușor gradul de imersiune, însă tot la un ecran fix ne uitam și vedem ce se întâmplă tot în afara ecranului; deci creierul nu este păcălit, cum se întâmplă în cazul VR-ului. **VR-ul nu este AR (Augmented Reality).** Realitatea augmentată reprezintă afișarea de imagini pe un ecran transparent, astfel încât obiectele virtuale se suprapun și se integrează perfect peste realitatea înconjurătoare. Cel mai așteptat dispozitiv de AR în acest moment este Microsoft Hololens. Chiar dacă realitatea virtuală nu este neapărat un concept nou, abia anul acesta tehnologia începe să pătrundă puternic în segmentul produselor de larg consum, datorită scăderii prețurilor, apariției mai multor dispozitive concurente și a conținutului digital ce poate fi consumat pe această cale.

“...filmele fac din spectatori simpli observatori ai poveștilor, pe cand tehnologiile implementate în jocuri oferă acestora posibilitatea de a se implica activ. Tehnologia VR duce totul cu un pas înainte, creînd impresia unei lumi extrem de apropiate senzorial de realitate. Insă, pentru a ajunge în acest punct, tehnologia trebuie să se integreze perfect, devinind invizibilă, nedetectabilă.”

Chiar dacă realitatea virtuală nu este un concept nou, abia anul acesta tehnologia începe să pătrunda puternic în segmentul produselor de larg consum, datorită scăderii prețurilor, apariției mai multor dispozitive concurente și a conținutului digital ce poate fi utilizat pe această cale.

Cum spuneam, anul acesta a aparut *Oculus Rift*, cel mai cunoscut echipament pentru VR, care de altfel a și declanșat revoluția ultimilor ani și *Samsung Gear VR*, cel din urmă fiind cel mai accesibil echipament de acest tip.

In clipa de față vorbim de un *Head Mounted Display*, adică un ecran plasat în dreptul ochilor și un set de lentile. Ecranul și lentilele sunt încorporate în casca ce se montează pe cap. La casca virtuală se mai adaugă sistemul de tracking (urmărire), cel care este responsabil pentru detectarea poziției capului, unghiului de înclinare și direcției în care privim, pentru a putea ajusta imaginile de pe ecran în funcție de mișările utilizatorului.

Tehnologia va evolua odată cu implementarea hand tracking-ului, adică urmărirea gesturilor pe care le facem cu mâinile. Momentan, fie se folosește un joystick montat pe cască, fie un controller de consolă pentru jocuri, fie controllere specializate care pot să raporteze cu precizie poziționarea în spațiu și adaugă câteva butoane ce pot fi actionate de utilizator (trăgaci, săritură, deplasare etc.)

Imersiunea completă, însă, va veni odata cu *eye tracking-ul*, adică urmărirea mișcărilor ochilor pentru a determina punctul către care privim, astfel încât imaginile afișate să fie focalizate doar în acel punct, pentru o simulare mai bună a felului în care creierul nostru vede imaginile. Momentan, totă imaginea de pe ecran este focalizată, creierul știind la nivel subconștient că ceva nu este în regulă, prevenind deci imersiunea totală în lumea digitală.

Performanța sistemului de *tracking* este foarte importantă în crearea impresiei de imersiune virtuală. Astfel, acesta trebuie să fie capabil să determine poziția capului (și a corpului) suficient de repede încât să nu percepem senzația de întârziere între momentul în care întoarcem capul și cel în care se schimbă imaginea afișată pe ecranul căștii virtuale. Valorile sub 50 milisecunde sunt considerate optime, unul dintre cele mai performante sisteme actuale fiind *Oculus Rift*, care vine cu un algoritm de tracking capabil să facă toate calculele în mai puțin de 30 ms.

Pe lângă performanța trackingului mai sunt două aspecte importante: fluentă imaginilor, fiind recomandat un sistem capabil să ruleze la peste 60 fps (frames per seconds) pentru a înlătura orice urmă de fragmentare a cursivității imaginilor și un ecran cu rezoluție suficient de mare încât să nu

putem distinge pixelii individuali, pentru a nu da creierului senzația că ne uităm printr-o plasă cu ochiuri foarte mici.

Pe casca VR se montează telefonul mobil, pentru rularea aplicațiilor și afișarea imaginilor, de multe ori telefonul fiind folosit pentru partea de audio. Nu este cea mai imersivă tehnologie, însă cu siguranță este accesibilă și suficientă pentru a prinde gustul VR-ului.

Vîitorul aparține sistemelor dedicate, formate din calculator/consola, cască virtuală, sistem de tracking și controllere. Cele mai așteptate sisteme VR în clipa de față sunt *Oculus Rift*, *HTC Vive* și consola *Sony Playstation VR*, toate trei cu preturi de pornire de peste 600 de EURO fără TVA, deci cel mai probabil vor costa în jur de 3500 de lei în prima fază la noi în țară.

La acest cost se adaugă cel al PC-ului, care trebuie să fie unul foarte capabil, configurația recomandată în clipa de față fiind la nivel minimal cu un preț de cel puțin 4000 de lei.

Lipsa conținutului special dezvoltat pentru VR este o altă problemă, însă mă aștept ca, în timp, aceste probleme să se rezolve de la sine odată cu creșterea ratei de adoptie a noii tehnologii. Momentan VR-ul este o idee excelentă de cadou hi-tech pentru copii și pentru adulți, dar cam atât...

O CARTE CARE MERITĂ CITITĂ

RECENZIE

„Marin Preda – Reflecții, amintiri, confesiuni” de Marin Iancu

In afara valorii ei intrinsece, opera este și un autotportret al autorului ei – idee care, de departe de a fi nouă, își păstrează valabilitatea și în cazul lucrării „Marin Preda - Reflecții, amintiri, confesiuni”, aparținând profesorului Marin Iancu. Publicată la București, în 2010 de Editura Academiei Române, cartea îi are ca referenți științifici pe prof. univ. dr. Ion Dodu Bălan și pe criticul literar Eugen Negrici și atrage prin însuși titlul său, unul dintre motivele pentru care este aleasă fiind fireasca prețuire pentru un scriitor român ce sfidează, prin forță și originalitatea talentului său narrativ, măruntele încadrări într-o formulă literară și chiar într-un timp anume; fiindcă Marin Preda este unul dintre acei rari scriitori care, fără exagerare, rămân mari în toate timpurile.

Chiar fără o atracție specială pentru memorialistică, fiecare pagină din lucrarea lui Marin Iancu, parcursă cu privirea mintii „coborâtă în inimă” oferă cititorului bucuria unei lecturi surprinzătoare ce reconstituie, prin procedeul barbian al dublei reflectări, două „portrete”: cel al artistului Marin Preda – la tinerețe și la maturitate –, (portret) refăcut în manieră modernă prin jocul „comportamentist” al ideilor și cel al omului în dimensiunea sa pascaliană, de spirit interrogativ și neliniștit, antrenat într-o pasionantă „aventură a conștiinței” sale. Un spirit care îi este restituit cititorului printr-o carte cu o formulă inedită, capabilă să reitereze un destin printr-un parcurs existențial cu sens unic: prin viața unui mare scriitor, pline de vervă, de nerv, spre viața unui mare scriitor, fascinant prin omenescul lui funciar – numitor comun al tuturor „ideilor” sale din acest „dicționar”.

Că autorul lui, profesorul Marin Iancu, membru al Uniunii Scriitorilor din România se află mereu sub imperiul acestei fascinații e de domeniul evidenței. O demonstrează, pe lângă tema lucrării sale de doctorat (din 2003) despre personajul în opera lui Marin Preda, însuși faptul că, aşa cum declară, a citit toate scrisorile prozatorului, din care a selectat cele 2200 de texte ce alcătuiesc cea mai mare parte a lucrării (I. „Marin Preda despre el însuși. Reflecții, amintiri, confesiuni”). Salutând inițiativa publicării ei, criticul Eugen Negrici îi elogiază „stăruința și neodihna în marginea nebuniei, a unei frumoase și atât de rare nebunii” („O faptă exemplară”). Absolvent al Facultății de Litere a Universității București (în 1973), Marin Iancu, originar din Aluniș, județul Cluj, unde s-a născut la 8 martie 1950, s-a remarcat prin numeroase eseuri și articole critice publicate în reviste liter-

are ca „Luceafărul”, „Ramuri”, „România literară”, „Limbă și literatură” și multe altele. Lucrarea ce face obiectul prezentei recenzii reflectă indirect și nota distinctivă a stilului autorului ei: acribia documentării unui „împătimit al operei lui Marin Preda” (cum îl numește același Eugen Negrici), care evită totuși cu eleganță stânjenitoarea postură de apologet al Maestrului. E de apreciat și intenția autorului acestui „dicționar” literar de a-i-l re-da cititorului pe Marin Preda în integralitatea lui – viață-operă, om-artist, eu empiric-eu creator –, căci „unicitatea (operei) nu este a experienței existențiale sau a celei culturale, ci a simultaneității lor” (Mircea Scarlat, George Bacovia. Nuanțări, București, Ed. Cartea Românească, 1987, p. 64).

Lucrarea se remarcă în primul rând prin ideea interesantă, chiar dacă nu absolut originală, care a generat-o: reconstituirea, într-o „carte care se scrie singură” (M. Preda), a unui „stil” (al „artei de relație”) de a scrie și a gândi („stilul scriitorului”): direct, dar nu lipsit de subtilități, vivace, dar nu superficial, plastic, dar fără ornamente stilistice de prisos, mizând pe naturalețe ca pe supremul blazon al spiritului. Dincolo de „ideile” ordonate alfabetic se reconfigurează tot mai ferm portretul spiritual al unui mare și extrem de actual scriitor. Din punctul acesta de vedere, așteptările lui Marin Iancu, sugerate în paginile introductive pe care le semnează („Actualitatea lui Marin Preda”) se împlinesc, mai ales dacă ne raportăm la premisa lui: „...Marin Preda este percepțut tot mai stăruitor prin prisma unui autor care trăiește și scrie sub zodia filosofiei”, ca spirit viu, neliniștit și lucid, ce „pone în discuție, sub semnul unui șir de interrogații, lumea, viața, logosul ca ontologie și morală a creației” (M. Iancu, Actualitatea...). Tocmai acesta este motivul pentru care M. Iancu adoptă cheia de lectură preferată tot mai mult de cititorul de azi al lui Marin Preda, ce apreciază dimensiunea problematizantă a scrierii său, fără ca prin asta să vadă în scriitor neapărat un „filosof” și cu atât mai puțin un „guru”, cum afirma cu malitiozitate un cronicar modern. E oare un păcat atât de mare să admitem că acel impact atât de puternic al reflectiilor scriitorului asupra cititorului său provine mai ales din felul personal în care Preda răspunde marilor sau/și micilor probleme ale existenței? Să fie atunci mai bine a apela în continuare la etichetări în genul celor mult uzitate în unele manuale școlare – și nu numai! –, ca „realismul social și psihologic”, „frescă a vieții țăranilor” și altele la fel de „inspirate”?

MARIN IANCU

MARIN PREDA
Reflecții, amintiri, confesiuni

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

paradigmă a unor vremuri dominate de „obsedantul deceniu”, chiar dacă îl transcend, proiectându-l pe fundalul amplu al avatarsurilor spiritului general și etern uman ce oferă, vorba lui M. Iancu, „un spectacol ideatic plin de strălucire”. Îi din acest punct de vedere, așteptările autorului acestei lucrări sunt, probabil, depășite: „aventura conștiinței” celui care, tocmai prin experiența ei, avea să devină un mare scriitor re-creează nu doar portretul „moral și spiritual” al acestuia, ci și o lume „așa cum a fost”, pe care, fără să o abstractizeze, o sublimăză în spirit.

E o reușită de necontestat a acestei cărți, care, departe de a fi numai o trecere în revistă a unor concepte, se citește ca un roman palpitant cu un singur „personaj principal”: ideile, un nou „joc al ieclelor” în aparență haotic, risipindu-se pentru a se realcătu continuu în căutarea autorului – în cazul acesta însuși protagonistul –, pe care finalmente îl găsesc: Marin Preda. Pentru că impresia pe care îl-o lasă lectura acestei cărți este că tocmai ai avut privilegiul unei îndelungî convorbiri cu un om „nemaipomenit de viu”, cum ar spune Sorescu și-n același timp un „spirit al adâncurilor” lipsit de strălucirea ieftină a tinichelei. În ceea ce-l privește, viața în dimensiunea concretului, a „temporalului”, cum scrie el, nu poate fi disociată artificial de cea a ideilor: acțiunea și contemplarea, spiritul practic și idealismul, „fapta” și „gândul” sunt, în persoana lui atât de prezentă, totuna.

Din punct de vedere structural, lucrarea propriu-zisă este precedată de o primă pagină cu titlu semnificativ – „O faptă exemplară” – semnată de Eugen Negrici și de alte câteva pagini cu funcție propedeutică, aparținând autorului însuși, intitulată „Actualitatea lui Marin Preda”. Tot Marin Iancu semnează (cu inițiale) și o sumară „Notă asupra ediției”, care precedă cele două secțiuni principale ale cărții: „I. Marin Preda despre el însuși. Reflecții, amintiri, confesiuni” și „II. Addenda. Alții despre Marin Preda” – aceasta din urmă completată, prin cele două Anexe, de un arbore genealogic al familiei scriitorului și un Contra-horoscop. După o „Bibliografie” apreciabilă și o listă cu abrevieri (Timpul n-a mai avut răbdare: Marin Preda), ultimele douăsprezece pagini ale lucrării conțin două cate-

Dincolo de portretul scriitorului reflectat fidel în opera sa, „dicționarul de idei” alcătuit de Marin Iancu reconstituie un timp problematizant, tulbure, ce impune necesare limpeziri; deși perene, nesubordonate altor imperitive decât celui al Adevărului, ideile nu pot rămâne, pentru Marin Preda, niște „simple abstracții”. Ele recreează, tocmai de aceea, o

gorii de indici tematici corespunzători celor două secțiuni ale cărții.

Cea dintâi cuprinde, cum s-a mai afirmat, peste 2200 de texte grupate tematic și selectate – opțiune discutabilă! – atât din beletristica propriu-zisă a scriitorului, cât și din textele sale „explicative”, „de graniță” (eseistică, memorialistică, publicistică și.a.). Sigur că ideea cărții profesorului M. Iancu, deși interesantă, nu e nouă și aplicarea ei e, pe de altă parte, perfectibilă. E adevărat că anumite obiecții se pot aduce în special în privința criteriilor de selecție a textelor prin care s-au ilustrat/ definit intrările – mai ales în prima parte a lucrării. Aș observa, obligată de imperativul unei necesare obiectivări, că integralitate nu înseamnă amestec, aşa încât ideea de a apela și la replicile unor personaje –(deci) ființe fictive, „de hârtie” (R. Barthes) – pentru a reconstituia liniile de forță ale gândirii scriitorului nu e una foarte inspirată; ea implică riscul confuziei inacceptabile între ficțional și nonficțional (eul empiric și cel artistic), oricără de fidele alter ego-uri ale autorului ar fi unele dintre personajele citate. Observația este valabilă și pentru cea de-a doua secțiune a lucrării, în care scriitorul este portretizat nu doar prin materialul metaliterar și deci nonficțional (evocările celor care l-au cunoscut, interviuri și.a.), ci și prin trăsături de caracter atribuite, de fapt, unor personaje ale sale – citatul din Timpul..., de pildă, corespondentul intrării Luciditate, se referă nu la Marin Preda, ci la Victor Petru (din romanul Cel mai iubit...).

În plus, o carentă de natură „tehnică”, să-i zicem, se referă la faptul că uneori se repetă (chiar integral) unele –„definiții” ale intrărilor dicționarului, nu doar în cazul justificat al unor idei diferite ce se regăsesc în același text citat (ca Aventură, la nr. 114 și Călătorie, nr. 213), ci și atunci când e vorba de același termen, „definit” printre un citat care se repetă nejustificat (de exemplu, Carte, termen ilustrat printre un text care apare atât la nr. 190, cât și la nr. 199).

A doua secțiune a lucrării, mult mai restrânsă cantitativ decât prima cuprinde, cum sugerează și titlul, mărturii și amintiri despre scriitor, fragmente din studii critice și evocații. Autorul însuși admite caracterul subiectiv al selecției textelor, preluate, în cea mai mare parte, din vol. „Timpul n-a mai avut răbdare: Marin Preda”, ceea ce lasă pe din afară, inherent, alte puncte de vedere relevante despre scriitor.

Introducerea („Actualitatea lui Marin Preda”) punctează trei idei distincte: aspectele esențiale pentru devenirea scriitorului (oameni și lecturi cu rol hotărâtor în destinul său și.a.), modul particular al lui de a concepe creația literară (ca „tensiune subterană între cuvântul haotic și perfid și conștiința ordonatoare” – pag. 10), oroarea lui Marin Preda de „spiritul primar agresiv” și tot ce presupune el: „aproapele” pervertit în „dușman”, omul ce depășește orice limită în cruzime împotriva semenului său. Sunt puse în lumină, de asemenei, asumarea lucidă a riscului scriitorului de a plăti cu viața curajul de a scrie, pledoaria lui pentru „literatura de relație” și critica „evaziонismului” sub „acoperirea” nobilă a esteticului pur – în realitate evitare lașă a unor teme „incomode”: istoria politicului (în special „obsedantul deceniu”) și.a.

Ceea ce reușește autorul lucrării, după ce, aşa cum se exprimă Marin Sorescu, „tragemo linie.../ Si facem socote ală” (Contabilitate) e „un portret în oglindă” (M. Iancu) al unui om consumat de nevoie vitală de adevăr – constantă majoră și a personalității lui artistice –, derivată

dintron-un spirit contemplativ, dar și voluntar, a cărui energie trece în cea a cuvântului, în meandrele frazei și-n bazaltul formulărilor lui aproape întotdeauna „memorabile”. E aici o mentalitate, o viziune, o privire asupra vieții, a omului și a lumii reale și ficționale, un spirit îscoditor venit dintron-un întreg sistem de valori, de adeziuni și respingeri, de limpeziri cu sine și cu ceilalți... Adică un om viu, întreg și neliniștit, bătut de vântul tuturor întrebărilor lumii. Fără sofisme, fără obtuzitățile orgoliului egolatru, fără ipocrizie. Egal cu sine în credința în valorile morale și-n permanența binelui în lume. Lipsit de entuziasme puerile, dar nu și speranță, evitând exagerările de orice fel și, mai ales, încercând să înțeleagă rațional sensul în toate, dar nu cel inventat de „trufia gândirii” (757, pag. 114), ci acela revelat de „inteligenta lucidă (...) care poate să recunoască meritul marilor intuiții” (904, pag. 130). Acel sens care să-l ajute să iasă din labirint, încețoșat doar pasager de intruziuni ale răului ipostaziat istoric în „spiritul primar agresiv” ce naște monștri, dar care, ca tot ce e „nefiresc”, trebuie „să treacă”: „Știam că ceea ce e nefiresc nu poate dura și aşteptam să treacă” (1279, pag. 173). Așa, ca o boală, una nu foarte gravă și în niciun caz fatală, care să prolifereze ca un cancer al ființei morale a neamului său; pentru că, dintr-o imensă nevoie de a crede în om și-n opțiunea lui finală și definitivă pentru bine, Marin Preda e convins, ca și tatăl său (care-i „împrumuta” replica lui Ilie Moromete), că „binele n-a dispărut niciodată din omenire” (139, pag. 37). E încredințarea secretă, dar fermă a scriitorului care exclama cu o simplitate cuceritoare: „Eu zic că e mai bine să te naști!” (1220, pag. 167) – în ciuda faptului că, dacă nu te-ai naște, nici n-ar trebui să mori.

E în Marin Preda o omenie funciară care-l împiedica să facă vreun rău cuiva,oricât de lovit, trădat sau nedreptățit ar fi fost, cum scriu cei care l-au cunoscut mai bine. Mai mult chiar, dincolo de anumite declarații ale lui referitoare la religie, nuanțate și aceleașe în timp, una dintre cele mai înduioșătoare confesiuni ale scriitorului are în substrat o teologie adâncă; pentru Marin Preda, ceea ce e rău e „nefiresc” și deci nu poate dura, pentru că nu are sens, nu-și justifică un rost în lume și nici în literatura lui: „În realitate, în amintire îmi zac fapte de violență fără măsură și chipuri întunecoase, infernale, dar până acum nu le-am găsit un sens (s. n.). Poate că nici nu-l au” (346, pag. 61).

Pentru scriitor, conștiința este „esența universului, nu numai a ființei vii, ci și a lumii fizice” (305, pag. 56), iar literatura însăși e „un miracol al conștiinței” (336, pag. 60), de vreme ce e convins că „toți marii scriitori sunt și conștiințe mari” (310, pag. 56). Dar asta fără ca „aspirația morală să-l ucidă pe artist” (101, pag. 31), care, pentru Marin Preda trebuie să fie un „observator” și nu un „mor-

alist”. Deși optează ferm pentru o literatură substanțială, neapărat luminată de o idee („Prima mea obsesie... este ca ceea ce scriu să fie adevărat, să aibă viață” – 1307, pag. 177) și pentru un „stil limpide” și „transparent”, scriitorul respinge subordonarea esteticului oricărui alt criteriu („Niciodată un scriitor nu copiază realitatea” – 87, pag. 30), dar nici nu-l poate rupe de conștiință: „Arta este deplină și misterioasă când cumulează puterea imaginativă a sufletului uman și aspirația omului spre perfecțione morală” (77, pag. 29). Astă crede și omul și artistul Marin Preda, convins că nu se poate trăi (și scrie) oricum: „Falsificarea în prealabil a adevărului unei opere sau a unei vieți (deci a unei conștiințe) nu este justificată cu nimic” (1754, pag. 229).

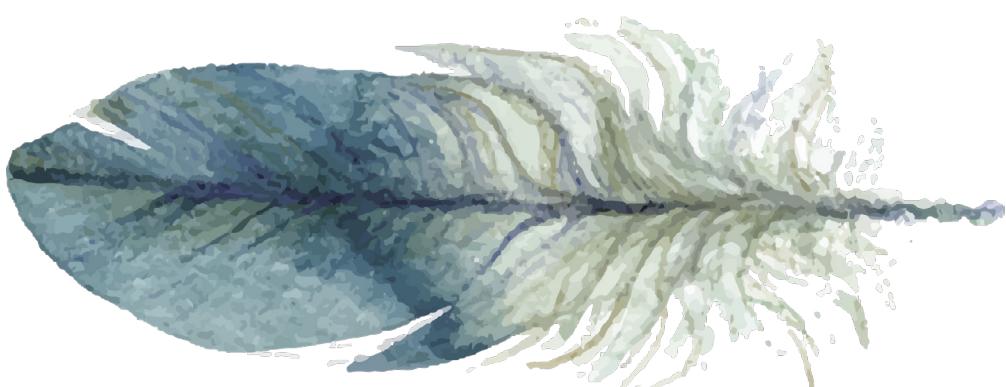
Cu rădăcini străvechi în omenire, simțul moral o pune în consonanță cu întregă Creație prin armonie, principiu presocratic esențial, din care omul și-a făcut „legi morale” (1327, pag. 182). Păstrate în coordonatele spațio-temporale ale satului românesc tradițional în care a crescut Marin Preda, ele l-au format într-un anumit cult al valorilor eterne, nesupuse „temporalului”, schimbării, unui fals progres întemeiat pe extrapolarea civilizației tehnicozante care sacrifică, în numele confortului, însăși libertatea omului. Cea a spiritului, care o transcende pe aceea a individului, strict limitat la timpul istoric, încastrat într-o infimă secvență a lui: „Artistul trebuie să fie lăsat liber, să descopere lumea singur” (95, pag. 30). Atunci când libertatea este amenințată, vechile valori nu se pierd, ci doar „se retrag”. La fel, contemplativul se poate salva din asemenea „hăuri ale istoriei” prin transcenderea temporalului („Temporalul e infernal”).

Să sperăm că Marin Preda asta a și făcut. Dincolo de moartea lui, ca tribut plătit temporalului, „aventura conștiinței” sale trebuie să fi continuat. Căci, vorba lui: „Cine ne împiedică să trăim prin intemporalul din noi?” (1284, pag. 174)

Privind retrospectiv, meritul principal al acestui „dicționar” este restituirea unei personalități artistice de excepție pe care cititorul e ajutat pas cu pas, termen cu termen să o reconstituie în limitele adevărului ei. O restituire prețioasă în sine prin proiecția omului asupra operei, prin care portretul artistului (la tinerețe sau/ și la maturitate) își dezvăluie noi și profunde dimensiuni.

Între altele, își justifică actualitatea și, implicit, pe cea a operei.

Autor
prof. Olimpia-Magda Iftimie

LECTIA ERASMUS+

■ PROIECT ■

Lecția de Erasmus + sau felul în care implicarea, comunicarea și creativitatea pot însemna începutul unei colaborări fără sfârșit.

Doi ani de proiect. Doi ani în care am descoperit că acționăm, de fapt, într-un spațiu inedit de autocunoaștere și dezvoltare personală. Un spațiu unde, adolescenți, cadre didactice, artiști sau prieteni ai cărții am pășit cu entuziasm și am acționat intuitiv, construind și descoperindu-ne pe noi însine într-o alchimie fără sfârșit. Un loc prietenos pentru definirea căruia dimensiunea umană și-a dat mâna cu cea multiculturală întru inovație și progres.

Pentru început, ipostaza de creatori ai unei cărți digitale ne-a adus, pe lângă mândria de a fi realizat un produs care să răspundă obiectivelor inițiale ale proiectului și convingerea că, acolo unde munca se desfășoară în echipă, rezultatele sunt remarcabile. Ulterior, experiențele pe care le-am trăit împreună cu partenerii noștri francezi (descoperirea universului cultural al celuilalt, sentimente unice în situații noi – atelier de slam și de graffiti, laser games sau experimen-

„Saint-Exupéry” din Saint-Raphaël și Colegiul Național „Petru Rareș“ din Piatra Neamț.

Iată, aşadar, că lecția pe care am proiectat-o, derulat-o și evaluat-o în cadrul Erasmus + ne-a deschis calea către o altă lecție a cărei temă, „Franța și România – pe urmele rădăcinilor noastre comune” este pe cât de ambițioasă, pe atât de sensibilă și valoroasă pentru ceea ce însemnăm noi, poporul francez și poporul român împreună, în fața vitregiilor istoriei contemporane, din-

în cadrul căreia vom analiza vestigii ale civilizației romane pe Coasta de Azur și pe teritoriul vechii Dacii, vom studia elemente de arheologie neolitică dar și tradiții sau legende din folclorul fiecăreia dintre cele două națiuni prietene. Vom pune în comun ceea ce știm deja și vom descoperi, cu siguranță, alte perspective de lectură a scriitorilor români de limbă franceză spre a populariza, în rândul elevilor și nu numai, gustul pentru literatura de calitate, pentru cuvântul scris și însemnatatea acestuia în viața noastră. Iar liantul dintre toate acestea va fi limba franceză, căci astfel dorim să arătăm lumii dragostea noastră pentru sonoritatea ei unică și să contribuim la perpetuarea ei în inimile adolescentilor de pretutinde.

Ne dorim astfel să punem în valoare o proximitate istorică, lingvistică și culturală pe care am simțit-o dintotdeauna, dar pe care, în ultima vreme am neglijat-o. Să cooptăm în această experiență cât mai multe generații și cât mai multe mijloace de receptare pentru ca ea să rămână o mărturie concretă a unui vis comun.

prof. Cristina Grigori
prof. Loredana Mitrea

tarea cititului pe e-reader) au dus la conturarea unei idei noi: aceea că nu trebuie să ne oprim aici, că acesta poate fi doar începutul unei frumoase colaborări certificate prin acordul de înfrățire dintre școlile noastre: Liceul

colo de prejudecăți sau de clișee mediatici.

Pornim cu entuziasm o cercetare axată pe patru discipline: istorie, educație plastică, literatură română și, desigur, limbă franceză,

„Franța și România – pe urmele rădăcinilor comune”

- proiect de înfrățire între licee -

M-am implicat în acest proiect deoarece reprezintă o oportunitate unică, prin care îmi pot valorifica pasiunea pentru fotografie. Îmi place ideea de a călători până într-o țară străină și de a întâlni oameni noi, cu o cultură diferită de a noastră și cu un alt mod de gândire. În plus, și noi, și colegii din Franța suntem cu toții cetățeni ai Europei Unite, drept urmare este important să ne cunoaștem mai bine.

Laura-Elena Olaru XB

Așteptările pe care le am în legătură cu acest proiect sunt în concordanță cu munca pe care o depune echipa ce lucrează pentru realizarea acestuia. Cu gândul la experiențe de neuitat, la dezvoltare personală și la faptul ca voi putea fi alături de oameni minunați printre care îmi voi lega prietenii strânse, am fost încantată de a avea ocazia să fac parte din echipă.

Raluca Cazac XD

Sunt interesată de tot ce înseamnă Franța: cultura, obiceiurile și tradițiile, dar și relieful, clima, gastronomia sau modalitățile de relaxare și petrecere a timpului liber al francezilor; de interacționarea și relaționarea cu elevi de vârstă asemănătoare. Sper ca prin acest proiect să înțeleg aspirațiile, viziunea acestora și să-i observ în mediul lor specific școlar, familial, social.

Moldovanu Mara – Stefania X F

Acest proiect mi-a oferit șansa de a vizita o țară pe care de mult timp îmi doresc să o explorez. M-am înscris în acest schimb de experiență cu gândul că mă voi împrimă cu adolescenți francezi, voi învăța mai multe despre cultura lor și îmi voi face amintiri frumoase.

Oana Spiridon 10 B

Cred că acest proiect mă va ajuta foarte mult, deoarece mă face să conștientizez cât de importante sunt tradițiile noastre. Este o mândrie și o onoare să reprezint școala și patria. Sper să fie o experiență frumoasă de care să îmi aduc aminte cu drag.

Smaranda Mihalache 10 F

Mă numesc Prună Cristiana Anamaria și m-am implicat în acest proiect cu mare drag, unul dintre motive este pasiunea mea pentru artă și desen. Odată cu acest proiect îmi stabilesc noi prietenii între colegii din echipa proiectului și îmi îmbunătățesc relația de comunicare cu profesorii. Una dintre speranțe este să-mi dezvolt vocabularul limbii franceze:)). Suntem o echipă inovatoare și cred că ne vom crea amintiri minunate prin participarea la acest proiect.

Mărturii din proiectul Erasmus+

Ne-am înscris, înciudă reținerilor. Ne-am împrietenit, înciudă distanței. Regretăm că s-a terminat, înciud emoțiilor. Să trăiești înseamnă să nu te oprești din a transforma necunoscutul în cunoscut. O nouă cultură, tradiție, limbă, popor, o bucațică dintr-o lume nouă pe care am găsit-o în proiectul ERASMUS+ și pe care am luat-o cu noi la sfârșit. „Și pe care o vom păstra mereu.” (Iustina Pungă, a XII-a A).

„Am descoperit în acest proiect mulți oameni frumoși, veseli, deschiși, formând o adevărată familie, alături de care am trăit experiențe deosebite. Nu e nimic mai frumos decât să vezi că, deși te afli la sute de kilometri depărtare de casă, reușești să te integrez într-un colectiv și într-un oraș atât de diferit cu atât de multă ușurință. Este greu să descrii cu exactitate cum te-ai simțit și să povestești absolut toate momentele care ti-au rămas întipărite în minte, dar cu siguranță voi accepta orice altă ocazie de a participa la un proiect ERASMUS+.” (Diana Cojocariu a XII-a A).

„ERASMUS+ - Des écrits aux écrans” – experiență care mi-a marcat viața de licean. Datorită acestui proiect am descoperit Franța și altfel decât de pe Internet și de la orele de franceză, locuind o săptămână acolo, printre francezi, descuprinându-le obiceiurile, cultura, modul de viață. Am întâlnit oameni extraordinari alături de care am legat prietenii frumoase. Acest proiect mi-a dat șansa de a-mi crea amintiri despre care să povestesc cu drag și peste 10, 20, 30 de ani. ERASMUS+ a fost cea mai frumoasă experiență trăită până acum, experiență pe care aş repeta-o la nesfârșit.” (Ioana-Sabina Acatrinei a XII-a A).

„Mă bucură foarte mult că am ales să iau parte la acest proiect. A fost o experiență care a îmbinat utilul, educativul cu activitățile plăcute, relaxante. Mă bucur că am avut ocazia să văd cum decurge o săptămână a unui elev de vîrstă mea care trăiește în altă țară, care alte obiceiuri, îndatoriri, drepturi. Mi-a dat ocazia să observ alte mentalități atât ale adolescentilor, cât și ale cadrelor didactice și ale părintilor. Mă bucur mult că ne-am împrietenit și că am creat o experiență și momente memorabile împreună.” (Mălină Maria Lazăr a XII-a A)

„Prima impresie a fost una de natură estetică. Referitor la curătenia și modernitatea pe care le-am descoperit la Nisa, unul din cele mai mari orașe din Franța, unde am avut ocazia să vedem și mașini renumite pe care noi, băieții, le îndrăgim. Odată ajunsă în Saint-Raphaël, am participat la numeroase activități care m-au ajutat să îmi dezvolt capacitatea de a vorbi cu francezii, în franceză și în engleză, am legat prietenii și am cunoscut oameni de la care am avut ce învăță. Un exemplu interesant a fost participarea mea la o oră de matematică de clasa a XII-a și mi s-a părut mult mai ușor decât la noi, elevii erau mai puțin pregătiți decât cei din România, iar eu m-am descurcat mult mai bine decât mulți dintre ei (eu fiind atunci în clasa a XI-a). Paradoxal, examenul de bac de la ei este mai greu decât al nostru. Aș aprecia multitudinea de informații primite; excludându-le pe cele de limbă franceză, am aflat numeroase

informații: istorice, de artă, am avut o discuție liberă referitor la tehnologie și beneficiile/dezavantajele sale în viitorul nostru.” (Vlăduț Negreanu a XII-a A)

Sunt fericită și recunoscătoare că am avut oportunitatea de a participa în cadrul proiectului Erasmus+ cu titlul: „Des écrits aux écrans: Lecture et écriture en Europe dans un contexte de mutation numérique”. Aș remarcă exercițiul de slam, o activitate inedită pentru noi. A fost dificil și ne-a fost teamă de rezultatul final, însă a fost un exercițiu din care am avut de învățat, fiindcă ne-a scos din zona noastră de confort și ne-a făcut să ne depășim limitele. De altfel, toate situațiile din proiect ne-au deschis perspectiva, ne-au oferit cadre de învățare atât formale, cât și non-formale și ne-au influențat să demontăm prejudecățile pe care le aveam privind poporul francez. (Georgiana Mihailă, a XII-a F)

ECO-ȘCOALA

PROIECT BIOLOGIE

Eco-Școala este un program pentru managementul mediului și certificarea școlilor care îl implementează, fiind coordonat pe plan mondial de Fundația de Educație pentru Mediu Înconjurător (FEE), susținut de Uniunea Europeană și de Programul Națiunilor unite pentru Mediu (UNEP). Programul își propune să scoată în evidență dorința de implicare a elevilor în procesul de luare a deciziilor și crearea posibilităților pentru aceștia de a lua inițiativă în ceea ce privește sănătatea mediului înconjurător.

În anul 2007, ca urmare a parteneriatului existent cu Agenția de Protecție Mediului Neamț (APM), Colegiul Național „Petru Rareș” se înscrise în programul Eco-Școala. În perioada 2010-2016, în urma evaluărilor coordonate de către Centrul Carpato Danubian de Geoecologie (CCDG), membru al FEE, colegiul nostru a primit Steagul Verde și am reconfirmat deținerea certificatului de Eco-Școală. Obținerea Steagului Verde a reprezentat un pas important în cadrul proiectului, întrucât acesta este considerat premiul simbol al educației pentru mediu, un eco-indicator recunoscut pentru educația

privind dezvoltarea sustenabilă și, în același timp, un certificat al performanțelor de mediu ale liceului. Ca profesor, am înțeles rolul educației ecologice în școală, aportului ei decisiv în formarea și fundamentarea unei conștiințe ecologice. O bună cunoaștere a fenomenelor, a cauzelor și consecințelor degradării mediului înconjurător constituie pentru fiecare elev un îndemn la o atitudine activă de protejare și menținere a unui mediu ambiant cât mai sănătos. Educarea elevului în acest spirit

se realizează atât în cadrul orelor de clasă, cât și în afara lor, în laboratorul viu al naturii, prin acțiuni de colectare selectivă a deșeurilor, întreținerea unor spații verzi, rezervații, parada costumelor din materiale recicla-

bile, confectionarea de jucării și mărțișoare din deșeuri.

Școala se află în fața unei provocări și anume, trebuie să se angajeze în realizarea acestui tip de educație. Colegiul Național „Petru Rareș” pregătește copiii pentru a se putea implica în dezvoltarea sustenabilă prin participare, eficiență proprie. Colegiul nostru prin programele sale educaționale, transformă educația pentru dezvoltarea sustenabilă într-un principiu de bază în planificarea activităților, în dezvoltarea pe termen scurt și lung creând un mediu școlar favorabil dezvoltării unui comportament caracteristic unor cetățeni activi, educați în ideea dimensiunii complexe a dezvoltării; și stimulează elevii pentru a utiliza gândirea critică pentru a explora și a pune întrebări, pentru a înțelege clar noțiunea de valoare, importanța luării de decizii și participării.

Pentru exemplificare aş aminti câteva din acțiunile la care au participat elevii școlii noastre: „Ontogeneza angiospermelor” (obținerea unor plante angiosperme pentru curtea școlii pornind de la semințe), plantare de trandafiri pentru înfrumusețarea spațiului școlar, expoziții cu obiecte confectionate din materiale reciclabile, BIOTALK – microconferință (sala de festivități) și proiectul cls a IX-a C „Conturează-ți viitorul verde.”

În luna mai 2016, Colegiul Național „Petru Rareș” a fost gazda unui eveniment ecologic național: reevaluarea în cadrul programului Eco-Școala. Colegiul a făcut parte dintre instituțiile de învățământ supuse reevaluării, alături de Colegiul Național „Calistrat Hogaș” și Colegiul Național de Informatică din Piatra Neamț.

Cu ocazia reevaluării, în sala de festivități a colegiului au avut loc prezentarea raportului de activitate pentru anii 2014-2016. Materialele înfățișate au constat din proiecții Power Point, filme video și mici pro-

grame artistice, acestea fiind prezentate de către membrii comitetelor Eco din şcolile respective, fiecare impresionând prin conținut și originalitate. S-au remarcat astfel activități ecologice comune majorității instituțiilor evaluate, cum ar fi: înfrumusețarea spațiilor școlare prin plantarea de flori ornamentale, concursuri de preparate culinare Eco, confectionarea de articole de îmbrăcăminte din material reciclabile, acțiuni de ecologizare, concursuri ecologice.

Sloganul Colegiului Național „Petru Rareș” în programul Eco-Școală: “Inimi pentru natură”, a fost surprins perfect în raport. Pe parcurs-

sul anilor 2010-2016, elevii colegiului s-au implicat, cu mic cu mare, în numeroase proiecte cu teme ecologice și au fost premiați la diferite concursuri care tratau problemele mediului înconjurător.

Evenimentul a accentuat implicarea elevilor din școlile evaluate în problemele legate de conservarea mediului, cu sprijinul activ al conducerii instituțiilor și al autorităților locale, sub coordonarea permanentă a corpului didactic.

Concluzia acestei întâlniri a fost că, puțin câte puțin, putem cu toții ajuta la crearea unui mediu cât mai curat, școală fiind locul cel mai im-

portant de formare a responsabilității ecologice a fiecărei persoane. Acest comportament trebuie menținut nu doar în perimetru școlii, ci și în viața de zi cu zi.

Toate aceste activități contribuie la dezvoltarea spiritului de observație, creativității, perspicacității. Copiii își consolidează cunoștințele, își dezvoltă procesele psihice, limbajul, gândirea precum și sentimente de dragoste și respect față de natură.

*Autor
prof. Aloma Weiss*

PROFESIA DE CADRU DIDACTIC ÎN EUROPA: PRACTICI, PERCEPȚII ȘI POLITICI

ARTICOL

Comisia Europeană și Consiliul Uniunii Europene au subliniat recent necesitatea de a îmbunătăți educația profesorilor, de a consolida dezvoltarea lor profesională continuă și de a spori atractivitatea profesiei. În acest context, raportul Eurydice „Profesia de cadru didactic în Europa: Practici, percepții și politici” analizează relația dintre politicile care reglementează profesia didactică și atitudinile, practicile și percepțiile profesorilor. Raportul se concentrează pe aproape două milioane de cadre didactice angajate în învățământul secundar inferior (ISCED 2) în cele 28 de state membre, precum și în Islanda, Liechtenstein, Muntenegru, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Norvegia, Serbia și Turcia.

În profesia de cadru didactic se angajează în principal femei și ar putea fi o penurie de profesioniști în viitorul apropiat

În prezent, cadrele didactice femei sunt de departe mai numeroase decât bărbații, iar proporția bărbaților este în scădere. Chiar și în țările care prezintă un echilibru mai bun între sexe, există în prezent mai puțini bărbați încadrați în profesie decât înainte.

La nivel european, două treimi din cadrele didactice au peste 40 de ani și aproximativ 40 % se vor pensiona în următorii 15 ani. Fără politicile care să îmbunătățească recrutarea, în unele țări, îmbătrânirea corpului profesoral poate duce la o penurie de profesioniști.

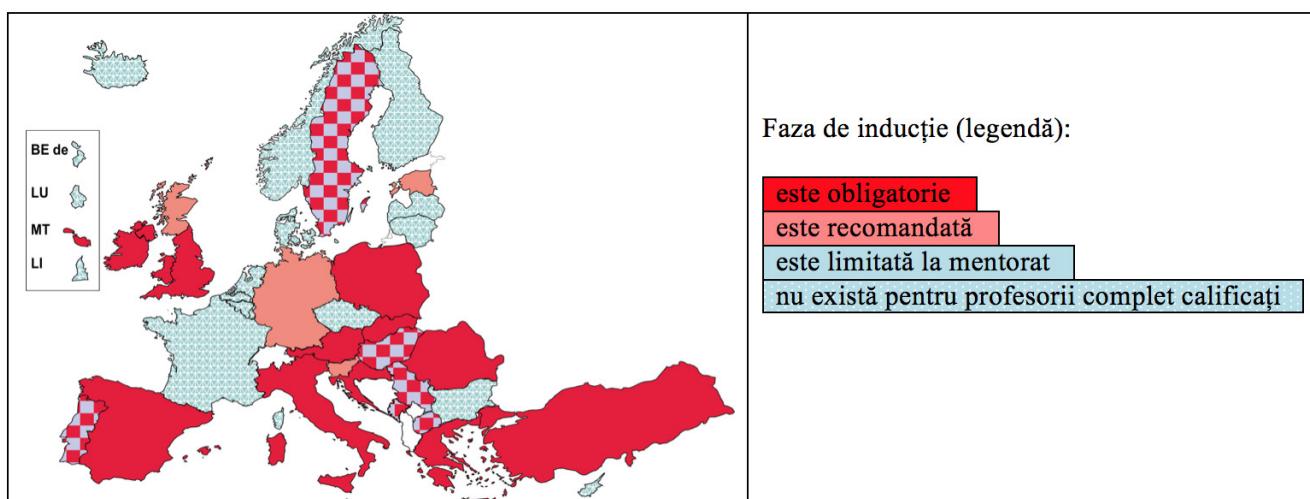
În aproape două treimi dintre țările europene, profesorii debutanți complet calificați au acces la o fază de inducție structurată

Există un consens larg asupra faptului că tranziția de la educație la viața profesională este o perioadă crucială pentru profesorii nou calificați. Această perioadă ar trebui să le întărească competențele și încrederea și să reducă riscul de abandon prematur al profesiei. În aproape două treimi din țări, profesorii debutanți complet calificați care lucrează în școlile publice, au acces la o fază de inducție structurată cu pregătire suplimentară, ajutor personalizat și consiliere. Acest sprijin specific durează de obicei un an și poate include diferite tipuri de activități, cum ar fi mentoratul, întâlnirile programate cu directorul școlii și/sau cu colegii, precum și evaluarea reciprocă între cadrele didactice. Când există o fază de inducție, aceasta este, de cele mai multe ori, obligatorie.

Această fază de inducție este oferită în plus față de formarea profesională furnizată în timpul educației initiale a cadrelor didactice, și de obicei se termină cu o evaluare. În Franța și Luxemburg, care susțin concurs în timpul formării initiale a profesorilor, faza de inducție cu activități didactice remunerate este organizată în timpul pregătirii profesionale.

În Europa, doar în șase sisteme educaționale cel puțin 60 % dintre profesorii mai tineri raportează că au luat parte la un program de inducție. Această proporție este cea mai mare în Regatul Unit (Anglia) și Bulgaria.

Starea fazei de inducție pentru profesorii debutanți complet calificați în învățământul secundar inferior (ISCED 2), în conformitate cu reglementările centrale, 2013/14:

Aproape toate cadrele didactice debutante primesc sprijin de mentorat în primul lor loc de muncă

Deși nu toate țările oferă o fază de inducție cuprinsă de la nivel de sistem, sprijinul de mentorat este disponibil aproape peste tot în Europa. În țările în care faza de inducție este obligatorie pentru toate cadrele didactice debutante complet calificate care lucrează în învățământul de stat, mentoratul este de obicei o parte necesară a acestei faze. În Polonia și în Regatul Unit (Irlanda de Nord), profesorii debutanți beneficiază de sprijin de mentorat și după faza de inducție. Pe teritoriul UE, proporția cadrelor didactice cu vîrstă sub 30 de ani care raportează că au în prezent un

mentor este de peste trei ori mai mare decât proporția cadrelor didactice între 30 și 39 de ani. Acest lucru confirmă faptul că mentoratul este considerat o măsură de sprijin pentru cadrele didactice debutante. Mentoratul este, în general, efectuat de cadre didactice mai experimentate, adesea de la clase mai mari, iar în unele țări, profesorilor care activează ca mentori le sunt furnizate formare și/sau sprijin specific.

Profesorii au nevoi de formare profesională mai mari în domeniul metodicii predării decât în problemele ce țin de partea științifică a disciplinei

Dezvoltarea profesională continuă (DPC) se află în centrul strategiei Uniunii Europene pentru îmbunătățirea calității educației. Analiza nevoilor profesorilor de DPC arată că aceștia se simt pregătiți în domeniul disciplinei pe care o predau, dar caută să-și diversifice metodele de predare. Profesorii își exprimă nevoile DPC în domenii care le permit să fie mai eficienți și mai moderni, cum ar fi tehnologia, și să sporească potențialul elevilor.

Peste 50 % dintre cadrele didactice exprimă necesități DPC de la moderate la ridicate pentru „Predarea la elevii cu nevoi speciale”, pentru „Competențele TIC pentru predare” și pentru „Noile tehnologii la locul de muncă”.

Acestea sunt următe de „Abordări ale învățării individualizate”, „Predarea abilităților curriculare transversale” și „Orientarea și consilierea în carieră a elevilor”.

Conținutul activităților de dezvoltare profesională nu corespunde întotdeauna nevoilor exprimate de profesori

În majoritatea țărilor, DPC pentru profesori este o datorie profesională. Cu toate acestea, există adesea o nepotrivire între nevoile de dezvoltare profesională exprimate de profesori și conținutul real al DPC. Într-adevăr, în cazul în care nevoile sunt mari, adesea există prea puțin conținut DPC oferit. De exemplu, în timp ce 38 % dintre cadrele didactice au exprimat o nevoie de la moderată la ridicată pentru a fi instruiți în „Predarea într-un cadru multicultural sau multilingv”, doar aproximativ 13 % au avut acest subiect acoperit prin DPC. Această neconcordanță poate fi, de asemenea, văzută în domeniile precum „Orientarea și consilierea în carieră a elevului”, „Predarea la elevii cu nevoi speciale”, și „Predarea abilităților curriculare transversale”. În schimb, în cazul în care există un nivel scăzut de nevoi în rândul cadrelor didactice, există adesea un surplus de oportunități de DPC.

Acest lucru poate fi văzut în cazurile de „Cunoaștere a curriculum-ului” și de „Cunoaștere și înțelegere a domeniului (domeniilor) disciplinei mele”. „Abilitățile TIC pentru predare” se află printre puținele subiecte în care nevoile și oferta par că aproape se potrivesc.

Exprimarea nevoilor cadrelor didactice pentru dezvoltarea profesională ar putea alinia mai bine oferta

În unele țări, autoritatea publică de la cel mai înalt nivel în domeniul educației definește conținutul DPC pentru cadrele didactice, în timp ce în altele intervenția sa este limitată la domeniul reformei. Interesant, în țările în care mai multe cadre didactice își exprima nevoie ridicate de dezvoltare profesională, există, de asemenea, de cele mai multe ori o intervenție a autorității de cel mai înalt nivel din domeniul educației în definirea furnizării DPC.

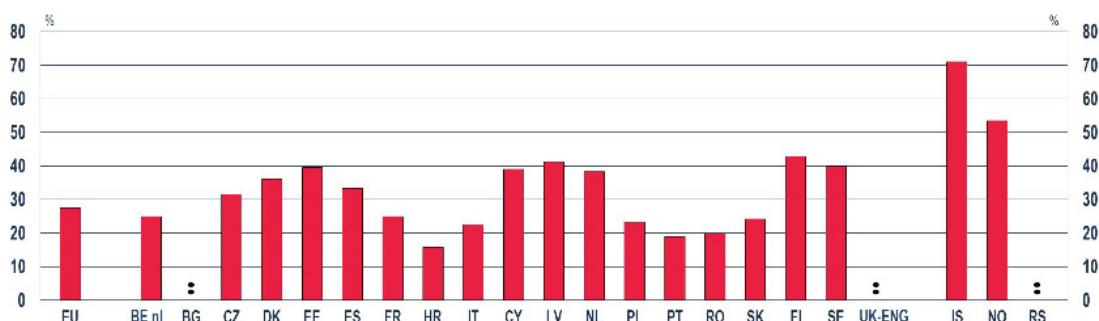
Acest lucru arată o relație între percepția profesorilor în ceea ce privește nevoile lor și politicile la nivel național în domeniul DPC. Prin urmare, modul în care se determină conținutul DPC ar putea beneficia de o cooperare mai strânsă între autoritățile de la cel mai înalt nivel, școli și profesori, asigurându-se faptul că vocea profesorului este pe deplin recunoscută și auzită.

Mai puțin de o treime dintre profesori au fost în străinătate în scopuri profesionale

La nivelul UE, 27 % dintre cadrele didactice au fost în străinătate cel puțin o dată în scopuri profesionale. După cum se poate observa din figura de mai jos, proporția este mai mare în țările nordice și balțice. În toate țările studiate, cu excepția Islandei, profesorii de limbi străine moderne sunt cei mai mobili, comparativ cu profesorii de studii sociale, citire, scriere și literatură, știință și matematică. Pentru profesorii de limbi străine moderne, mai mult decât pentru alții, mobilitatea transnațională pare a fi o nevoie profesională atât în timpul dezvoltării profesionale inițiale cât și în timpul dezvoltării

profesionale continue. La nivelul UE, mai mult de jumătate dintre profesorii de limbi străine moderne au fost în străinătate în scopuri profesionale. Această oportunitate le oferă șansa de a practica limba pe care o predau și de a obține o perspectivă culturală mai profundă pe care să o transmită elevilor lor. Cu toate acestea, la nivelul UE, mai mult de 40 % dintre profesorii de limbi străine moderne intervievați au raportat că nu au fost în străinătate în scopuri profesionale.

Proportia cadrelor didactice din învățământul secundar inferior (ISCED 2), care au fost în străinătate în scopuri profesionale, 2013

Programul Erasmus+ este sistemul de finanțare principal pentru mobilitatea transnațională a profesorilor

În UE, sistemul principal de finanțare pentru mobilitatea transnațională a profesorilor este Erasmus+ (2014-2020), programul UE pentru educație, formare, tineret și sport. Prin acest program, atât profesorii absolvenți cât și cei

practicanți pot obține burse de mobilitate pentru a se angaja în studii sau formare profesională în străinătate, și de asemenea, pot fi implicați în proiecte transnaționale care implică mobilitatea lor.

Aproape un sfert dintre „profesorii mobili” au plecat în străinătate în scopuri profesionale în cadrul programului UE, în comparație cu o zecime în cazul programelor naționale sau regionale.

Sistemele naționale de nivel superior care sprijină mobilitatea cadrelor didactice există, de asemenea, în mai mult de jumătate din toate țările europene, în special în vestul și nordul Europei.

Mulți factori sunt luați în considerare pentru evaluarea atractivității profesiei de cadre didactice

Condițiile de muncă, cum ar fi statutul profesional, salariul, orele de lucru pot差别 destul de abrupt în Europa. Unele dintre aceste condiții pot afecta satisfacția profesorilor la locul de muncă și viziunea lor referitoare la modul în care societatea îi apreciază.

Aceste percepții pot fi influențate de factori de mediu, cum ar fi relația profesor/elev, colaborarea între profesori, precum și sistemele de feedback și evaluare.

Autor
prof. Vaculik Livia-Anemarie

Bibliografie: www.eurydice.org

DIN CULISELE TEENACT-ului

Am ridicat cortina. Am pășit spre reflector. Sala tăcea. Fețele curioase ne priveau cu ochii murmurii. Și emoțiile... Atât de multe emoții.... Astfel ne-a fost debutul. Eram să sprezzece tineri cu o piesă și sala Teatrului Tineretului plină în fața noastră. Ce am făcut? Ne-am jucat fiecare rolul și, cred cu tărie, că l-am jucat bine.

Cu patru luni înainte, TeenAct nu exista. Există în schimb un afiș anunțând

audii pentru o trupă de teatru. Încă nu știu cum s-a întâmplat de m-am înscris. Nu mai jucasem înainte, nu crezusem că aş putea juca și nici măcar nu visam la aşa ceva. Alții erau pregăti fie cu monolog, fie cu o scenă întreagă, eu – doar cu o poezie de Ion Minulescu. Sub reflector n-am putut vedea nimic, nici jurul, pe domnene profesoare și pe cei doi elevi care-l formau, atât de orbitor era. Nu tremuram, nu mi-era frică, n-aveam nimic de pierdut. Așa e de obicei pe scenă.

Am fost printre cei săptămână prezece care au luat audiu. Unii erau începători ca și mine, alții își petrecuseră copilăria pe scenă, dar, la premieră, nu puteam fi deosebiți. După pierderi și câștiguri pe parcurs, trupa era formată din: Măriuca Bălăuntescu, Leonard Petrișor, Vior-

ela Stoian, Iustin Nedelcu, Smaranda Mihalache, Andra Trifan, Marina Gîrbea, Tigran Radu, Iustina Teacu, Amalia Popa, Viorel Vlad, Sandrina Mătase, Luisa Rotariu, Valentina Chele, Claudiu Ladan și cu mine. Din multe puncte de vedere, TeenAct-ul final, coordonat de doamna profesoară Raluca Rusu, nu putea fi într-o formulă mai bună.

Prima problemă cu care ne-am confruntat a fost piesa. Ce aveam să jucăm? Shakespeare? Caragiale? Mușatescu? Voiam să fim altceva, un altfel de trupă, să jucăm ceva ce nu mai fusese jucat, ceva nou. Așa că ne-am propus să scriem noi o piesă. Într-o săptămână aveam ideea, personajele și o imagine despre cum să pună în scenă. O Tânără pleacă în căutarea iubirii și o găsește în cel mai neașteptat loc. După încă

o săptămână aveam și scenariul, creat de o elevă oarecare de la matematică-informatică, despre care se auziseră printre membrii trupei că are condei. Lavinia Pașparugă o chemea. Eu.

Nu mi-era frică să joc. În schimb, mi-a fost frică să scriu – singurată dată când am simțit aşa ceva. Cinsprezece alți oameni se bazau pe mine. Trupa se baza pe mine să scriu bine. În literatură, binele este abstract. În teatru, depinzi de public. O replică nu

e bună doar pentru că o poți rosti pe scenă; dacă nu ajunge la spectator, e degeaba. Mai scrisem înainte, dar niciodată în genul dramatic, despre care nu știam mai mult decât ce se învăță la școală. Reluam fiecare act pe care-l terminam de scris și îl juam. Era bun? Speram.

Aveam repetiții cel puțin de două ori pe săptămână, dar uneori repetam și mai mult. Munceam, ne distraim, ne săturam unii de alții,

ne împăcam și mergeam înainte – acesta era TeenAct-ul în spatele scenei. Trecea și timpul. Data premierei se apropia. Piesa *Ai grijă pe unde mergi!*, regia Claudiu Ladan, scenariu Lavinia Pașparugă, și-a avut premiera la Teatrul Tineretului pe 31 mai 2016, după care a fost jucată la Colegiul Național „Petru Rareș” ziua următoare, și la scurt timp la Colegiul Național „Calistrat Hogaș” și la Centrul de Plasament „Ion Creangă”.

Când am intrat pe scenă nu mai eram amatori, ci actori. Cu fiecare act scăpam de emoție, nu mai tremuram, nu ne mai era frică, nu mai aveam nimic de pierdut. Însă, eu eram scenaristul. Fiecare replică mă ingrozea. Nu puteam vedea în sală,

vreo reacție, vreun zâmbet sau vreo încruntătură, sau orice altceva ce m-ar fi putut liniști. Aveam încredere în TeenAct, ei aveau să joace impeccabil. Actele treceau, interpretarea pe măsură, și o plecăciune la final. Ce groază și ce bucurie! Jucasem!

Și am tras cortina. Experiența *Ai grijă pe unde mergi!* se terminase, însă noi nu ne-am oprit. În luna septembrie, TeenAct s-a reunit, ne-am ales o nouă piesă, de data aceasta a scenaristului american John Cariani, și pregătim noul spectacol Mai incercă?, cu care deja am obținut Locul I la Festivalul Internațional de Muzică, Dans și Teatru „NEGHINITĂ”, la categoria 14-18 ani, pe 4 noiembrie la Bacău. Așadar, continuăm. Trupa, din care încă fac parte Smaranda Mihalache, Luisa Rotariu, Viorela Stoian, Iustina Teacu, Amalia Popa, Andrade Trifan, Sandrino Mătase, Iustin Nedelcu, Claudiu Ladan și cu mine, continuă. TeenAct este în sine un spectacol ce trebuie să continue.

Autor
Lavinia-Alexandra Pașparugă
Clasa a X-a B

CU CE MĂ ÎMBRACAZI ?

MODĂ

Ce s-a schimbat de acum 147 de ani și până în prezent? Putem spune că tot, chiar din cap până-n picioare. Aspectul fizic a fost mereu privit ca fiind ceva important, dar, dacă stăm să ne gândim: rareștii de acum un veac erau aşa de pasionați de trenduri? Simțeau nevoie de a se da în spectacol prin lucrurile materiale? Răspunsul este simplu: Tinerii secolului trecut știau una și bună: UNIFORMA. Nu există competiție legată de aspectul fizic. Te mândreai cu ce aveai în cap, pentru că, fie că îți plăcea sau nu, sacoul era același, cămașa era aceeași, cravata era aceeași... Îmbrăcămintea era aceeași. Timpurile erau diferite, dar, deși ținuta era impusă și asemănătoare pentru ambele sexe, liceenii se diferențiau prin personalitate, temperament, trăsături și, un aspect major pentru domnișoarele de pretutindeni: prin femininitate. Sigur că orice fată aspira la un anumit „ceva”, cum se întâmplă și acum, dar vremurile erau altfel, materialele altfel, trendurile altfel, aşa că au continuat să aspire, o vreme bună, până lucrurile au început să se schimbe.

Cred că suntem cu toții familiari cu vorba: „Pe vremea mea...”. Vrei să petreci, ca orice adolescent normal? Răspunsul este simplu: „Pe vremea mea nu ieșeam în club.” Vrei să adopti o nouă alimentație, sau mai bine zis, să ai toane când e vorba d-ale gurii? Un singur

răspuns există: „Pe vremea mea, copiii nu aveau atâtea mofturi.” Cel mai important(șoc): Vrei să îți mai schimbi și tu „țoalele”, că ești un pic cam sătul de ele? Cea mai firească propoziție: „Pe vremea mea, purtam UNIFORMĂ”. Corect, „pe vremea ta”.

După trecerea în revistă a acestei mici comparații între secole, cred că putem, în sfârșit, să aruncăm o privire asupra uniformei a 40 % din rarești, din ziua de astăzi.

Cuvântul cheie: Negru.

Nu e o noutate faptul că din ce în ce mai mulți tineri au dezvoltat o pasiune pentru muzica rock. De asemenea, unii adepti ai heavy metal-ului au lăsat acest stil muzical să le influențeze garderoba. Ca urmare, pe holurile Rareș-ului se poartă, în proporție destul de mare, negrul. Dar ce înseamnă această nonculoare? Poate reprezinta personalitatea, alegerile muzicale ale unora, dar, trebuie să recunoaștem că această nonculoare este una prietenoasă. Greu de crezut, însă, în ciuda tuturor părerilor negative ațintite asupra sobrietății pe care negrul o reprezintă, acesta ascunde defecți. Puteți observa acest lucru pe străzile marilor orașe, în cele mai cunoscute reality show-uri și, de ce nu, chiar și pe holurile liceului nostru. Negrul se poartă. Deși nu ar trebui, din ce în ce

mai multe domnișoare se împrietenesc cu această nonculoare și își ascund atât corpul, cât și personalitatea. Într-o instituție pe care holuri defilează sute de adolescenți, e de remarcat faptul că mulți adoptă un stil vestimentar destul de întunecat și, astfel, culorile sunt date la o parte.

Totuși, nu putem nega faptul că, în unele cazuri, purtând negru dăm dovedă de eleganță și, dacă nu este în exces, poate oferi un „look” ce conferă ochiului plăcere. Nu trebuie ignorat faptul că perioada de adolescentă este cea în care descoperim fel și fel de lucruri, inclusiv descoperindu-ne pe noi însine. Așadar, fiecare adolescent va avea o perioadă în care va purta, mai mult sau mai puțin, o nonculoare pe el. Până la urmă, niciunui adolescent nu i se poate reprosha faptul că a „comis” o eroare în materie de modă, întrucât fiecare rareșist este rareșist în felul lui.

Pe lângă rockeri, există și o altă categorie de modă în Rareș, care este în mare parte influențată de rețelele sociale: Facebook, Instagram etc. Toată lumea simte nevoie să arate într-un anume fel, dar care nu îl reprezintă neapărat. Fetelor, nu îmi spuneți că dacă nu aveți sprâncene „on fleek” sau conturul pus la punct, vă simțiți mulțumite de voi. Asta, din păcate este un efect al presiunii create de rețelele sociale și nu realizăți

că sunteți toate la fel. Mă plimb pe holurile liceului și niciodată nu se întâmplă să iasă cineva în evidență prin ceva diferit. Numai unghii false, machiaj și același stil de îmbrăcăminte. În schimb, când apare cineva care este altfel, este imediat criticat într-un oarecare fel și considerat că nu ar îndeplini „standardele frumuseții”.

Ce înseamnă pentru voi frumusețea, de fapt? Să arătați ca toate fetele de pe Instagram? Ceea ce nu știți e că probabil nici ele nu își doresc cu adevărat să fie așa. În acest mod, se poate ajunge la situații mult mai grave, cum ar fi criza de identitate, depresia, chiar și anxietatea. Dacă v-ați detașa cu adevărat de aceste

rețele sociale, ați observa că, de fapt, ele nu au nicio importanță și că sunt doar o pierdere de timp.

Cunosc personal oameni care simt nevoie să posteze din 10 în 10 minute un „snap” sau un „story”, ca să se știe ce fac ei în momentul respectiv. În același timp aud și de la ei „la uite-o și pe asta, postează întruna, de parcă îți pasă cuiva.” Nu spun că sunt vreo antisocială și nu dețin conturi pe astfel de rețele, dar pot să trag o linie între ce mă reprezintă și ce nu, între viața reală și cea virtuală.

Este din ce în ce în ce mai evident modul în care presiunile sociale afecteză în mod disproportional fetele adolescențe. Văd asta peste tot. Presiunea

de a fi perfectă, de a avea grupul perfect de prieteni, de a avea un „n” nr de like-uri pe Instagram. Și, dacă nu îndeplinesc aceste standarde ridicol de mari, atunci ura de sine și a agresiunii începe. Ce ar trebui să se întâmple ca să facem ceva în privința asta?

După cum spune și Coco Chanel: „Pentru a fi de neînlocuit, trebuie să fii întotdeauna diferit și cel mai curajos lucru este să gândești singur”. Așa că, uitați-vă bine la voi și realizați cine sunteți cu adevărat.

Autori

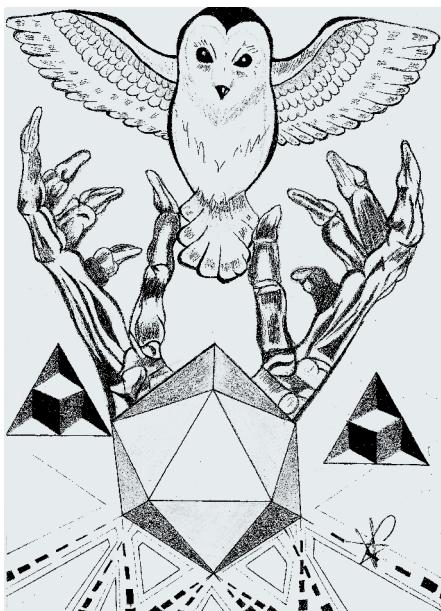
*Ana Maria Popîrda
Daria Botezatu
Clasa a XI-a C*

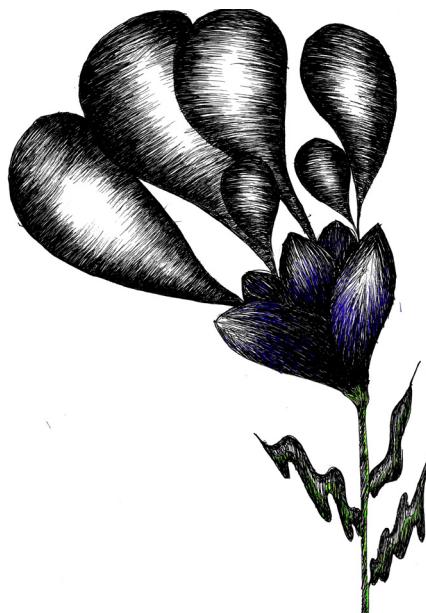
GALERIE

ARTĂ VIZUALĂ

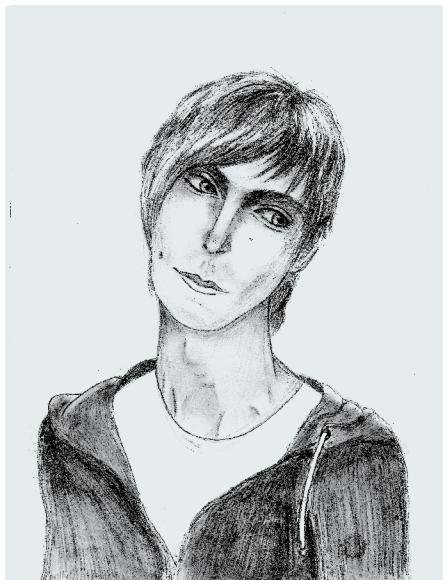
Desene și Ilustrații concepute de elevii liceului.

01 Bufniță Geometrică.
Codrina Axinte, XI C

02 Mugure de viață.
Catinca Ilisei, XI C

03 Baiatul pierdut.
Catinca Ilisei, XI C

07 Catinca Ilisei, XI C

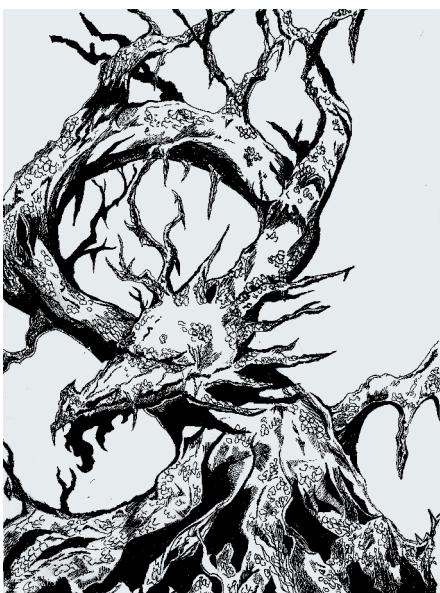
04 Alexia Cojoc, X E

05 Alexia Cojoc, X E

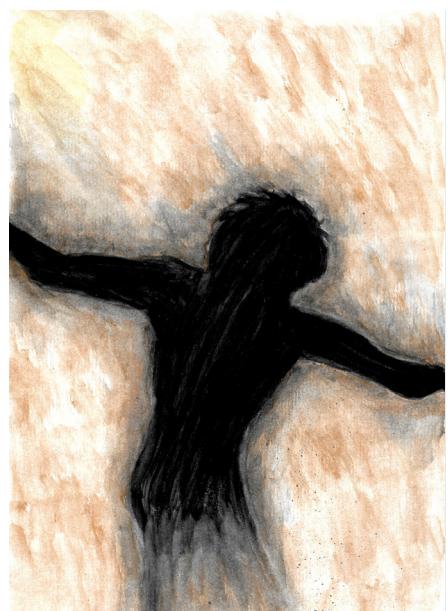
09 Printesa și broscoiul.
Codrina Axinte, XI C

06 Alexia Cojoc, X E

08 Catinca Ilisei, XI C

10 Catinca Ilisei, XI C

1940

1931

1930

1921

1916

1920

Revistă literar-științifică a Colegiului Național Petru Rareș

1869 - 2016